

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

לפני כב' השופט יחזקאל קינר

התובעים

1. פלוני (חסוי)
 2. פלוני
 3. פלונית
- ע"י ב"כ עוה"ד אריאל פרויליך ורות ערן

נגד

הנתבעת

המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול")
ע"י ב"כ עוה"ד משה עבדי וגלית בן ארי

1

פסק דין

2

3

תובענה לפיצויים בגין נזקי גוף בעקבות תאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי.

4

5

6

7

8

1. התובע 1 (להלן: "התובע"), יליד 17.7.84, רכב ביום 11.10.2009, על אופנוע, נפגע ע"י אוטובוס, עף מהאופנוע לכביש, איבד הכרתו ונפצע באורח אנוש (להלן: "התאונה").

9

10

11

2. התובעים 2 ו-3 הם הורי התובע (להלן: "ההורים" ו/או "האב" ו/או "האם") ותובעים במעמד כמיטיבים.

12

13

14

3. ממקום התאונה הובהל התובע באמבולנס לביה"ח "בילינסון", כשהוא במצב של תרדמת עמוקה ומונשם. בביה"ח אובחנו חבלת ראש קשה, עם שבר בבסיס הגולגולת, בצקת מוחית ודימום בראש, לחצי דם נמוכים, שברים מרובים בעצמות הפנים ובאורביטה, חבלה בריאות עם חזה אויר, נוזל סביב הטחול, קרע של הטחול ודימום ביותרת הכליה מימין, שברים בצלעות דו-צדדי ושברים בזיזים הרוחביים של חוליות T6-T8, וכן שבר פתוח בירך ימין.

15

16

17

הטיפול הראשוני בתובע כלל פעולות החייאה, הנשמה וביצוע CT מח אשר הדגים דימומים, בעטיים הוחדר מוניטור למדידת הלחץ התוך מוחי (ICP). לאחריהן הועבר התובע לאשפוז במחלקת טיפול נמרץ בבית החולים.

18

19

CT ראש נוסף שבוצע לתובע הדגים החמרה בדימום ובוצע הליך דחוף לשחרור הלחץ. התובע עבר גם ניתוח לקיבוע השבר הפתוח בירך ימין.

20

21

22

23

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
2 4. אשפוזו של התובע בביה"ח "בילינסון" נמשך עד 30.10.09, ומאותו יום ועד 3.7.10 אושפז
3 בבית החולים "לוינשטיין" לניסיון שיקומי. במהלך אשפוזו שם הועבר מספר פעמים לאשפוז
4 בביה"ח בילינסון, וכאשר חזר מהאשפוז לבית לוינשטיין, היה במצב וגטיביבי, ללא תנועות
5 בגפיים.
- 6
7 5. ב-4.7.10 הועבר התובע להמשך אשפוז במחלקה הסיעודית במוסד "בית פרוטיאה" בהרצליה,
8 שהוא מוסד גריאטרי (להלן: "בית פרוטיאה" או "המוסד"), וזאת לאור כך שלא נצפה שיפור
9 נוסף ברמת התגובות ובשיתוף הפעולה שלו.
- 10
11 6. מספר חודשים לאחר הגעתו של התובע לבית פרוטיאה הוא אושפז בביה"ח בילינסון לסגירת
12 ה"חלון" בעצם הגולגולת וכשנה אחר כך בוצע "כיוון" של השאנט שהותקן כדי לנקז נוזלים
13 מן המוח, עקב הצטברות נוזלים. בהמשך נותח התובע שוב להחלפת השאנט. לאחר אלה החל
14 המצב הרפואי להתייצב ולהשתפר בהדרגה.
- 15
16 7. התובע חזר להכרה מלאה, נושם בכוחות עצמו, מתקשר עם סביבתו באמצעות גיטות, מפעיל
17 את ידו הימנית ומבצע תנועות מינימאליות ברגלו השמאלית, אך משותק למעשה בשלוש גפיים
18 - יד ושתי רגליים, מוזן באמצעות גסטרוסטום, אינו שולט על סוגריו ותלוי לחלוטין בעזרת
19 הזולת לביצוע כל פעולה שהיא, לרבות פעולות היום יום הבסיסיות.
- 20
21 8. ביום 31.8.15 הסתיימה שהותו של התובע ב"בית פרוטיאה", ומאז הוא מתגורר ביחידת
22 מגורים הנמצאת מתחת לדירה בה מתגוררים הוריו, ובה הוא מתגורר עם שני עובדים זרים
23 המטפלים בו. הורי התובע שכרו את הנכסים הנ"ל.
- 24
25 **קביעת נכות על ידי המוסד לביטוח לאומי**
- 26
27 9. עוד בשנת 2010 קבעה ועדה רפואית של המוסד לביטוח לאומי כי נכותו הצמיתה של התובע
28 היא 100% בשל מצב וגטיביבי עם מודעות זעירה ובלתי קבועה.
- 29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

מומחי בית המשפט

3

4

ד"ר אילנה פרבר ז"ל - שיקום

5

6

10. ב-18.10.12 מונתה ד"ר אילנה פרבר (ז"ל) כמומחית בתחום הרפואה הפיזיקלית והשיקום
(להלן: "המומחית"). המומחית בדקה את התובע ביום 16.1.13, בעת ששהה במחלקה
הסיעודית ב"בית פרוטיאה", ונביא את סיכום חוות דעתה מיום 28.1.13:

8

9

10

"מדובר באיש צעיר, בן 28, שנפגע קשה בתאונת דרכים כרוכב אופנוע ב-
11.10.09. סבל מפגיעה רב מערכתית עם קרע של טחול, שברים בצלעות וירך
ימין, אך עיקר פגיעתו היא חבלת ראש עם שברים מרובים בגולגולת ופנים ודמם
תוך גולגולת. היה זמן רב במצב וגטטיבי ללא תגובה לסביבה. היה מונשם, עבר
מספר ניתוחי ראש - קרניאוטומיה מימין ומשמאל, הכנסת דלף והחלפתו. סבל
מזיהום, מפקקת ורידים ברגל, מפרכוסים ומטופל תרופתית בשל כך.

15

16

בספטמבר 2011 הוכנס דלף חדרי-צפקי חדש וכנראה מאותו הזמן החל שיפור
במצבו הכללי ובמצבו התפקודי. לא היו יותר אשפוזים ולא היו ביקורים במיון.

17

18

היום מצבו מוגדר כ- Minimal Conscious State.

19

מכיוון שקיימת התקדמות במצב ההכרה, הכרחי היום לנצל את השיפור ולעבוד
איתו להישגים נוספים בריפוי בעיסוק ובתקשורת.

20

21

המטרה הטיפולית שלו היא להגיע לשיפור נוסף בתקשורת מוסכמת עם סביבתו
הקרובה, כדי להקל על המטפלים בו. כל שיפור, אפילו קטן, יהיה מבורך.

22

23

כפי שהבנתי, המשפחה רוצה לקחת אותו הביתה ולטפל בו שם. לדעתי, יש
לעודד אותם לכך, מפני שמצבו הרפואי בהחלט מאפשר שהותו וטיפול במסגרת

24

25

הבית".

26

27

בהמשך חוות הדעת ציינה המומחית את צרכי התובע, ובכלל זאת כי זקוק לעזרה סיעודית 24
שעות ביממה, וכי בחלק מהפעולות (העברות, רחצה, הלבשה) זקוק לשני מטפלים בו זמנית.
עוד ציינה המומחית כי תוחלת החיים של נפגעי ראש בגילו ובמצבו של התובע היא 12-14 שנה.

29

30

31

11. ביום 2.7.15 ניתנה החלטה (כב' השופט פורג) הנתרת לבקשת התובעים לבדיקה חוזרת של
התובע על ידי המומחית, לאור העובדה כי חלף פרק זמן של למעלה משנתיים מאז בדיקת

32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 המומחית, כי התובע עבר ניתוח, וכי צוין במסמכים הרפואיים שלאחר הניתוח חל שיפור
2 הדרגתי בשיתוף הפעולה של התובע.
3
4 12. לאחר שביום 7.9.15 הודיעה המומחית כי לא תוכל להמשיך לטפל בתיק עקב מצב בריאותה
5 וכי היא מבקשת להעבירו לרופא שיקום אחר, מינה בית המשפט (כב' השופטת עמית-אניסמן)
6 ביום 12.11.15 את פרופ' זאב גרוסוסר כמומחה נוסף בתיק (להלן "המומחה").
7 המומחית הלכה לעולמה ביום 11.11.15.
8

פרופ' זאב גרוסוסר - שיקום

9
10
11 13. המומחה בדק את התובע בבית בו הוא מתגורר ביום 14.1.16, וחוות דעתו היא מיום 27.1.16.
12 נביא את סיכום חוות דעת המומחה:
13

14 "מדובר בחולה צעיר שנפגע בשנת 2009 בתאונת דרכים כרוכה אופנוע וסבל
15 מפגיעה רב מערכתית שעיקרה הפגיעה הקשה במוחו. החולה היה מחוסר הכרה
16 במשך מספר שבועות וחזר באופן הדרגתי להכרה מלאה, אם כי ללא דיבור, עם
17 מגבלות מוטוריות, קוגניטיביות והתנהגותיות. החולה תלוי לחלוטין בזולת בכל
18 צרכיו, אינו שולט על הסוגרים, אינו פותח את פיו. מוזן דרך גסטרוסטומיה...
19 מצבו מבחינה רפואית יציב והוא חופשי מהתקפים כיפיוניים זה למעלה מארבע
20 שנים תחת טיפול תרופתי. מצבו הגופני הכללי והתזונתי טוב, לא אושפז מאז
21 שנת 2011 ולא נמסר על קיום זיהומים או אפיזודות של מחלת חום. מפאת הזמן
22 שחלף ממועד הפגיעה ניתן לקבוע בסבירות גבוהה כי מצבו צמית".
23

24 המומחה ציין בהמשך את צרכיו הרפואיים והאישיים של התובע, קבע כי הוא חסר כושר
25 השתכרות לחלוטין ולצמיתות, קבע כי הוא נמצא כיום בהכרה מלאה, והעריך כי קיצור תוחלת
26 חייו לא יעלה על 8 שנים.
27 כן קבע המומחה כי החולה חייב בטיפול והשגחה בכל שעות היממה.
28

29 בהמשך השיב המומחה על שאלות הבהרה ועל שאלות הבהרה נוספות במסגרתן ענה, בין
30 היתר, כי אין צורך בשני מטפלים לתובע, וכי מטפל בסיוע אביזרי עזר כגון מנוף עונים על צרכי
31 התובע.
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 בעדותו בבית המשפט תיקן המומחה את קביעתו בעניין קיצור תוחלת החיים, וקבע כי בעניינו
2 של התובע קיצור תוחלת החיים הוא 13.77 שנים.

ד"ר טל לבל – קלינאות תקשורת

3
4
5
6 14. ההחלטה הנעתרת לבקשת התובעים למינוי מומחית קלינאית תקשורת ניתנה על ידי בית
7 המשפט (כב' השופטת עמית-אניסמן) ביום 6.6.16. המומחית ד"ר לבל מונתה בהחלטה מיום
8 25.4.17, וחוות דעתה היא מיום 20.6.17 ועוסקת בעיקר בתחום התקשורת התומכת והחלופית
9 (תת"ח) עם המלצה לשימוש בעזרי תת"ח ובמיוחד במחשב תקשורת המאפשר להכין מערכת
10 לוחות תקשורת ממוחשבים מותאמים לצרכיו ויכולותיו של התובע, וכן מתן טיפולים
11 אינטנסיביים של קלינאות תקשורת עם מומחיות וניסיון בהתערבות טיפולית בגישת תת"ח.
12 התובעים לא ביקשו לחקור את המומחית ד"ר לבל, והנתבעת שביקשה לחוקרה, ויתרה על
13 החקירה.

מומחים שהמחלוקת בסוגיית ההיוון עליה העידו אינה קיימת עוד

14
15
16
17 15. הצדדים היו חלוקים ביניהם בסוגיית ריבית ההיוון של הפיצויים לעתיד, והגישו חוות דעת של
18 שני מומחים: פרופ' ערן ישיב מטעם התובעים, ופרופ' אמיר ברנע מטעם הנתבעת. שני
19 המומחים אף נחקרו על חוות הדעת שהגישו.

20
21 דא עקא, לאחר סיום ההוכחות ולאחר שהגישו הצדדים את סיכומיהם, הכריע בית המשפט
22 העליון במחלוקת בסוגיית ההיוון [ע"א 3751/17 המאגר הישראלי לביטוח רכב (הפול) נ' פלוני
23 (8.8.19)], ונקבע כי שיעור היוון הסכומים המגיעים לניזוק יוסיף להיות 3% וכי בתקופת בינים
24 עד לתיקון תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 (להלן: "תקנות ההיוון"), ינוכו
25 בהסכמה סכומי הגמלאות לפי ריבית היוון של 3%. הכרעה זו היא עקרונית, וחלה על כלל
26 התיקים בהם התעוררה הסוגיה.
27 נוכח האמור לעיל, התייתר הדיון בסוגיה זו.

המחלוקות בין הצדדים

28
29
30
31 16. מחלוקות רבות קיימות בין הצדדים ונדון בהן כסדרן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

קיצור תוחלת חיים

- 1
2
3 17. המומחית, ד"ר אילנה פרבר ז"ל, קבעה בחוות דעתה כי **תוחלת החיים** של נפגעי ראש בגילו
4 ובמצבו של התובע היא 12-14 שנה.
5
6 18. פרופ' גרוסוסר שמונה כמומחה נוסף בתיק, ונותר מומחה יחיד בו, עקב פטירת ד"ר פרבר ז"ל,
7 קבע בחוות דעתו כי **קיצור תוחלת חיי** התובע לא יעלה על 10%, דהיינו כ-8 שנים.
8
9 19. בעת חקירתו בבית המשפט תיקן פרופ' גרוסוסר (להלן: "**המומחה**") את הערכתו בדבר קיצור
10 תוחלת החיים, וקבע כי הקיצור בתוחלת חיי התובע הוא של 13.77 שנים.
11 קביעתו זו התבססה על מחקר שנעשה על ידו במהלך 27 שנים בקרב קבוצה של 279 נפגעי ראש
12 שאושפזו בבית החולים לוינסטיין בשנים 1980-1985.
13 המומחה הסביר שבחודש האחרון לפני מתן עדותו ביצע עיבוד נוסף למחקר, שעה שחילק את
14 קבוצת נפגעי הראש ל-3 תת קבוצות לפי חומרת מצבם (Mild, Moderate, Severe), וכי בתת
15 קבוצת ה-Severe, דהיינו מי שחומרת מצבם היא בדרגה הגבוהה ביותר (להלן: "**במצב של**
16 **פגיעת ראש קשה**"), קיצור תוחלת החיים הוא 13.77 שנים (עמ' 281 ש' 33 – עמ' 282 ש' 29;
17 מומחה/4).
18
19 20. הנתבעת תוקפת את קביעת המומחה בעניין זה. לטענתה תחת ההגדרה של נפגעים במצב של
20 פגיעת ראש קשה נכללו במחקרו של המומחה נפגעים שמצבם כלל אינו דומה למצב התובע, כי
21 בקבוצה נכללו רק 5 נפגעי ראש שמצבם מבחינת ניידות דומה לזה של התובע, ומתוכם נפטרו
22 3 במהלך התקופה הנבדקת, היו בה רק בודדים שלא היו בעלי כושר אכילה עצמית, כמו
23 התובע, כאשר שני קריטריונים אלה הם קריטריונים מרכזיים בקביעת קיצור תוחלת החיים.
24 עוד טענה הנתבעת כי תוצאות מחקרו של המומחה עומדות בסתירה למחקרים אחרים שנעשו
25 בנושא זה, והגיעו למסקנה כי תוחלת החיים במקרים דומים למקרה התובע, ועם קבוצת
26 נבדקים גדולה בהרבה, מסתכמת ב-26-21 שנים למי שנפגע בגיל 20-30.
27
28 הנתבעת הוסיפה וטענה כי לאור האמור לעיל סוגיית הקיצור בתוחלת החיים של התובע נותרה
29 עמומה, ולכן יש להורות על פסיקת הפיצוי בדרך של תשלום עתי.
30
31 21. התובעים טענו כי המאמרים המקצועיים עליהם מסתמכת הנתבעת אינם מהווים ראיה
32 לאמיתות תוכנם, כי המומחה קבע כי התובע יציב רפואית וכי תוחלת חייו קצרה מהרגיל ב-
33 13.77 שנים לפי שיקול דעתו המתבסס על ידיעותיו ועל נסיונו, תוך שהוא סוטה לרעת התובע
34 מקביעתו בחוות הדעת, ותוך הנמקת הסטייה. אין בפני בית המשפט דעה סותרת, והנתבעת לא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיזוני:

- 1 ביקשה למנות מומחה אחר או נוסף. אין כל עמימות בעניין קיצור תוחלת החיים, ובוודאי
2 שאין להטיל על משפחת התובע הרס ועוול נוספים ולקבוע תשלום עתי שיחייבם להמשיך
3 לחיות בצל המשפט כל חייהם.
4
5 22. לאחר ששקלתי את טענות הנתבעת הגעתי למסקנה כי יש לתקן את קביעת המומחה בעניין
6 קיצור תוחלת החיים.
7
8 23. קבוצת הנפגעים הקשים במחקרו של המומחה כללה 48 איש, כאשר הקריטריונים להכללתם
9 בקבוצה היו אחד מאלה: מחוסרי הכרה למעלה מחודש, תלויים לגמרי באחרים בתנועתם,
10 זקוקים להאכלה, בעלי הפרעות התנהגות קשות ועוד (עמ' 314 ש' 12-20). התובע סובל אכן
11 משתיים מהתופעות המשפיעות על תוחלת החיים (אינו מסוגל ללכת או לאכול בכוחות עצמו
12 ומוזן באמצעות צינור, ר' עמ' 284 ש' 4), והמומחה לא יכול היה להשיב כמה חברי קבוצה היו
13 במצבו של התובע (עמ' 286 ש' 1-9).
14
15 24. האם יש באמור לעיל לערער את מסקנתו של המומחה בדבר קיצור תוחלת החיים בעניינו של
16 התובע?
17
18 אני סבור כי יש קושי לאמץ את מסקנת המומחה בעניין קיצור תוחלת החיים כמות שהיא.
19 מובן כי תמיד יש קושי אובייקטיבי להעריך תוחלת חיים ולצורך זה נעזרים המומחים
20 במחקרים ובנתונים סטטיסטיים. בענייננו נעזר המומחה במחקר שערך הוא בעצמו, ולכאורה
21 אין טוב מכך, במיוחד כאשר המחקר נערך לגבי חולים בישראל. ואולם, מעיון בהגדרת
22 המומחה למי שנכלל בקבוצה המוגדרת נפגעי ראש קשים, עולה כי קיימים בה גם כאלה שאינם
23 סובלים משתי התופעות המרכזיות המשפיעות על תוחלת החיים, והן אי יכולת ללכת, והעדר
24 יכולת אכילה עצמית. יש להניח כי תוחלת החיים של מי שאינו סובל משתי התופעות הנ"ל או
25 מאחת מהן, ארוכה יותר מזו של התובע הסובל משתי התופעות גם יחד. כך, למשל, מְשֻׁקְפִים
26 מס' 22 ו-23 ממצגת שהכין המומחה בשנת 2012 על בסיס מחקרו, עולה כי רק 5 מתוך כלל
27 חברי הקבוצה הנבדקת (279 במספר) היו במצב של תלות מוחלטת בניידות וכי 3 מהם נפטרו
28 במהלך התקופה, וכי רק 10 נוספים היו במצב של יכולת ניידות באמצעות נהיגה עצמית בכיסא
29 גלגלים או בעזרת מטפל. העולה מכך הוא כי מתוך קבוצת נפגעי הראש החמורים, שמנתה 48
30 איש, היו 33 נפגעים שהיו עצמאיים בניידותם (כולל באמצעות עזרים אורתופדיים). אין ספק
31 כי שעה שהמומחה מתבסס על התוצאה הכוללת של קבוצת נפגעי הראש הקשים על מנת
32 להסיק ממנה את שיעור קיצור תוחלת החיים של התובע, וכשהיא מונה נפגעים רבים שמצבם
33 קל מזה של התובע ברכיב מהותי המשפיע על קיצור תוחלת החיים, יש קושי לבסס על תוצאה
34 כוללת זו את שיעור קיצור תוחלת החיים של התובע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
2 מנגד, לא ניתן לאמץ את תוצאות המחקרים שנערכו בחו"ל אליהם הפנתה הנתבעת (וגם
3 המומחה) כמות שהם.
4 המומחה הסביר הסבר היטב מדוע קיים הבדל בין התוצאות המתקבלות שם לתוצאות לגבי
5 נפגעי ראש בישראל (עמ' 293):
6 א. במחקרו של המומחה נכללו בקבוצה כל מי שנותר בחיים שנתיים לאחר התאונה, שכן
7 הנחתו הייתה כי כל מי שנפטר בשנתיים הראשונות, פטירתו קשורה לפגיעה.
8 במחקרים בחו"ל נכללו בקבוצה כל מי שנותרו בחיים שנה לאחר התאונה.
9 מכאן ברור, כי מאחר שהקבוצה הנבדקת בחו"ל כללה גם מקרי מוות שאירעו בין שנה
10 לשנתיים לאחר התאונה, יגדיל הדבר את קיצור תוחלת החיים שנמצא באותם מחקרים,
11 לעומת מחקרו של המומחה.
12 ב. תוחלת החיים בארה"ב קצרה יותר מישראל ולכן המחקר שנערך שם מתייחס לאנשים
13 צעירים יותר.
14 ג. איכות הטיפול טובה יותר בישראל, קיימת נגישות רבה יותר לבתי חולים, וקיימת מחי
15 טיפול נמרץ בכל בית חולים, ואף בכך יש להשפיע על תוצאות המחקר.
16 המומחה הפנה גם לכך שבמאמר של Shavelle וחבריו נכתב כי השאלה אם המודלים
17 המוצגים במאמר מספקים פרוגנוזה מדויקת לגבי נפגעי ראש במדינות מחוץ לארה"ב אינה
18 ברורה (עמ' 1998 במומחה/3).
19 המומחה חולק גם על התוצאות שצוינו במחקרם של Shavelle וחבריו, כמו למשל על קביעתם
20 כי איכות הטיפול שמקבל החולה אינה משפיעה על תוחלת החיים (עמ' 291).
21
22 25. אם כך, מחד גיסא מחקרו של המומחה נערך בישראל ונפרש על פני תקופה ארוכה של 27 שנה,
23 אך עם קבוצה מצומצמת יחסית של נפגעים, תוך שהתוצאות של קיצור תוחלת החיים לגבי
24 קבוצת נפגעי הראש הקשים עימם נמנה התובע, כוללת נפגעים מעטים שמצבם דומה לזה של
25 התובע, ונפגעים רבים שמצבם טוב יותר מזה של התובע, דבר המעורר קושי לקבל כמות שהיא
26 את התוצאה אותה ייחס המומחה לתובע.
27 מאידך גיסא למומחה קיימת ביקורת על המחקרים שנעשו בארה"ב, והוא מסר גם את טעמיו
28 לכך שהתוצאות שהתקבלו שם היו של קיצור גדול יותר בתוחלת החיים של נפגעי ראש קשים,
29 ואין לי סיבה שלא לקבל דברים אלה.
30
31 26. בהינתן האמור לעיל, קיצור תוחלת החיים נמצא בין תוצאת מחקרו של המומחה לבין תוצאות
32 המחקרים שנערכו בארצות הברית שנזכרו לעיל. הפער אינו קטן, אך אני סבור כי יש ליתן
33 הטיה משמעותית לטובת קביעת המומחה המבוססת, בין היתר, גם על ניסיונו האישי, על מצבו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הספציפי של התובע, על העדר אשפוזים של התובע החל משנת 2011 ועל הטיפול המיטבי שניתן
2 לו, ולקבוע בהתחשב בהטיה זו, קיצור תוחלת חיים קרוב יותר לקביעת המומחה.
3 מצאתי, אפוא, מקום, לקבוע כי תוחלת החיים של התובע היא עד גיל 64 (לפי חו"ד המומחה
4 תוחלת חיי התובע היא עד גיל של מעט יותר מ-67 שנה, ולפי מחקרי חו"ל שנזכרו לעיל תוחלת
5 החיים של התובע היא כ-24 שנים לאחר התאונה, דהיינו עד גיל 49 שנה בערך).
6 ר' לעניין זה ת"א (מחוזי מרכז) 8296-03-09 פלוני נ' דעאס (27.11.12), שם קיצר בית המשפט
7 במקרה דומה את תוחלת החיים שנקבעה על ידי מומחה בית המשפט.

8

9 27. לא למותר יהיה להדגיש את הקושי העקרוני והמעשי לעסוק בקיצור תוחלת חיים, וכפי שצוין
10 בע"א 10842/02 ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ נ' פלונית (20.9.06), הממצא
11 הנקבע על ידי בית המשפט בסוגיית תוחלת החיים נועד כדי לשמש בסיס לחישוב, ולא יותר
12 מכך.

13

14

פיצוי חד פעמי או תשלום עתי

15

16 28. באשר לשאלת תשלום הפיצוי שייפסק בתשלום אחד או בתשלומים עתיים, לא מצאתי מקום
17 לסטות מדרך המלך הנהוגה, של תשלום הפיצוי בסכום אחד [ע"א 357/80 נעים נ' ברדה, פ"ד
18 לו(3) 762 (1982) (להלן: "עניין נעים")].
19 תשלומים עתיים ייפסקו במקרים חריגים בהם קיים חוסר ודאות מהותי לגבי עתידו של
20 הניזוק, כגון במקרים בהם יש פער של ממש בהערכת תוחלת חייו הצפויה של הניזוק, או
21 במקרים בהם לא ניתן להעריך באופן סביר את מצבו העתידי והיקף צרכיו של הניזוק [ת"א
22 (מחוזי מרכז) 53580-05-12 פלוני נ' שירותי בריאות כללית (15.3.18)].
23 אין זה המקרה בענייננו, משניתן היה להעריך על יסוד הראיות שנשמעו את תוחלת חיי התובע,
24 ואף את היקף צרכיו.

25

26

הפסד השתכרות

27

28 29. התאונה אירעה זמן קצר לפני תחילת לימודי התובע בבית הספר למינהל עסקים של המכללה
29 למינהל.
30 אין מחלוקת בין הצדדים כי נכותו של התובע היא 100%, כי איבד לחלוטין את כושר
31 ההשתכרות, וכי יש לחשב את הפסד ההשתכרות לפי השכר הממוצע במשק.
32 המחלוקת היחידה היא לגבי תקופת הלימודים האקדמיים, בה היה צפוי התובע ללמוד
33 כאמור.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 ביחס לתקופה זו, יחושב הפסד ההשתכרות לפי שכר המינימום (על פי שיעורו הנוכחי), על
2 בסיס ההנחה שניתן לעבוד גם בתקופת הלימודים ובחופשות, כי התובע עבד גם לפני לימודיו,
3 וכי ההשתכרות בתקופת הלימודים אינה צפויה להיות השתכרות מלאה.
4 לפיכך, לתקופה של 34 חודש (10/2009-07/2012) יהא הפסד ההשתכרות בסך של 180,200 ₪
5 = 5,300X34. בתוספת ריבית מאמצע התקופה ועד היום מסתכם סכום זה ב-199,437 ₪.
6
7 לגבי תקופה של 89 חודשים נוספים (8/2012-12/2019) ועל בסיס שכר ממוצע כיום (כולל
8 עובדים זרים) של 10,554 ₪ ברוטו (9,929 ₪ נטו), יהא הפסד ההשתכרות עבור תקופה זו סך
9 של 883,681 ₪. בתוספת ריבית מאמצע התקופה ועד היום מסתכם הסכום ב-916,864 ₪.
10
11 30. באשר להפסד ההשתכרות לעתיד, מהיום ועד התחלת המוערכת של חיי התובע (17.7.2048)
12 נותרו 28.5 שנים ומקדם ההיוון הוא 229.7051. הפיצוי המגיע הוא 2,280,742 ₪.
13
14 31. עוד יש להוסיף פיצוי בגין הפסד השתכרות ב-3 השנים האבודות שבין גיל 64 לגיל 67, שיחושב
15 על בסיס של 30% מהשכר [ע"א 10990/05 פינץ נ' הראל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד ס"א(1) 325
16 (2006)] ובהיוון כפול, יש להוסיף לפיצוי לעתיד סך של 44,044 ₪.
17
18 על כן מסתכם הפיצוי בגין הפסדי ההשתכרות לעבר ולעתיד בסך של 3,441,087 ₪.
19

הפסדי פנסיה

- 20
21
22 32. הפסדי הפנסיה יחושבו, באופן שהוסבר בסעיף 35 לת"א (מחוזי חי) 16951-04-10 ע.מ.מ. נ'
23 ע.מ.ר (31.12.13) (שהצדדים הסכימו כי יש לילך לפיו), לגבי ניזוק רווק שתוחלת חייו קוצרה
24 באופן שתסתיים לפני גיל 67. הפסדי הפנסיה לגבי תקופת העבודה בחיי הניזוק יחושבו לפי
25 30% משיעורם המלא, ולגבי תקופת העבודה של השנים האבודות, ומאחר שהפסד ההשתכרות
26 חושב כבר על בסיס 30% מהשכר, יחושב הפסד פנסיה מלא. בשל השינויים בשיעורי פנסיות
27 החובה יחושבו שיעורי הפנסיה בכל תקופה לפי ממוצע פנסיות החובה בתקופה כדלקמן:
28 א. לגבי התקופה 10/2009-07/2012 – 6.5% – 30% מ-12,963 ש"ח דהיינו 3,889 ₪.
29 ב. לגבי התקופה 08/2012-12/2019 – 12% – 30% מ-110,024 ש"ח דהיינו 33,007 ₪.
30 ג. לגבי התקופה 1.1.20-16.7.48 – 12.5% – 30% מ-285,093 ₪, דהיינו 85,528 ₪.
31 ד. לגבי התקופה 17.7.48-17.7.51 – 12.5% – דהיינו 5,505 ₪.
32 סה"כ מסתכמים הפסדי הפנסיה ב-127,929 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

3

הפסד קצבת זקנה

4 33. בהתאם לע"א 9209/03 עזבון המנוח ניסן ז"ל נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ
5 (16.11.08), יש לפצות את הניזוק בגין הפסד קצבת הזקנה בשנים האבודות, כשבעניינינו
6 ההפסד הוא 30% מקצבת זקנה ליחיד מגיל 67 ועד גיל 81. באשר לשיעור קצבת הזקנה ממנה
7 יחושב הפיצוי מצאתי מקום למיצוע בין הקצבה המינימלית ליחיד (1,554 ₪) והקצבה הנובעת
8 מתוספת ותק (2,331 ₪), דהיינו 1,942 ₪.
9 הסכום המתקבל מחישוב ההפסד לפי הנתונים הנ"ל והיוון כפול לתקופה של 14 שנה הוא
10 31,458 ₪.

11

12

הוצאות נחסכות בתקופת האשפוז

13

14 34. לעניין ניכוי ההוצאות הנחסכות בתקופת האשפוז:
15 הלכה היא כי כלל האצבע ביחס לניזוק חסר התלויים, הוא שכל צרכי המחיייה שלו מסופקים
16 על ידי המוסד שבו הוא שוהה, ולכן יבוצע ניכוי של 70% הוצאות נחסכות מבסיס השכר שנקבע
17 בעניינינו לצורך החישוב [ע"א 6738/06 סהר ציון חברה לביטוח בע"מ נ' אבו עאבד (15.3.09)].
18 בע"א 4767/13 המאגר הישראלי לביטוחי רכב נ' שובבו (25.11.13) (להלן: "עניין שובבו")
19 נקבע כי הלכה זו אינה חלה על "אשפוז לשעה" שנועד לצורכי הטיפול בנפגע לאחר התאונה,
20 גם אם השעה התארכה למספר רב של חודשי טיפול ושיקום, אלא רק לשהות במוסד סיעודי
21 דרך קבע, כאשר חברת הביטוח נשאה בעלות האשפוז.

22

23 35. התובעים מעלים 2 טענות נגד הניכוי:

24 א. הפסיקה בדבר הוצאות נחסכות מתייחסת למצב בו הנתבעת נושאת בהוצאות האשפוז.
25 בעניינינו, לא נשאה המבטחת בהוצאות האשפוז, ולכן אין היא זכאית לניכוי המבוקש על ידה.
26 ב. לא נחסכו מהתובע הוצאות עקב אשפוזו, שכן עובר לתאונה התגורר בבית הוריו, אשר נשאו
27 בכל צרכיו הקיומיים, ולא הוכח כי התכוון לצאת ממנו במהלך לימודיו.

28

29 36. באשר לטענה כי את ההוצאות הנחסכות בתקופת האשפוז יש לנכות רק אם המבטחת נושאת
30 בהוצאות האשפוז, אכן בע"א 357/80 נעים נ' ברדה, פ"ד לו(3) 762, פס" 34 (1982) קיימת
31 התייחסות לכך שיש לנכות את ההוצאות הנחסכות על מנת למנוע מהתובע קבלת פיצוי כפול,
32 הן במסגרת תשלום הוצאות האשפוז הכוללות את הוצאות המחיה, והן במסגרת תשלום פיצוי
33 בגין הפסדי השתכרות, שנועד אף הוא, בין היתר לכיסוי הוצאות המחיה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 גם בעניין **שובבו** שנזכר לעיל, קיימת התייחסות לנשיאת חברת הביטוח בהוצאות האשפוז
2 (שם, סעיף 10).
3
4 עם זאת, במקרים אחרים, נוכח הוצאות נחסכות בתקופת האשפוז, גם מקום בו לא נשאה
5 המבטחת בהוצאות אלה [ת"א (מחוזי חי') 12636-03-09 זידאן נ' הראל חברה לביטוח בע"מ
6 (5.1.12); ת"א (מחוזי חי') 8265-02-09 אבו זלף נ' איילון חברה לביטוח בע"מ (11.6.12); ת"א
7 (מחוזי ת"א) 1764/05 ע' א' (חסוי) נ' רכבת ישראל בע"מ, סעיפים 43, 44 (22.12.15)].
8
9 הנתבעת מבקשת להשוות בין מצב זה לבין מצב בו נפגע הולך לעולמו, שאז אין נדרשת
10 המבטחת לשאת בהוצאות הקיום של הנפגע בשנים האבודות, וכך גם אין להשית עליה הוצאות
11 קיום הנחסכות עקב שהות במוסד.
12
13 37. שאלה זו תישאר בצריך עיון, שכן בפועל, תישא הנתבעת, לפי פסק דין זה, בחלק מהוצאות
14 האשפוז (העולות על אלה שהושבו לתובע על ידי קופת החולים, ר' סעיף 47 להלן) וכן בהוצאות
15 נוספות בתקופת האשפוז, ולכן אף כאן, יש לילך בדרך שהותוותה לעניין ההוצאות הנחסכות,
16 כשבעניינו של ניזוק חסר תלויים, ברירת המחדל היא ניכוי של 70% מבסיס השכר שנקבע.
17
18 38. תקופת האשפוז בבית פרוטיאה הייתה מ-4.7.10 ועד 31.8.15 (62 חודש), ויש לחלקה לשניים:
19 א. התקופה מיום 4.7.10 ועד תחילת ספטמבר 2012, תקופה בה אמור היה התובע ללמוד
20 לימודים אקדמאיים. בתקופה זו הפסד ההשתכרות נקבע לסך של 5,300 ₪ לחודש, ומקובל
21 עלי גם כי הדעת נותנת שבתקופה זו היה אמור התובע להוסיף ולהתגורר בבית הוריו, ושיעור
22 ההוצאות הנחסכות נמוך יותר בשל השתתפות ההורים בהוצאות. נעמידו על 40% מהשכר,
23 דהיינו 2,120 ₪ לחודש X 26 ובסה"כ 55,120. בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מאמצע
24 התקופה ועד היום מסתכם הסכום ב- 62,765 ₪.
25 ב. התקופה מתחילת ספטמבר 2012 ועד 31.8.15 (36 חודש), בתקופה זו ינוכו הוצאות נחסכות
26 מלאות לפי 70% מ-9,920 ₪, דהיינו 6,944 ₪ X 36 ובסה"כ 249,984 ₪. בתוספת ריבית
27 והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום מסתכם הסכום ב- 267,607 ₪.
28
29 39. ניכוי ההוצאות הנחסכות יבוצע במסגרת הניכויים שיבוצעו בסוף פסק הדין.
30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

עזרת צד ג' ומיטיבים

40. טענות הצדדים בעניין ראש נזק זה מתייחסות למספר נושאים ולמספר תקופות.

עבר

41. למעשה יש להתייחס ל-3 תקופות בעבר:

א. תקופת אשפוזו של התובע בבית החולים בילינסון מיום התאונה (11.10.09) ועד 30.10.09, ותקופת אשפוזו בבית החולים "לוינסטיין" מיום 30.10.09 ועד 3.7.10. נתייחס לשתי תקופות אלה כאל תקופה אחת (סה"כ 8.5 חודשים, להלן: "התקופה הראשונה").

ב. תקופת שהותו של התובע במוסד "בית פרוטאה" מיום 4.7.10 ועד 31.8.15 (סה"כ 62 חודש, להלן: "התקופה השנייה").

ג. תקופת שהות התובע ביחידת הדיור שנבנתה עבורו מיום 1.9.15 ועד היום (סה"כ 52 חודש, להלן: "התקופה השלישית").

התקופה הראשונה

42. בתקופה הראשונה שהו התובעים עם התובע או בקרבתו כמעט כל שעות היום (בתקופת אשפוזו בבית החולים "בילינסון"), ושעות רבות מאוד במהלך היום בתקופת אשפוזו בבית החולים "לוינסטיין". במהלך תקופה זו לקחו התובעים חלק פעיל בטיפול בתובע (בעיקר בתקופת האשפוז ב"בית לוינסטיין"), כפי שפורט בתצהיריהם (סעיפים 10-16 לתצהיר האב מיום 29.6.14, להלן: "התצהיר הראשון", וסעיפים 5-12 לתצהיר האם מאותו מועד).

43. התובעים העריכו את שווי עזרת בני המשפחה (בעיקר ההורים) בסך של 300 ₪ ליום למשך התקופות הראשונה והשנייה, ללא אבחנה ביניהן, דהיינו בסך של כ-9,000 ₪ לחודש. הנתבעת הציעה לפסוק סך של 5,000 ₪ לחודש עבור התקופה הראשונה.

44. אני סבור כי לאור האינטנסיביות של השהות ושל הטיפול בתובע על ידי הוריו בתקופה הראשונה, היא תקופת האשפוז, אשר דומה כי אין חולק על הצורך בה ועל היקפה, יש לפסוק פיצוי בגין עזרת המיטיבים בתקופה זו בסך 8,000 ₪ לחודש, ובסה"כ 68,000 ₪. בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום מסתכם הסכום ב-83,538 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 התקופה השנייה

2

3 תשלומים למוסד

4

5 45. בתקופה זו שהה התובע במוסד "בית פרוטיאה" בהרצליה, עיר מגורי התובעים. בין הורי
6 התובע לבין המוסד נחתם הסכם לתשלום דמי סיעוד חודשיים בסך 12,931 ₪ בתוספת מע"מ,
7 וכן תשלומים נוספים עבור שירותי שח"ל ודמי שימוש בטלפון (ההסכם הוגש ביום 12.6.17).
8 בפועל, נגבו לפי דפי החשבון של המוסד גם תשלומים עבור תרופות, שירותי אמבולנס ועוד.

9

10 46. לא מצאתי בסיס לטענת הנתבעת כי עלות האשפוז של התובע במוסד הנ"ל גבוהה בכ-30%
11 מעלות האשפוז במוסד ציבורי וכי לפיכך אין להכיר במלוא תשלומי התובעים למוסד.
12 טענת הנתבעת הנ"ל לא הוכחה, וגם לא הובאו על ידה ראיות לאלטרנטיבות הקיימות לאשפוז
13 התובע במוסד אחר.

14 מנגד, יש לציין את קרבת המוסד למגורי התובעים, דבר אשר הקל וחסך בנסיעותיהם למוסד,
15 את רצון התובעים כי בנם יקבל טיפול נאות, ואת העובדה כי התובע לא שהה בחדר פרטי, אלא
16 עם מטופלים נוספים, דהיינו, אין מדובר בתנאי "יוקרה".

17

18 47. התובעים נשאו בעלויות התשלום למוסד, וקופת חולים מאוחדת (להלן: "קופת החולים")
19 השיבה להם חלק מהסכומים.

20 אין מחלוקת כי תשלומי התובעים למוסד הסתכמו ב-1,038,703 ₪, וכי קופת החולים השיבה
21 להם סך של 701,483 ₪ בגין כל תקופת השהות במוסד (ר' סעיף 139 לסיכומי הנתבעת
22 והאסמכתאות הנזכרות שם).

23 ההפרש בו תישא הנתבעת מסתכם בסכום של 337,220 ₪, ובצירוף ריבית והצמדה מאמצע
24 התקופה ועד היום - 369,624 ₪.

25

26 עזרת מיטיבים

27

28 48. התובעים פירטו בתצהיריהם את פעולותיהם בעת שהותו של התובע בבית פרוטיאה.
29 לדבריהם, מדובר היה בהתעקשותם להמשיך ולטפל בו באופן אינטנסיבי, שהביאה לשיפור
30 במצבו (ר' סעיפים 18-21 לתצהיר הראשון של האב). לפי הנטען בסיכומיהם, מדובר בהיקף
31 פעילות של 5 שעות ביום לפחות במוסד, כשלכך יש להוסיף היקף פעילות של שעה נוספת ביום
32 לטיפול מנהלי מחוץ למוסד, שכלל נסיעות וסידורים שונים. בגין היקף פעילות זה נדרש על
33 ידם פיצוי של כ-9,000 ₪ לחודש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1
2 49. הנתבעת התנגדה למבוקש, וטענה כי הטענה שטיפול הורי התובע בתובע הביא לשיפור במצבו
3 היא טענה שברפואה שצריכה להיות מבוססת על חוות דעתו או עדותו של מומחה בית המשפט,
4 ואילו פרופ' גרוסוסר לא כלל נושא זה בחוות דעתו ואף לא נחקר על כך.
5 הנתבעת גם ציינה שהתובע קיבל 3 טיפולי פיזיותרפיה בשבוע, בנוסף להפעלתו על ידי
6 המטפלים הסיעודיים שבמקום, וציינה גם את שהותו במוסד פרטי שעלותו יקרה ממוסד
7 ציבורי.
8 הנתבעת הציעה תשלום של 2,000 ₪ לחודש לתקופת האשפוז בבית פרטיאה.

9
10 50. בע"א 8573/12 פלונית נ' פלוני (3.9.13) נקבע כך:

11
12 "מקום בו אין לנפגע פוטנציאל שיקומי ואין בעזרת צד ג' מצד קרובי משפחה או
13 מטפלים פרטיים כדי לשפר את מצבו או להקל על סבלו או לשפר את איכות חייו
14 או להאריכם, בתי המשפט נמנעו מלפסוק לנפגע המאושפז במוסד המספק את
15 צרכיו הסיעודיים, פיצוי נוסף בגין עזרת צד שלישי (השוו ע"א 702/87 מדינת
16 ישראל נ' כהן, פ"ד מח(2) 705, 745-746 (1994)). ולהיפך, יש מקום לפסוק
17 סכומים נוספים עבור טיפולים או עזרת צד ג' שנועדו לשמר או לשפר את מצבו
18 של הניזוק, מעבר לצרכים שהמוסד מספק (ראו, לדוגמה, ע"א 5865/08 הפניקס
19 הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מסס בפסקה 7 [פורסם בנבו] (13.7.2011))."

20
21 51. ד"ר חיים בראל, שהוא מומחה בגריאטריה, מנהל מחלקה בבית החולים תל השומר, ומשמש
22 מאז 1994 כמנהל הרפואי בבית פרטיאה, ציין בתצהירו, בין היתר כך [לא התייחסתי לסעיפים
23 שנמחקו מהתצהיר בהתאם להחלטה מיום 25.1.15 (כב' השופט פורג)]:

24
25 "אני משמש כרופאו של XXX מאז יום הגעתו לבית פרטיאה. אני מכיר היטב
26 את הוריו של XXX, ונפגש איתם לעתים תכופות. שניהם לוקחים חלק פעיל
27 מאד בטיפול השוטף ב-XXX, לרבות ארגון המעקב הרפואי והטיפולי להם נזקק
28 ...XXX
29 ...ההורים מביאים חומרים ריחניים המדיפים ריחות נעימים בחדרו. מפעילים
30 מוסיקה, הביאו טלויזיה, ספרים וצעצועים, והם דואגים לעשות ל-XXX

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 עיסויים עם קרמים שונים. לעתים קרובות... לוקחים את XXX לחצר ומטיילים
2 איתו בכסא גלגלים בסביבת בית פרוטיאה...
3 יש לציין שעם השיפור במצבו... ההורים... ממשיכים לטפל ב-XXX שעות רבות
4 בכל יום. ההורים שוהים בזמן הטיפולים ש-XXX מקבל מהמטפלים
5 המקצועיים ומתרגלים בהמשך את אותן הפעילויות, כך ש-XXX מקבל טיפולים
6 רבים ככל האפשר".
7
8 בהמשך, מתאר ד"ר בראל דוגמאות שונות של עבודה טיפולית שמבצע אביו של התובע עם
9 התובע (סעיפים 12 ו-13 לתצהיר).
10
11 תצהירו זה של ד"ר בראל לא נסתר בחקירתו הנגדית, אשר תמכה בדברים הכתובים בו.
12
13 52. גם ד"ר אילנה פרבר ז"ל, ציינה בחוות דעתה כי המשפחה מפעילה את התובע במכשיר ATP,
14 כל יום, כי אביו ואמו נמצאים איתו כל יום, משך שעות רבות, נותנים לו גירויים ומפעילים
15 אותו.
16
17 53. בהינתן האמור לעיל, אני סבור כי פעילות משפחת התובע בכל הקשור לשהות עם התובע,
18 הטיפולים בו והפעלתו בעת שהותו במוסד, היא פעילות מבורכת, אשר תרמה להתקדמות
19 התובע, לשימור ואף לשיפור מצבו, וכי יש לפסוק פיצוי של עזרת מיטיבים בשל כך.
20
21 54. בע"א 8573/12 שנזכר לעיל, נפסקו לזכות התובעת שם ששהתה במוסד, סכום חודשי בגין עזרת
22 צד ג' של מטפלת בסך 3,000 ₪ וכן 1,000 ₪ בגין ביקורי בני משפחה. בית המשפט העליון
23 אישר סכומים אלה.
24 בע"א 5865/08 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מסס (13.7.11) אושרה פסיקת סך
25 של 3,000 ₪ בגין עזרת צד ג' לנפגע השוהה במוסד, ועוד 1,000 ₪ הוצאות נסיעה של אשתו,
26 וכן נקבע כי גם הוצאות הכרוכות בביקורים רציפים ועקיבים של בני משפחת המשיב במוסד
27 הן פועל יוצא של התאונה, ויש להכיר בהן בגבולות הסביר.
28
29 55. בהתחשב בקביעות דלעיל בדבר אינטנסיביות ונחיצות טיפול הורי התובע בתובע בעת שהותו
30 במוסד, ובפסיקה שהובאה לעיל, נראה לי נכון לפסוק בגין עזרת מיטיבים בעת שהות המשיב
31 במוסד, סך של 4,000 ₪ לחודש, הכולל גם הוצאות נסיעה של ההורים, ובסך הכל, 248,000 ₪

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 עבור 62 חודש. בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מאמצע התקופה ועד היום, סכום הפיצוי
2 ברכיב זה הוא 271,831 ₪.

3

4

התקופה השלישית

5

6 56. שני הצדדים התייחסו בסיכומיהם לגבי העבר לעניין עזרת צד ג', לתקופה שעד 31.12.17, שכן
7 סיכומיהם הוגשו קודם לכן, אך לאחר מכן נדרשה הגשת סיכומים נוספים בנושא מסוים
8 שיוזכר בהמשך פסק הדין, שהוגשו בסופו של דבר בסוף שנת 2018.
9 מכל מקום, מאחר שהצדדים התייחסו לפרק זמן זה, שלגביו היו גם ראיות לגבי הוצאות
10 בפועל, אתייחס אליו גם אני, כשבחישוב הוצאות בגין עזרת צד ג' עבור העתיד יבוצע חישוב
11 מ-1.1.18 ואילך.

12

13 57. התובעים שכרו את שירותיהם של שני מטפלים (עובדים זרים) לטיפול בתובע, וערכו את חישוב
14 הסכומים המגיעים לפי עלות העסקה של 8,250 ₪ לחודש עבור כל אחד מהעובדים, וזאת לפי
15 עדות מומחית הנתבעת, הגב' רות שפירא, ובסה"כ 16,500 ₪ לחודש, דהיינו 472,000 ₪
16 לתקופה של 28 חודש עד 31.12.17.

17 חלופת ההוצאות שהוצאו בפועל נקבה בסכום של 186,230 ₪ לשנים 2015 (חלק) ו-2016, ובסך
18 של 198,000 ₪ לשנת 2017 לפי חישוב של 16,500 ₪ לחודש, ובסך הכל 384,230 ₪, כשההפרש
19 הוסבר על ידם בכך שהזכויות הסוציאליות של העובדים טרם שולמו בפועל, וכי הוצאות
20 הקיום של העובדים כגון מזון, הוצאות נלוות לדיוור וכו' נכללות בסך של 8,250 ₪ לחודש, אך
21 לא בדו"ח רואה החשבון.

22 לכך ביקשו התובעים להוסיף שכר עבור עזרת ההורים המיטיבים לפי 6 שעות ליום (5 שעות
23 עזרה ישירה מעבר לעבודת המטפלים ושעה נוספת לפעילות מנהלתית), ובסה"כ 9,000 ₪
24 נוספים לחודש.

25

26 58. הנתבעים טענו כי העסקת 2 מטפלים היא בניגוד לחוות דעת המומחה שקבע צורך במטפל
27 אחד, אך לתקופה דנן, ובהתחשב בצורך בהתאקלמות, מציעה הנתבעת כי ישולמו הסכומים
28 שהוצאו בפועל על ידי התובעים בסך 14,500 ₪ לחודש, ובסה"כ 406,000 ₪.

29

30 59. כפי שiorחב עוד להלן, אמת המידה לפסיקת פיצוי בגין עזרת צד ג' במקרים קשים כגון זה,
31 נקבעה בע"א 3375/99 אקסלרד נ' צור-שמיר חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נד(4) 450 (2000)
32 (להלן: "עניין אקסלרד" או "הלכת אקסלרד"). הסכום שנפסק עבור עזרת צד ג' שם, כולל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 עזרת ההורים, נקבע לסך של 12,000 ₪, ובתוספת הפרשי הצמדה למדד מיום מתן פסק דינו
2 של בית המשפט המחוזי שם (30.4.99) ועד היום, מגיע הוא (במעוגל) לסך של 16,500 ₪ נכון
3 להיום.
4 סכום זה ייפסק עבור תקופת 28 החודשים שנזכרו לעיל (31.8.15-31.12.17), ובסך הכל
5 462,000 ₪.
6 מסכום זה יש לנכות את הסכומים שקיבל התובע מן הקופה מחודש 9/15 עד חודש 6/16 בגין
7 סיעוד בקיזוז שירותים רפואיים ורכישת אביזרים, סה"כ 23,950 ₪ (נ/18) וכן סך של 2,300 ₪
8 לחודש ממועד זה ואילך עד להסדרת ההליך מול הקופה (סעי' 10ג' להודעת הקופה מיום
9 24.5.17) סה"כ 41,400 ₪.
10 הסכום לתשלום לאחר הניכוי הנ"ל הוא, אפוא, 396,650 ₪. בתוספת ריבית והפרשי הצמדה
11 מאמצע התקופה ועד היום מסתכם הסכום ב- 415,933 ₪.

עתידי

12
13
14
15 60. לגבי העתידי ביקשו התובעים לפסוק להם סך של 40,684 ₪ לחודש לפי חוות דעתה של הגבי
16 רינה רמות, המומחית מטעמם.
17 הגבי רמות הגיעה לסכום האמור על יסוד קביעתה כי מטפל צמוד ל-24 שעות ביממה דורש
18 טיפול של 4 עובדים ישראליים משך 24 שעות ביממה.
19
20 61. לא ניתן לקבל חוות דעת זו, ואף אין צורך להתעמק בפרטיה, לאור קביעת מומחה בית
21 המשפט, פרופ' גרוסוסר, כי לטיפול בתובע נדרש עובד אחד (שימצא עימו כל שעות היממה).
22 לשאלת ההבהרה שנשאל המומחה האם נכון שיש פעולות שלביצוען עבור התובע יש צורך
23 בפעילות של שני מטפלים בו זמנית, השיב המומחה בשלילה והוסיף כי מטפל בסיוע אביזרי
24 עזר כגון מנוף עונים על צרכי החולה.
25 לשאלת ההבהרה האם נכון שיש הכרח בשני מטפלים שיתגוררו עם התובע ויחלקו ביניהם את
26 היממה, על מנת שיוכלו לתת לו את הטיפול הסיעודי הנדרש ואת התרגולים השונים, השיב
27 המומחה בשלילה.
28 בחקירתו לא נשאל המומחה אודות נושא זה, וקביעתו הנ"ל היא קביעה סופית שלא נסתרה
29 ואין להרהר אחריה.
30
31 62. אלטרנטיבה חלופית שהציעו התובעים בסיכומיהם הייתה להסתפק בעובד זר אחד שעלות
32 שכרו 8,250 ₪, ולהוסיף 16 שעות עבודה יומיות של עובדים ישראליים, אשר עלותן היא
33 26,600 ₪ לפי חווי"ד רמות, ובסה"כ 34,250 ₪ לחודש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 לא ניתן לקבל אלטרנטיבה זאת, ולו מאחר שאף היא עומדת בסתירה לקביעת המומחה כי
2 נדרשת לתובע עזרה של עובד אחד, ואילו לפי ההצעה החלופית מדובר בשלושה עובדים.
3
4 63. מנגד, הנתבעת סבורה כי אין לפסוק יותר מהסכום שנפסק בעניין אקסלרד, כשהוא משוערך
5 להיום (16,200 ₪ נכון ליום הגשת הסיכומים, ר' סעיף 142(ב) לסיכומיה).
6
7 64. בהתייחס להלכת אקסלרד, טוענים התובעים כי בתי המשפט סטו כבר לא אחת מהלכת
8 אקסלרד, בהתחשב בנסיבות הספציפיות של כל מקרה ומקרה. הם מבקשים לאבחן את עניינינו
9 מעניין אקסלרד, כפי שיפורט להלן:
10
11 א. בעניין אקסלרד קבע מומחה בית המשפט כי לנפגע לא הייתה פגיעה שכלית, כי הטיפול
12 שדרוש לתובע שם כרוך בפעילות ממשית של 3.5-4 שעות ביממה, וכי בכל שאר שעות
13 היממה נדרשת השגחה בלבד. על בסיס האמור לעיל נפסק סכום הפיצוי שם.
14 ב. בעניין אקסלרד דובר בנפגע עמוד שדרה, ובעניינינו בנפגע ראש.
15 ג. בעניין אקסלרד דובר בנכה שלא סבל מפגיעה קוגניטיבית או ליקוי תקשורתי ובעניינינו
16 מדובר בפגיעת ראש שתוצאותיה קוגניטיביות ותקשורתיות מהותיות וקשות.
17 ד. אקסלרד נפגע בשנת 1992, ואילו התובע נפגע בשנת 2009, ופסק הדין יינתן כ-10 שנים
18 מאוחר יותר. במהלך שנים אלו חלו שינויים רבים, ובהם: עליית שכר המינימום,
19 יצירת זכות לפנסיה וחיוב המעסיק בהפרשה לפנסיה, חיוב מעסיקים בתנאים
20 סוציאליים מלאים לעובדי סיעוד זרים תוך השוואה בין זכויותיהם לזכויות של עובדי
21 סיעוד ישראליים ועוד.
22 ה. בעניין אקסלרד עמדו בפני ביהמ"ש רק חוות דעתו של פרופ' שאקו ותשובותיו לשאלות
23 הבהרה ועליהן התבססה ההערכה, בעוד שבעניינינו ציירו הראיות בפני ביהמ"ש את
24 הטיפול השוטף הסיעודי והפארא רפואי לפרטיו, ומהן עולה שאין מדובר בצרכים
25 דומים לאלו שעמדו לנגד עיני ביהמ"ש שם.
26 ו. גב' שפירא, המומחית מטעם הנתבעת, הבהירה כי פעילות העובד הזר נועדה, מעצם
27 טבעה, לעבודה ממשית מצומצמת של מספר שעות בודדות ביום והשגחה פסיבית
28 במשך יתר שעות היממה. כך מועסקים מטפלים זרים בישראל גם כיום, ועל כך בנויות
29 הקביעות בפס"ד אקסלרד. פעילות כזו של המטפל איננה מכסה את הדרוש לתובע
30 בעניינינו.
31 ז. בעניין אקסלרד נקבע כי עובד זר עדיף על עובד ישראלי, בין היתר, בשל הקשר הנוצר
32 בין המטופל למטפל בשל כך שהמטפל הזר רחוק ממשפחתו ואיננו מחפש כל הזדמנות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 לחזור למשפחתו, כמו העובד הישראלי. אך שיקול זה אינו רלוונטי בענייננו, כשמדובר
2 במטופל, ששישה מטפלים זרים כבר עזבו את העבודה עימו והתחלפו באחרים.
3 תחלופה כזו ממילא אינה מאפשרת התפתחות של קשר.
4
5 65. בנוסף, טוענים התובעים כי הסכום מושא הלכת אקסלרד צריך להיות משוערך באופן שונה
6 מהשערוך הרגיל, שכן כדי לעמוד על הערך הנוכחי של הסכום שנקבע בהלכת אקסלרד, אין זה
7 נכון, עקרונית, להצמיד את הסכום למדד המחירים לצרכן. מכיוון שמדובר בסכום המיועד
8 לכיסוי שכר עבודה שישלם הנפגע למטפלים בו, בחינת ערכו הנוכחי צריכה להיות תוך הצמדתו
9 לשכר המינימום ולא למדד המחירים לצרכן. לפי נתוני המל"ל, שכר המינימום במועד
10 הרלבנטי לעניין אקסלרד (30.4.99) היה 2,798 ₪ לחודש, ואילו במועד הגשת הסיכומים
11 בענייננו, היה שכר המינימום 5,000 ₪ (ונכון למועד מתן פסק הדין 5,300 ₪ לחודש – י.ק.),
12 עליה של כ-80%, ולכן הסכום המשוערך לפי הלכת אקסלרד צריך להיות 21,600 ₪.

דיון והכרעה ברכיב עזרת צד ג' לעתיד

13
14
15 66. סיכום מצבו של התובע, כפי שנקבע על ידי המומחה, הובא בסעיף 13 לעיל.
16
17 67. פרט לטיפול והשגחה "רגילים", ציין המומחה לגבי עבודת המטפל, טיפול פיזיותרפי משמר
18 יום יומי (בהמשך לטיפול פיזיותרפי אחת לשבוע על ידי פיזיותרפיסט), וכן תרגול שגרתי יום
19 יומי בריפוי בעיסוק על ידי המטפל, בהמשך לטיפול חד שבועי על ידי מרפאה בעיסוק.
20 עוד מציין המומחה כי הקמת התובע, הוצאתו מהמיטה, שחרור הפרקים מהווים חלק
21 מהתרגול היומי. הפעלת התובע לצפיה בטלוויזיה מהווה אף היא חלק מהטיפול היומי, תלוי
22 במידת שיתוף הפעולה וברצון התובע.
23 יש אף פעילות של העמדת התובע בעמידון למשך כחצי שעה ביום, בימים בהם היא מבוצעת.
24 המומחה לא שלל, ובסופו של דבר אף תמך בטיפול הידרותרפיה המתבצעים בבריכה, להקלת
25 התופעות הספסטיות של התובע (נוקשות ועיוות של הגפיים) ולשימור מצבו – ר' עמ' 332-333.
26
27 68. אבי התובע ציין בתצהירו מיום 18.7.16 את שגרת הטיפולים בתובע, הכוללים, החל מהבוקר,
28 ובין היתר:
29 החלפת חיתול במיטה, רחצת בוקר של פנים וידיים במיטה, והחלפת בגדים לפי הצורך;
30 העברת התובע באמצעות מנוף מהמיטה לכיסא גלגלים, והעברתו למצב של ישיבה בטוחה
31 בכיסא;
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הכנת האוכל והכנסתו לשקיות של מכשיר ההזנה ;
2 הזנת התובע שנמשכת מספר שעות, כשאחד המטפלים משגיח על התובע, ומפעיל אותו
3 בפעולות שונות, והשני מכין אוכל לעצמו ולמטפל השני, ומבצע פעולות בסיסיות יומיומיות
4 (כביסות, ניקיון, קניות וכד');
5 כשמסתיימת ההזנה בסביבות השעה 13:00, הוצאת התובע לגינה הצמודה ולטיול בסמוך
6 לבית לפרק זמן של כחצי שעה ;
7 העברת התובע בחזרה למיטה, שם הוא נמצא עד 16:00 בערך, לעתים רואה טלוויזיה בזמן
8 זה ;
9 החלפת חיתול ובגדים לפי הצורך, העברת התובע לעמידון, לכחצי שעה, ומשם לכיסא גלגלים ;
10 הזנת התובע מ-16:30 או 17:00 עד 19:00 ;
11 ניקיון המכשירים והכנת ארוחה למטפלים ;
12 אחרי ההאכלה, העברת התובע לאופניים חשמליות כשהוא על הכסא שלו, ומפעיל את ידו
13 הימנית (יצוין כי המומחה לא המליץ על פעילות זו – ר' עמ' 330 ש' 30 ועד עמ' 332 ש' 19 –
14 י.ק.);
15 הכנת התובע לרחצה העיקרית היומית וביצועה בחדר הרחצה, העברה למיטה, החתלה, מסז'י
16 וקרמים, הלבשה ;
17 השגחה בלילה שהתובע לא הקיא והפג לא יוצא ממקומו, וכן שינוי תנוחת התובע והפיכתו
18 מדי שתיים למניעת פצעי לחץ ;
19 במהלך שעות היום, תיקון הישיבה של התובע, יישור הרגליים, תרגילים בכף הרגל ומסאז'ים
20 עם קרם כדי לשמור על חיוניות העור וזרימת הדם, שהשרירים לא יתנונונו, ושהרגליים לא
21 יתנפחו, ושלא תתפתח ספסטיות ;
22 טיפול פיזיותרפיה פעם בשבוע – בעזרת המטפל, שכן הפיזיותרפיסטית לבדה אינה יכולה
23 לבדה לסובב את התובע, להפוך אותו וכד' ;
24 אבי התובע מתאר גם את העזרה של ההורים בהשגחה על המטפלים (כולל השגחה מרחוק
25 במצלמות), בעזרה ובהחלפה.
26 תיאור מפורט של פעילויות ההורים, לרבות פעילות רבה של אבי התובע במישור המנהלי, ניתן
27 בסעיפים 12 ו-13 לתצהירו הנ"ל.
28
29 לגבי חלק מהפעילויות שנוכרו לעיל, צוין על ידי אבי התובע כי אין אפשרות לבצען אלא
30 באמצעות שני מטפלים, והתובעים בחרו גם לשכור שירותיהם של שני מטפלים זרים, אך
31 כאמור לעיל, המומחה לא הסכים עם הגישה כי התובע נזקק לשני מטפלים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 בחקירתו הנגדית של מומחה השיקום לא נעשה ניסיון להציג לו את כל הפעולות שלדעת
2 התובעים דורשים שני מטפלים, ומשהמומחה הוא בר הסמכא בתחום זה, ולאור דבריו
3 הברורים כי יש צורך במטפל אחד בלבד, יש לקבל קביעתו זו ואין לשנותה.
4
- 5 70. שתי השאלות שנתרו לדיון הן האם יש מקום לאבחן את עניין אקסלרד מענייננו (גם כאשר
6 נדרש מטפל אחד בלבד), וכן, מהו סכום עזרת צד ג' המשוערך להיום לפי הלכת אקסלרד.
7
- 8 71. באשר לטענה בדבר אבחון עניין אקסלרד מענייננו, בעניין אקסלרד נקבעו קווים מנחים
9 לפסיקת פיצויים בגין עזרת הזולת במקרה של נכים קשים, שאיבדו כליל את כושר ניידותם,
10 וכך נקבע בסעיף 6(יא) לפסק הדין:
11
- 12 **"(יא) בדרך כלל יסופקו צרכי הסיעוד של נפגע קשה הרתוק למיטתו**
13 **בהתמלא התנאים הבאים: יהיה עובד זר אשר יתגורר עמו ויספק את כל**
14 **צרכי הסיעוד שלו, הן עזרה בפעולות היומיומיות, והן עזרה בעבודות**
15 **הבית ככל הנדרש. עובד זה גם ילווה אותו בניידותו, ובמקרים שנדרש**
16 **שיהיה לו רישיון נהיגה ניתן לנסות להבטיח את הדבר. יהיה עובד**
17 **מחליף, ישראלי, אשר יחליף את העובד הזר בסופי שבוע ובימי העדרות**
18 **שלו מן העבודה. בהתחשב בסיכון שבמשך פרקי זמן מסויימים לא יימצא**
19 **עובד זר, או שתהיה הגבלה על הבאתם של עובדים זרים ארצה, או שעלות**
20 **העסקתם תגדל, יש להוסיף לסכום העלות של הסיעוד סכום אשר יבטא**
21 **סיכון זה. כן יש לקחת בחשבון, שלעובד אשר יתגורר עם הנפגע יש לספק**
22 **מקום מגורים בבית הנפגע, וכן שעל הנפגע לשאת בעלות צרכי היומיום**
23 **של העובד, כמו מזון, מים, כביסה וכיוצא באלה" (שם, עמ' 459-458).**
24
- 25 בית המשפט העליון קבע עוד כי קיים יתרון בהעסקת עובדים זרים בסיעוד הנפגע, על פני
26 העסקת עובדים ישראליים, ובצד זאת קבע כאמור לעיל, כי סכום הפיצוי שנקבע על ידו ברכיב
27 זה מביא בחשבון גם סיכונים הקיימים בהעסקת עובדים זרים.
28
- 29 72. בעניין אקסלרד נפגע התובע בתאונה בהיותו בן 18, ונכותו הייתה 100%. הוא סבל
30 מקוודרופלגיה מלאה ספסטית מתחת לחוליה C4, היה משותק בכל ארבע גפיו, בלא שליטה
31 על הסוגרים ולא נפגע מבחינה שכלית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 המומחה בעניין אקסלרד קבע כי "התובע זקוק לעזרת הזולת בכל הפעולות החיוניות
2 היומיומיות, כרחצה, הגיינה אישית, הלבשה, העברות, שינויי תנוחה, נזקק להאכלה, מובן
3 שהוא נזקק לנוכחות מטפל בביתו במשך כל היממה".

4 כן נקבע כי הפעילות הממשית בעזרה לתובע הינה כ- 3.5 - 4 שעות ביום, וביתרת הזמן נדרשת
5 השגחה בלבד ומי שמבצע את ההשגחה יכול לבצע באותו זמן את עבודות הבית. המומחה שם
6 הבהיר כי התובע אינו נזקק בו זמנית לעזרת שני עובדים, וכי אדם אחד יכול לבצע את כל
7 הפעולות שהתובע זקוק להן פיזית, וכן לדאוג לעבודות משק הבית כגון קניות, בישול, כביסה,
8 ניקיון הדירה וכיוצא באלה.

9 בית המשפט העליון, קיבל את כל האמור לעיל, קבע כי הפיצוי בגין עזרת הזולת יעמוד על
10 סך של 12,000 ₪ לחודש (נכון ליום מתן פסק הדין המחוזי – 30.4.99).

11
12 עם זאת, גם במקרים בהם נראה כי משך הטיפול רב יותר, ואפילו כאשר יש לבצע פעולות
13 בלילה, קבע בית המשפט העליון, על פי רוב, כי אין לסטות מהלכת אקסלרד.
14 כך, למשל, בע"א 8629/07 בן ארי נ' פלוני (25.2.09) נקבע כך:

15
16 "אשר לעלויות הסיעוד בעתיד, בית-המשפט קמא ראה לנכון לסטות מן הסכום
17 שנקבע בעניין אקסלרד (ע"א 3375/99 אקסלרד נ' צור-שמיר חברה לביטוח
18 בע"מ, פ"ד נד(4) 450 (2000)). בית-המשפט קבע כי הפיצוי החודשי יהיה
19 בשיעור של 15,000 ש"ח, וזאת לאור העובדה שהטיפול במשיב מצריך מאמץ
20 פיזי מסוים – הפיכתו במיטתו, סיוע במעברים מהכסא למיטה והרמתו לצורך
21 המקלחת. בית-המשפט ציין כי יש לשנות את התנוחה שהמשיב מצוי בה כל
22 שעתים, יש להשגיח עליו וליתן מענה לכל צרכיו. עוד הדגיש בית-המשפט כי
23 הצורך לשנות את תנוחת המשיב בלילה מחייב מנוחה של המטפל בשעות אחר-
24 הצהריים, ואז נדרשת עזרה מצד ההורים (בעתיד תידרש עזרה בשכר).

25
26 כפי שהובהר לא פעם, הערכת הנזק בכלל, ובראש הנזק של עזרת צד ג' בפרט,
27 מבוססת על בחינה אינדיבידואלית, לפי עקרון השבת המצב לקדמותו. יש
28 להידרש למצבו המיוחד של הניזוק המסויים ולצרכיו האישיים. עם זאת –
29 והדברים נאמרו בעניין אקסלרד – "במקרה של נכים קשים – קוודרופלגים, או
30 של בעלי נכות קשה אחרים אשר דרושה להם עזרה בכל הפעולות היומיומיות –
31 צפים ועולים, בדרך-כלל, אותם צרכים". נראה כי גם המקרה דנן בא בגדר הכלל,
32 שכן נראה כי הצרכים שמנה בית-המשפט קמא מאפיינים את סוג הנכות שבו
33 עסקינן ואינם מיוחדים למקרהו של המשיב בלבד. לכן, אין הצדקה לסטות,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 במקרה זה, מן הנתיב שהותווה בהלכת אקסלרד, ויש לפסוק למשיב פיצוי עבור
2 עזרת הזולת בעתיד בסכום חודשי (מוערך ומעוגל) של 14,000 ש"ח (בערכי יום
3 פסק-הדין של בית-המשפט קמא).
4 הסכום הנ"ל אכן תואם את השערוך (במעוגל) של הסכום שנפסק בהלכת אקסלרד, לאחר
5 שהוספו לו הפרשי הצמדה.

6
7 ובע"א 7099/16 פלוני נ' ד"ר אהוד רוזנר (8.819) הותירה התאונה את התובע עיוור, עם פגיעות
8 גופניות וקוגניטיביות קשות, מתנייד בכיסא גלגלים, מסוגל לאכול בכוחות עצמו באופן חלקי
9 בלבד, זקוק לטיפול והשגחה צמודה ותלוי למעשה לחלוטין באחרים, כשהטיפול ניתן על ידי
10 המטפל הזר, עם עזרה נוספת מסוימת של ההורים.

11 פסיקת בית המשפט המחוזי הייתה סך של 18,000 ₪ לחודש לעתיד עבור עזרת צד ג' של
12 המטפל וההורים גם יחד, ובית המשפט העליון קבע כי סכום זה חורג מההנחיה שבהלכת
13 אקסלרד, ולפיכך, "...אף בהנחה שנדרשת עזרה נוספת, ובעתיד יידרש מטפל בתשלום תחת
14 עזרת ההורים, וגם בהתחשב באבדן הראייה, אני סבור כי יש להעמיד את גובה הסכום
15 החודשי עבור עזרת צד ג' (לעתיד) במעוגל על 16,000 ₪ נכון ליום מתן פסק דינו של בית
16 המשפט המחוזי".

17
18 בית המשפט הוסיף וקבע כי "סטיה מהלכת אקסלרד (לאחר שיערוך הסכום) צריכה להישמר
19 למקרים חריגים, שהמקרה דנא אינו נמנה עליהם".

20
21 עוד ניתן להפנות לת"א (מחוזי מרכז) 59688-05-15 פלוני נ' לב (13.3.19) שם נקבע כי "התובע
22 זקוק לעזרה והשגחה 24 שעות ביממה. התובע זקוק למטפל שידאג לצנתורים,
23 לרחצה, להאכלה, להלבשה, לניקיון, לסייע במעברים, להרמה ולשינויי תנוחה כל
24 שעתיים במשך היום. גם בלילה זקוק התובע לצנתור ולפחות לפעמיים שינויי
25 תנוחה".

26 גם שם, כמו בענייננו, נטען כי אינטנסיביות הטיפול הנדרשת מחייבת שני מטפלים ברוטציה
27 וכי מטפל הנדרש למעמסה האמורה לבדו, אינו יכול לתפקד לבדו ולאורך זמן מבלי שיקרוס,
28 וגם שם ניתן על ידי משרד הפנים היתר להעסקת שני מטפלים, אך בית המשפט קבע כי ניתן
29 להסתפק במטפל זר אחד, אשר יוחלף בחופשות על ידי מטפל ישראלי, ופסק את הסכום
30 המשוערך לפי הלכת אקסלרד.

31
32 74. דוגמא לחריגה מהסכום שנקבע בהלכת אקסלרד ניתן לראות בע"א 3573/12 כלל נ' פלוני
33 (2.2.14) שם קבע בית המשפט המחוזי פיצוי של 18,000 ₪ בגין עזרת צד ג' (במקום 16,000 לפי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 שערך הלכת אקסלרד במעוגל), ובית המשפט העליון לא התערב בקביעה זו, אך שם מדובר
2 היה בנפגע הנזקק להנשמה מלאכותית.
3
- 4 75. המסקנה מהאמור לעיל היא כי לא ניתן לקבל את טענת התובעים לאבחנה בין עניין אקסלרד
5 לענייננו. מקובל עלי כי הפעילות שעל המטפל לבצע עם התובע עולה על 4 שעות, אך הפסיקה
6 דלעיל אינה רואה בפעילות העולה על 4 שעות מקרה חריג המצדיק סטיה מהלכת אקסלרד (ר'
7 למשל ע"א 8414/07 קסואני נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ (23.6.09), שם התובע מצוי במצב
8 של "צמח", סובל מנכות נוירולוגית של 100%, אינו מתפקד פיזית או קוגניטיבית, אינו
9 מתקשר, מוזן באופן מלאכותי, אינו שולט בסוגרים וזקוק לטיפול והשגחה צמודים). הטענה
10 שנטענה שם כי נדרשת עזרה בהיקף של 12-16 שעות ביממה, לא הביאה להגדלת הפיצוי ברכיב
11 עזרת צד ג', אשר נקבע לפי הלכת אקסלרד, ואף מעט פחות מכך לאחר שיערוך.
12 איני רואה סיבה לאבחנה בין נפגע עמוד שדרה לנפגע ראש, והראינו לעיל, כי גם לגבי נפגעים
13 קשים שפגיעתם כוללת פגיעה קוגניטיבית, סכום הפיצוי ברכיב זה נפסק לפי הלכת אקסלרד.
14 אף הטענה בדבר החלפת המטפלים הזרים בתדירות גבוהה יחסית, אינה יכולה
15 כשלעצמה להביא למסקנה כי מתחייבת העסקת מטפל ישראלי, ויש לקוות כי ימצא מטפל
16 זר לתקופה ארוכה.
17 אף רמת הפירוט של הטיפול בתובע כאן לעומת רמת הפירוט של הטיפול בתובע בעניין
18 אקסלרד אינה צריכה להביא למסקנה כי יש לאבחן בין שני המקרים. גם הפיקוח של ההורים
19 והעזרה הפיזית שלהם הניתנת לתובע, שאינם דבר של מה בכך, אינה יכולה להביא להגדלת
20 סכום הפיצוי לעומת זה שנפסק בהלכת אקסלרד, שכן ההתייחסות לסכום הפיצוי היא כי הוא
21 כולל כל עזרת צד ג', לרבות עזרת ההורים. אני מסכים כי במנעד המקרים אשר הלכת אקסלרד
22 חלה עליהם מצוי מקרה זה ברף גבוה יחסית, אך במכלול, אין הוא מגיע לחריגה הנדרשת
23 לצורך סטיה מהלכת אקסלרד, במיוחד לאור קביעת המומחה כי די במטפל זר אחד.
24
- 25 76. באשר לטענות העקרוניות כי יש להביא בחשבון את השינויים שחלו בעלויות שכרם של עובדים
26 זרים מאז שנת 1999 בה נקבעה הלכת אקסלרד ועד היום, שינויים הנובעים, בין היתר, מעליית
27 שכר המינימום בשיעור העולה על עליית המדד, יצירת זכות של העובד הזר לפנסיה ותנאים
28 סוציאליים נוספים, איני סבור כי יש לשלול טענות אלה מיניה וביה או להקל בהן ראש. לא
29 ראיתי, ולפחות לא הופניתי, לכך שטענות אלה הועלו ונדונו לגופן עד עתה בפני הערכאות
30 הדיוניות או ערכאת הערעור.
31 יחד עם זאת, יש להפנות לכך כי בהלכת אקסלרד נפסק כי סכום הפיצוי שנקבע ברכיב עזרת
32 צד ג' מביא בחשבון סיכונים שונים ביחס להעסקת עובדים זרים, לרבות כי "העלות של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 העסקת עובד זר, אשר כיום הינה זולה באופן משמעותי מהעסקת עובד ישראלי, תהיה גבוהה
2 יותר" (שם, עמ' 458 מול האות ה').

3 הסיכון של עלות גבוהה יותר של העסקת העובד הזר הובא, אפוא, בחשבון בהלכת אקסלרד,
4 וככל שברצון התובעים להוכיח כי יש לשנות את אופן שערוכה, אין די בהבאת נתונים לגבי
5 גידול בשכר המינימום, ציון חובת הפרשת פנסיה וכד' (ואגב, הגידול בשכר המינימום וחובת
6 הפנסיה אמורים להשפיע גם על עלות שכר העובד הישראלי הממלא את מקומו של העובד הזר
7 בחופשות וכד'), אלא יש להוכיח כי התמורות שחלו בעלות השכר עם השנים, חורגות מאלה
8 שהובאו בחשבון בהלכת אקסלרד כסיכונים קיימים.

9 התובעים העלו את הטענות, אך לא עמדו בנטל ההוכחה כאמור לעיל, ולפיכך אין לקבל טענות
10 אלה.

11
12 77. התוצאה היא כי סכום עזרת צד ג' לעתיד ייפסק לפי הסכום שנקבע בהלכת אקסלרד, כשהוא
13 משוערך בהתאם לעליית המדד, דהיינו 16,500 ₪ לחודש. החישוב הסופי יבוצע לאחר דיון
14 שיתקיים להלן בנושא השתתפות הקופה בעלות הסיעוד הניתן לתובע בביתו.

זכויות התובע מביטוח לאומי ומקופת חולים מאוחדת

15
16
17
18 78. אין מחלוקת על כך שלתובע, כנפגע עבודה שנכותו היא 100%, מגיעות על פי חוק הביטוח
19 הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן: "חוק המל"ל") 3 קצבאות כספיות: דמי פגיעה
20 וקצבת נכות מעבודה, קצבה מיוחדת, וקצבת ניידות (שאינה מיוחדת לנפגעי עבודה דווקא).

21
22 אין מחלוקת בין הצדדים לגבי שיעורן של קצבאות אלה, ואף המחלוקת לגבי ריבית ההיוון
23 בנוגע לקצבאות לעתיד, כמו גם בנוגע לשיעור הפיצוי לעתיד, נפתרה בפסק דינו של בית המשפט
24 העליון בע"א 3751/17 (ר' סעיף 15 לעיל).

25
26 79. המחלוקת העיקרית בין הצדדים מתייחסת לגמלאות בעין אותן זכאי נפגע העבודה לקבל
27 מהמל"ל.

28
29 80. הזכות לקבלת גמלאות בעין קבועה בסעיף 86 לחוק המל"ל הקובע כך:

30
31 "פגיעה בעבודה מזכה את המבוטח לריפוי, להחלמה, לשיקום רפואי ולשיקום
32 מקצועי, בהתאם להוראות סימן זה".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

סעיף 87 לחוק הביטוח הלאומי, שכותרתו "ריפוי", קובע כי:

3

4

"(א) ריפוי יינתן במידה שהפגיעה בעבודה ותוצאותיה מחייבות לתתו; היקפו
ודרכו של הריפוי ייקבעו בתקנות".

6

7

סעיף 2 לתקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה), התשכ"ח-1968 (להלן:
"התקנות") קובע כי:

8

9

10

"נפגע יהא זכאי לטיפול רפואי ככל שייקבע על ידי הרופא המטפל במישרין
בנפגע מטעם שירות רפואי..."

11

12

13

"טיפול רפואי" מוגדר בסעיף 1 לתקנות כ-

14

15

"ריפוי, לרבות בדיקות מעבדה, ריפוי פיסיקלי, בדיקות וריפוי ברנטגן, ריפוי
רדיום, כולל ריפוי באיזוטופים ובחמרים דומים, בדיקות רופאים מקצועיים,
טיפול פסיכואנליטי ופסיכותרפויטי, אשפוז, תרופות, החלמה, שיקום רפואי,
אספקת מכשירים אורתופדיים ותירפויטים כולל פרותזות מסוגים שונים,
שיניים תותבות, מכשירי שמיעה, משקפיים, נעליים אורתופדיות ואבזרים
אישיים אחרים שאושרו על ידי רופא השירות".

20

21

22

81. הגמלאות בעין המוסדרות לפי סעיף 86 לחוק המל"ל ולפי התקנות ניתנות בפועל על ידי קופות
החולים, וזאת לפי הסכמים בין קופות החולים לבין המל"ל. לעניין זה יש לזכור כי ריפוי,
החלמה, או שיקום רפואי להם זכאי נפגע העבודה לפי התוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות
ממלכתי, תשנ"ד-1994 ולפי צו ביטוח בריאות ממלכתי (תרופות בסל שירותי הבריאות),
הוחרגו מסעיף 86 לחוק המל"ל, וניתנים על ידי קופות החולים לפי הוראות חוק הבריאות
והצו הנ"ל, כך שההסכמים בין קופות החולים לבין המל"ל מתייחסים לגמלאות בעין מעבר
לאמור לעיל.

23

24

25

26

27

28

29

30

82. קופת החולים בה חבר התובע היא קופת חולים מאוחדת (לעיל ולהלן: "קופת החולים" או
"מאוחדת" או "הקופה").

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 ההסכם הנוכחי בינה לבין המל"ל הוא הסכם מיום 21.8.16 (ר' עמ' 451-458 למוצגי הנתבעת,
2 להלן: "ההסכם הנוכחי"), וקדם לו הסכם משנת 2003 (עמ' 459-473 למוצגי הנתבעת, להלן:
3 "ההסכם הקודם").

4
5 83. המחלוקות בין הצדדים בנושא זכויות התובע כלפי המל"ל וקופת החולים מתמקדות בשלושה
6 נושאים עיקריים:

7
8 א. האם ההסכמים בין המל"ל והקופה מחייבים את הקופה לשלם עבור שירותי הסיעוד
9 שמקבל התובע בביתו.
10 ב. אילו מהשירותים הניתנים לתובע מכוסים על ידי הקופה.
11 ג. האם התובע מיצה את זכויותיו לקבל את התשלומים ואת ההחזרים המגיעים לו מהקופה.

תשלום עבור שירותי סיעוד בבית

12
13
14
15 84. בסעיף 3 להסכם הנוכחי בין המל"ל וקופ"ח, מתחייבת הקופה להעניק למקבל השירות את
16 השירותים כהגדרתם בהסכם, ובלבד שהללו הם שירותים רפואיים הנדרשים לצורך ריפוי,
17 החלמה ושיקום רפואי, כמפורט בהסכם, בתקנות, ובסימן ג' לפרק ה' לחוק המל"ל "כפי
18 שיפורשו על ידי בתי המשפט המוסמכים".

19
20 85. השירותים מוגדרים בסעיף 2.2 להסכם הנוכחי כך:

21
22 "שירותים רפואיים הנדרשים למקבל השירות כתוצאה מפגיעתו שהוכרה על
23 ידי המוסד כפגיעה בעבודה, ואשר אינם בגדר שירותי בריאות הכלולים בתוספת
24 השנייה לחוק ביטוח בריאות או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור או חורגים
25 מהמכסה הקבועה לשירותים הכלולים בתוספת השנייה או בצו או שמקבל
26 השירות אינו זכאי להם מכוח החוק האמור לרבות: ריפוי, החלמה שיקום
27 רפואי, תרופות אביזרי שיקום, אשפוז (לרבות מימון אשפוז סיעודי), עזרה
28 סיעודית רפואית, טיפולי שיניים, כירופרקטיקה ולמעט טיפולי רפואה
29 משלימה וטיפול במקצועות פרה רפואיים שאינם מוסדרים בהיתר על פי דין,
30 והכל בכפוף להסכם זה ולאמור בקווים המנחים כמוגדר בסעיף 8 להלן".

31
32 "עזרה סיעודית רפואית" מוגדרת בסעיף 2.3 להסכם הנוכחי כך:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

"טיפול סיעודי לסיוע בצרכים רפואיים לרבות: סיוע לגורם המקצועי המורשה
בהחלפת חבישה, סיוע בטיפול בסטומה ו/או בזונדה ו/או קטטרים, שינויי
תנוחה על מנת למנוע פצעי לחץ, מתיחות למניעת התכווצויות, סיוע
בהזזה/הליכה על מנת לסייע לפעילות המערכת הוסקולרית, העברה לעמידון"

6

7

86. סעיף 15 להסכם הנוכחי מתייחס ל"עזרה סיעודית רפואית בבית מקבל השירות" וקובע כך:

8

9

"הקופה תשתתף בעלות העסקת מטפל לעזרה סיעודית רפואית בבית מקבל
השירות, בגובה עד 1/3 מעלות העסקתו לפי עלות העסקה מרבית שלא תעלה על
סך של 6,900 ₪ כפי שתעודכן מעת לעת על יסוד השינויים בעלויות ההעסקה,
וזאת בהסכמה בין הצדדים... היקף ההשתתפות עד לסכום האמור, ייקבע
בהתאם לצרכיו הסיעודיים רפואיים של הנפגע, כפי שייקבעו בהערכת תלות
שתבוצע על ידי הקופה או מי מטעמה. מוסכם ומובהר כי בכל מקרה הקופה
תשתתף בעלות העסקת מטפל סיעודי אחד ולא יותר מכך".

16

17

87. באשר לאשפוז סיעודי במוסד המוכר על ידי משרד הבריאות קובע סעיף 16 להסכם הנוכחי כי
הקופה תישא בעלות אשפוז סיעודי כאמור.

18

19

20

88. סעיף 24 להסכם הנוכחי מהווה מושא מחלוקת בין הצדדים ונוסחו הוא כדלקמן:

21

22

"היה הרופא המטפל במישרין במקבל השירות והקופה בדעה שמקבל השירות
זקוק לאשפוז והיו הקופה והמוסד סבורים שהוא יכול לקבל את השירות שלא
במסגרת אשפוז מוסדי, ומקבל השירות ומשפחתו הסכימו לקבל את השירותים
הרפואיים שלא במסגרת אשפוז, מתחייבת בזה הקופה לשאת בהוצאות
הרפואיות שידרשו לשם ביצוע מתן השירותים הרפואיים הדרושים למבוטח
בבית מקבל השירות או בכל מקום בו ישהה מקבל השירות באותה העת ובלבד
שסכום זה לא יעלה על הסכום המרבי המשתלם עבור אשפוז במוסד רפואי
המתאים למתן השירותים הרפואיים לפי קביעת הקופה".

29

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 12-05-22769 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

89. יצוין כי בהסכם הקודם נכלל סעיף דומה לסעיף 24 הנ"ל (סעיפים 6(א) ו-6(ג) להסכם הקודם), אך לא נכלל בו סעיף דוגמת סעיף 15 בהסכם הנוכחי (עזרה סיעודית רפואית), אף כי העד מטעם המל"ל העיד בעדותו, כי כך נהגו גם בתקופת ההסכם הקודם (עמ' 374 ש' 29-22).
90. הנתבעת טוענת כי סעיף 24 להסכם הנוכחי (שיכונה להלן: "חלופת אשפוז") חל על התובע. כוונת הצדדים הייתה לממן חלופת אשפוז במקרים מתאימים, כאשר מתוך ההגדרות ברור כי אשפוז כולל גם אשפוז סיעודי. לא יכול להיות ספק שהתובע, במצבו, עונה על קריטריון הזכאות ל"חלופת אשפוז", שכן הוא נפגע מהקשים שיש, סובל מפגיעה מוטורית וקוגניטיבית כאחד, אינו מסוגל לדבר או לאכול, ומוזן באמצעות צינור המחובר לבטנו. ברור שאלמלא הייתה לו לתובע משפחה המוכנה לקחת על עצמה את האחריות לדאוג לו הוא היה מחויב להתגורר במוסד סיעודי, כשהוא מחובר חלק גדול משעות היום, כפי שהעידו הוריו, לצינור ההזנה, בדיוק כפי שהיה במשך חמש השנים שלאחר סיום שלב האשפוז האקוטי. לכן, מחובת המוסד לביטוח לאומי, באמצעות הקופה, לממן לתובע את חלופת האשפוז הסיעודי במלואה. מדובר בסכום חודשי של 12,900 ₪ ממנו יש לנכות הוצאות רפואיות אחרות בהן נושאת הקופה (אביזרים, ביקורי רופא/אחות, תרופות ועוד), בסכום של כ-3,200 ₪ לחודש, כך שהניכוי מהסכומים המגיעים לתובע צריך להיות בסך של כ-9,700 ₪ לחודש. לחלופין, טוענת הנתבעת כי אם ייקבע שהתובע אינו זכאי לחלופת אשפוז, יש לנכות 2,300 ₪, בהתאם לסעיף 15 להסכם הנוכחי מל"ל – קופת חולים.
91. התובעים טוענים כי חלופת האשפוז שבסעיף 24 להסכם הנוכחי בין המל"ל והקופה מיועדת רק לאשפוז שיש בו אלמנטים של "ריפוי, החלמה ושיקום רפואי" כאמור בסעיף 86 לחוק המל"ל, ומתייחסת רק לאשפוז הכרחי הדרוש לטיפול "רפואי", לא לאשפוז פסיכי בבי"ח סיעודי כרוני גרידא או גריאטרי שנועד "לשמר", ולבטח שלא לסיעוד "משמר" בבית. התובע אינו נצרך לאשפוז שכזה, ולכן הוא אינו נכלל בהגדרת סעיף 24 להסכם ואין כל אפשרות להפחית תגמולים תיאורטיים מפיצוייו על סמך סעיף זה. באשר לסעיף 15 העוסק בעזרה סיעודית רפואית בבית מקבל השירות, טוענים התובעים כי בשל אופי הסיעוד הרפואי במצבים רבים, ועקב היותו שזור בסיעוד המשמר ועקב העובדה שמדובר בפעילות הפזורה על פני היממה הסכימו הקופה והמל"ל, באותו סעיף, שבמקרים של נפגעים הנעזרים במטפל לעזרה סיעודית, תהיה השתתפות של הקופה בעלות העסקת המטפל לעזרה סיעודית רפואית בבית הנפגע, שסכומה יהיה, "...בגובה עד שליש מעלות העסקתו לפי עלות העסקה מירבית שלא תעלה על סך של 6,900 ש"ח...".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

92. מטעם הביטוח הלאומי הוגשה תע"צ מיום 23.5.17, שהיה בה גם מענה לשאלות שנשלחו בכתב על ידי ב"כ הנתבעת. מר שלמה יצחק, מנהל תחום דמי פגיעה בענף נפגעי עבודה במל"ל אשר נתן את התע"צ, נחקר בבית המשפט ומהתעודה ומתשובותיו הרהוטות עלו הדברים הבאים:
- א. לפני תפקידו הנוכחי היה העד אחראי מספר שנים על כל נושא הטיפול הרפואי לנפגעי תאונות עבודה במוסד לביטוח לאומי.
- ב. העד לא ידע לומר אם טיפול סיעודי בבית הנפגע נכלל בהגדרת ריפוי וטען כי זו שאלה רפואית (עמ' 363 ש' 30 – עמ' 364 ש' 1).
- ג. העד לא נתקל משך התקופה בה טיפל בנושא במקרה של חלופת אשפוז בבית נפגע העבודה דוגמת סעיף 24 להסכם (עמ' 366 ש' 26 – עמ' 367 ש' 4, עמ' 380 ש' 23-18).
- ד. גם לפני ההסכם הנוכחי מימן המל"ל (באמצעות קופת החולים) שליש מעלות העסקת המטפל הזר. בזמן הדיונים על ההסכם הנוכחי התברר לקופת חולים מאוחדת, שבעוד שיתר קופות החולים שילמו שליש מעלות ההעסקה של המטפל הזר, היא שילמה עלות מלאה, והודיעה שלא תחייב את נפגעי העבודה רטרואקטיבית בהפרש, אך מכאן ולהבא תממן שליש מעלות ההעסקה (עמ' 367 ש' 19 – עמ' 368 ש' 6).
- ה. אם חל סעיף 24 להסכם הנוכחי (חלופת אשפוז), לא חלה ההשתתפות בשליש מעלות ההעסקה של המטפל הזר (עמ' 369 ש' 29-27).
93. כיצד התנהגה הקופה בנושא זה לאחר סיום שהותו של התובע ב"בית פרוטיאה" ומעברו לביתו ביום 31.8.15?
- מן הבחינה העובדתית, שילמה הקופה לתובע החל מספטמבר 2015 ועד יוני 2016 סך של 7,000 ₪ לחודש שכונה על ידה "מקדמה". בפועל, ולפי מסמך נ/18 (מכתב הקופה לאבי התובע מיום 17.5.17) מימנה הקופה בתקופה זו מטפלים סיעודיים לפי עלות יום אשפוז, דהיינו סך של 125,644.25 ₪, ומסכום זה ניכתה עלות שירותים רפואיים שסופקו לתובע במהלך התקופה, מקדמות ששולמו, וסכומים ששולמו על ידה לרכישת ציוד עבור התובע.
- ב-26.7.16 שלחה הקופה מכתב לתובע בו ציינה כי ביום 1.1.16 נכנס לתוקף תיקון סעיף 86 לחוק המל"ל, אשר במסגרתו, כל השירותים הכלולים בסל הבריאות יהיו בתחום אחריות קופות החולים.
- בהמשך המכתב, ציינה הקופה את סעיף 15 להסכם הנוכחי שהיה אז ערב חתימתו, בדבר עזרה סיעודית רפואית בבית, ציינה כי השתתפות קופות החולים מוגבלת לתקרה של 2,300 ₪ ולהעסקה של מטפל אחד בלבד, וכי יתר הוצאות העסקת המטפל או הוצאות עבור העסקת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 מטפל נוסף בהתאם לצרכים הסיעודיים והרפואיים של נפגע העבודה ובהתאם לכל דין, הן
2 באחריות המל"ל.

3 הקופה הוסיפה כי החליטה להחיל את ההסכם החדש מיום 1.7.16 ולא רטרואקטיבית.
4 כן ציינה הקופה כי מחדש יולי 2016 תחדל לשלם מקדמות עבור מטפלים, שכן התשלום יבוצע
5 כחלק מהתחשבות חודשית או דו-חודשית, בסכום ועד התקרה שפורטה לעיל.

6

7 ב-24.5.17 הגישה ב"כ הקופה הודעה לבית המשפט בה נכתב, בין היתר, כי בעקבות הבהרות
8 להסכם בין הקופה לבין הביטוח הלאומי, המכתב הנ"ל (מיום 26.7.16 – י.ק.) נמצא בבחינה
9 מחודשת של הקופה, "ובימים אלה יועברו הבהרות והנחיות למבוטחים כך שתהיה הבחנה
10 בין מבוטח המקבל החזר בגין מטפל לעזרה סיעודית רפואית בבית מקבל השירות, לעומת
11 מבוטח שניתן לו אישור זכאות לאשפוז והקופה והמוסד סבורים שהוא יכול לקבל את
12 השירות שלא במסגרת אשפוז מוסדי והוא ובני משפחתו הסכימו לקבל את השירותים
13 הרפואיים שלא במסגרת אשפוז מוסדי (חלופת אשפוז)" (ההדגשה במקור – י.ק.)

14 כן ציינה הקופה כי מיולי 2016 ואילך "תישא הקופה, בשלב זה, בתשלום בסך של 2,300 ₪
15 לחודש כמקדמה עד להסדרת זכאותו של המבוטח לחלופת אשפוז על פי ההנחיות שיופצו...
16 ככל שיתברר כי המבוטח עומד בתנאים לחלופת אשפוז וינתן לו אישור זכאות לאשפוז,
17 הקופה תישא בהוצאות הממשיות של המבוטח כנגד הצהרות/קבלות שיתקבלו על ידו, עד
18 לגובה עלות יום אשפוז במתקני הקופה שנגזר ממספר שעות הסיעוד ליום שאושרו למבוטח.
19 מהסכום האמור, הקופה תנכה את עלות הטיפולים, הציוד הרפואי, התרופות וכו' שקיבל
20 הנפגע מטעם הקופה".

21

22 94. בישיבת ההוכחות מיום 16.7.17 העידה הגב' ימית ססי רוזנפלד, מנהלת מחלקת חשבות
23 מחוזות במאוחדת.

24 מעדותה עלה כי בתקופה בה החל התובע לשהות בביתו בין ספטמבר 2015 ליוני 2016 שילמה
25 הקופה לתובע תשלום של למעלה מ-12,000 ₪ לחודש (לפי עלות יום אשפוז), שכלל את עלות
26 המטפלים ובניכוי שירותים שניתנו על ידי הקופה, כגון ביקורי רופא, אחות, פיזיותרפיה,
27 תרופות ועוד (ניכוי רק שירותים הניתנים במסגרת אשפוז סיעודי וכלולים במחיר יום אשפוז
28 – עמ' 670 ש' 14-12). ר' גם מוצגים נ/17 ונ/18.

29 העדה אישרה כי אם התובע היה ממשיך להיות מאושפז בבית פרטיאה, הייתה הקופה
30 מוסיפה לשלם את התשלומים לתובע לפי עלות יום אשפוז בניכויים הנ"ל, או לפי הוצאות
31 ממשיות בפועל, עד תקרת יום אשפוז, וכי בתקופה מיום 1.9.15 ועד 30.6.16 הוסיפה לשלם לו
32 אותם לפני משורת הדין (עמ' 628 ש' 24-12, עמ' 629 ש' 33-27).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 העדה לא יכלה לאשר כי התובע נמצא במסגרת סעיף 24 להסכם הנוכחי (עמ' 626 ש' 26-27),
2 עמ' 630 ש' 7-12, עמ' 636 ש' 13-14), אך אישרה כי ככל שיחול עליו סעיף 24 הנ"ל, ישולמו לו
3 הוצאות הסיעוד בגין עזרת מטפל לפי ההוצאות הממשיות, עד לגובה תקרת יום אשפוז (עמ'
4 643 ש' 13-19, וכן ר' תחשיבי הקופה לאופציות שונות – נ/23). העדה לא ידעה לומר אם במקרה
5 זה יובאו בחשבון עלויות של שני מטפלים שהיו בפועל או של מטפל אחד (עמ' 662 ש' 9-1).
6 העדה ציינה כי מכתב הקופה מיום 26.7.16 (החתום על ידה) נכתב עקב חוסר הבנה של הקופה
7 (עמ' 660 ש' 7), וכי הקופה מתכוונת לשלוח דף הנחיות למבוטחיה נפגעי העבודה, באילו פעולות
8 עליהם לנקוט על מנת להיכנס למסגרת של סעיף 24 להסכם הנוכחי (חלופת אשפוז), כשקיימת
9 הידברות בין הקופה לבין המל"ל לגבי ההגדרות לאשפוז (עמ' 637 ש' 17-20; עמ' 639 ש' 15-
10 עמ' 640 ש' 8).
- 11
- 12 95. בעקבות דברי העדה כי הקופה תוציא מכתב הנחיות למבוטחיה בדבר כניסה למסגרת סעיף
13 24 של חלופת האשפוז, התבקשה העדה בתום עדותה להעביר את המכתב לא רק לתובע, אלא
14 גם לבית המשפט ולבאי כוח שני הצדדים.
15 כמו כן ובמסגרת ההחלטה שניתנה בתום הדיון נקבע, בין היתר, כך:
16 **"...לאחר שיתקבלו בתיק בית המשפט וגם בידי ב"כ הצדדים ההנחיות שיוצאו ע"י הקופה**
17 **למבוטחים הרלוונטיים שנזקקים לסיעוד בעקבות תאונת עבודה תינתן על ידי החלטה**
18 **הקוצבת זמן לתובע ליידע את בית המשפט ואת הצד שכנגד בצירוף אסמכתאות כיצד פעל**
19 **בעקבות אותה הנחיה"**.
- 20
- 21 96. הקופה הוציאה ביום 6.9.17 מכתב (להלן: **"מכתב הקופה"**), הכולל הנחיות אשר מתוות דרך
22 (מורכבת למדי) ליישום הוראות סעיף 24 להסכם, בהתאם למנגנון הבא:
23
- 24 א. פניה אל רופא המשפחה וקבלת סיכום בדיקה עדכני המפרט את הצורך באשפוז,
25 וכן המלצה על יכולת קבלת השירות הרפואי בבית בהתאם למצבו הרפואי של
26 הנפגע.
- 27 ב. העברת סיכום הבדיקה לרכזת תאונות העבודה במחוז באמצעות המזכירות
28 הרפואית במרפאה, כולל מכתב הנפגע או בני משפחתו המבקש לקבל את השירות
29 הרפואי בבית.
- 30 ג. הגעת רופא שיקום מטעם הקופה לביקור בית, על מנת לבחון האם השירות יכול
31 להינתן בבית ומחוץ למוסד הרפואי.
- 32 ד. העברת סיכום הביקור של רופא השיקום לעיון ואישור רופא השירות האמון על
33 תחום תאונות העבודה מטעם הקופה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 עוד משתמע כי הקופה הכירה בזכאות התובע 1 לעזרה סיעודית רפואית בבית
2 מקבל השירות בסכום של עד 2,300 ₪ לחודש (בכפוף למגבלות שונות), ולא יותר
3 מכך (ככל הנראה לפי הוראות סעיף 15 להסכם). אף כאן נדרשת הודעה ברורה
4 של הקופה בעניין זה, האם נכון האמור לעיל, או שמא זכאות התובע בעניין זה
5 שונה" (ההדגשות במקור – י.ק.).

6
7 101. הקופה הגישה מכתב נוסף מיום 11.11.18 ובו הבהירה במפורש כי התובע הוכר על ידי הקופה
8 כנפגע הזכאי להימצאות במסגרת אשפוז בית, "וכנזה חלות לגבי הוראות סעיף 24 להסכם
9 החדש עם הביטוח הלאומי".

10 בהמשך מכתבה של הקופה נכתב כי סעיף 24 להסכם מתייחס להוצאות האשפוז עבור
11 שירותים רפואיים שמסופקים לתובע בשל היותו בביתו ולא בבית החולים, וכי הקופה נושאת
12 בהוצאות אלה עד לגובה התשלום עבור יום אשפוז של מבוטח המאושפז בבית חולים באופן
13 רגיל.

14 עוד נכתב כי הזכאות לפי סעיף 24 ולפי סעיף 15 (עזרה סיעודית רפואית) אינן קשורות אחת
15 לשנייה, והזכאות לפי סעיף 15 ניתנת לנפגע עבודה שאינו זכאי לאשפוז בית, אך עדיין זקוק
16 לעזרה כזו או אחרת בהתנהלות היום יומית שלו.

17 הקופה מוסיפה וכותבת כי למרות האמור לעיל, ועקב רצונה לבוא לקראת מבוטחיה נפגעי
18 העבודה, נקבע כי מבוטח המאושפז באשפוז ביתי אשר הוצאותיו הרפואיות אינן עולות לכדי
19 עלות יום אשפוז, יהיה זכאי גם למימון שליש עלות מטפל סיעודי, למרות שמימון זה "ניתן
20 דרך כלל רק לנפגעי עבודה שאינם מאושפזי בית".

21 הקופה הוסיפה כי היא אינה מחויבת לממן עלויות מלאות של מטפל המועסק אצל נפגע עבודה,
22 אשר מועסק אצלו ללא קשר לשירות הרפואי הכלול בעלות אשפוז הבית.

23 באשר לתובע, מאחר שהוצאותיו הרפואיות לא הגיעו לעלות יום אשפוז, משלמת לו הקופה גם
24 את שליש מעלות העסקת המטפל הסיעודי עבורו.

25
26 102. בעקבות מכתבי הקופה שנזכרו לעיל ניתנה לצדדים אפשרות להגיש השלמת סיכומים בסוגיה
27 הנ"ל.

28
29 103. התובעים טענו בסיכומיהם המשלימים כי קיימות פעולות סיעודיות "רגילות" שלצורכיהן
30 מקבל נפגע העבודה קצבה מיוחדת מהמל"ל, וקיימות פעולות סיעודיות "רפואיות" שלצורך
31 מימון קיים סעיף 15 להסכם קופה – מל"ל.

32 כאשר הנפגע בעבודה מאושפז במוסד סיעודי - מוטלת מלוא העלות על הקופה, כעולה מהגדרת
33 השירותים בסעיף 2.2 ו-2.3 להסכם. הנפגע מקבל במוסד מענה לכל צרכיו, כולל סיעוד רפואי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 וסיעוד רגיל, ואולם, ברגיל, מי שמאושפז במימון הקופה, אינו מקבל מן המל"ל את הקצבה
2 המיוחדת, המיועדת לצרכי הסיעוד הרגיל, שכן הוא מקבל את השירות הדרוש בעין מן המוסד
3 המאושפז וכן אינו מקבל את ההשתתפות בסיעוד הרפואי הקבוע בסעיף 15 להסכם. המשמעות
4 היא כי הוא אינו מקבל סכום של 8,200 ₪ קצבה מיוחדת + 2,300 ₪ השתתפות בסיעוד רפואי,
5 סך הכל 10,500 ₪ לחודש וכנגד, נושאת הקופה במימון האשפוז הסיעודי, כשהטיפול הרפואי
6 כלול.
7 סעיף 24 להסכם מעניק לנפגע הזקוק לאשפוז מוסדי את השירות הרפואי בעין תוך מגורים
8 בביתו. הוא אינו מעניק כסף - "קצובת חלופת אישפוז" - או תשלום כספי כלשהוא. תקרת
9 התשלום עבור שירותים רפואיים, או החזר ההוצאה שהנפגע יוציא בפועל (עבור שירות רפואי
10 שהקופה אישרה כי לא תוכל לתת בעצמה), אינם הופכים את הסעיף למקור המזכה את הנפגע
11 בקצבה כספית.
12 התובעים חולקים על כך שהתובע זקוק לאשפוז מוסדי וטוענים כי פרופ' גרוסוסר, מומחה בית
13 המשפט, וד"ר פפירוב, רופא הקופה קבעו שאינו זקוק לכך.
14 בנוסף לכך, ההכרה שהכירה הקופה בתובע כמי שהוראות סעיף 24 חלות עליו, אינה מספקת
15 לתובע תשלום כספי נוסף מעבר למה שהוא מקבל מהקופה (הסכום של 2,300 ₪ לחודש), שכן
16 הקופה הדגישה שהזכאות היא לקבלת "שירותים רפואיים", ואלה ניתנים לתובע כשירותים
17 בעין. עזרת הזולת הסיעודית אינה בגדר "שירותים רפואיים" ולכן אינה ממומנת בסעיף 24.
18 תקרת העלות בה מחויבת הקופה לפי סעיף 24 אינה הופכת את התקרה לקצבה.
19
20 עוד טענו התובעים כי תשובות הקופה לפיהן תשלומים שהיא משלמת לתובע הם תשלומים
21 וולונטריים, "לפנים משורת הדין", "הליכה לטובת מבוטחיה" מביאה לכך שמדובר בהטבות
22 שלא מעוגנות בחוק, ארעיות, מעורפלות, ואינן ברות ניכוי; כי ההסכם בתוקף רק עד יום
23 31.12.2018; כי הודעות הקופה חתומות על ידי אנשים לא מזוהים בשם או בתפקיד; וכי
24 הודעת הקופה איננה כוללת את אישורו של המל"ל כנדרש בסעיף 24.
25 התובעים הוסיפו כי התובע פעל לפי הנחיות הקופה ופנה אליה שוב ושוב, ואין לקבל את טענות
26 הנתבעת בעניין זה, ואין לקבוע ניכוי רעיוני. התובעים טענו עוד כי ניכוי רעיוני כזה מהווה
27 עשיית עושר ולא במשפט על ידי הנתבעת, שאינה עומדת בסיכון כפול ביחסיה מול הקופה.
28
29 104. הנתבעת הצביעה בסיכומי ההשלמה על הסתירות הקיימות בין עמדותיה המאוחרות של
30 הקופה בשני מכתביה האחרונים, לבין עמדותיה הקודמות, כפי שבאו לידי ביטוי בהודעתה
31 מיום 24.5.17, בעדותה של הגב' ססי רוזנפלד מיום 16.7.17 ובמכתב הקופה מיום 6.9.17.
32 הנתבעת ביקשה מבית המשפט לדחות את עמדתה המאוחרת של הקופה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הנתבעת טענה כי פרשנות הקופה אינה נכונה ואינה הגיונית, כי אין להבחין בין אשפוז סיעודי
2 במוסד לבין אשפוז סיעודי בבית הנפגע, וכי בשני המקרים על הקופה לספק לנפגע מימון מלא
3 של אשפוז זה, כולל עלות מלאה של מטפלים סיעודיים בבית הנפגע, עד לגובה עלות יום אשפוז.
4 הנתבעת ביקשה כי בית המשפט ישווה לנגד עיניו גם את אותם נפגעי עבודה שאין בידם מבטח
5 או מזיק לתבוע אותם, והם תלויים בסיוע בהתאם להוראות חוק המל"ל, כאשר פרשנות
6 הקופה גורעת באופן ממשי מזכויותיהם.
7 הנתבעת דחתה את טענת התובעים כאילו בזמן אשפוז סיעודי לא ניתן לקבל קצבה מיוחדת,
8 וטענה כי התובע מקבל מיום 11.1.2010, עת היה מאושפז בבית לוינשטיין, קצבה מיוחדת
9 בדרגה ד', שהיא הדרגה הגבוהה ביותר.
10 הנתבעת דחתה גם את טענת התובעים לפיה סעיף 24 אינו מזכה ב"קצבה כספית" אלא מקנה
11 זכאות לקבלת "שירות רפואי בעין", וטענה כי אינה עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף ועם
12 האמור בסעיף 16 להסכם ואף לא עם העובדה שהתובע קיבל "קצבה כספית" מאת הקופה
13 משך כל שנות שהותו בבית פרוטיאה, וכי אין לה סימוכין כלשהם בעדות רו"ח רוזנפלד.
14 הנתבעת טענה כי אישור המל"ל נזכר בסעיף 2(ו) למכתב הקופה מיום 6.9.17, וכי ההסכם בין
15 המל"ל לבין הקופה מתחדש אחת לשלוש שנים (סעיף 26 להסכם).
16 הנתבעת הוסיפה וטענה כי התובעים לא מיצו את זכויות התובע מול הקופה.
17 הנתבעת סיכמה בכך, שנוכח זכאות התובע לפי סעיף 24 להסכם, יש להפחית מכל פיצוי
18 שייפסק לתובע סכום חודשי כגובה עלות יום אשפוז מוכפלת ב-30/31, ולחלופין בלבד ניכוי
19 הסך של 2,300 ₪.
20 הנתבעת הוסיפה עוד כי מאחר שאין ערובה שהתובע לא יחזור לאשפוז סיעודי במוסד, יש
21 לפסוק את הפיצוי בתיק זה בתשלום עתי.
22 הנתבעת אף ביקשה כי אם יקבע בית המשפט שאין להביא בחשבון את מימון הקופה בגין
23 שהות התובע באשפוז בית, בגובה עלות יום אשפוז, יש להורות לקופה להעביר לנתבעת מדי
24 שנה פירוט של כל הסכומים שישולמו על ידה לתובעים עבור התובע.
25
26 105. בתשובת התובעים לסיכומיה המשלימים של הנתבעת טענו הם כי "אשפוז בית" הוא מונח
27 שטבעה הנתבעת ואינו מופיע בהסכם; כי התובע לא קיבל מהקופה קצבה כספית אלא
28 מקדמות, ואת התשלום לבית פרוטיאה שילם מכיסו; כי המל"ל לא אישר מתן טיפול רפואי
29 לתובע בביתו, וכי ההסכם מתחדש אמנם אחת לשלוש שנים, אבל כל אחד מהצדדים יכול
30 להביאו לסיומו עד 120 יום לפני תום תוקפו (סעיף 26 להסכם).
31
32 106. נקודות המחלוקת המרכזיות בין הצדדים הן אלה:
33 א. האם נכנס התובע בגדרו של סעיף 24 להסכם מל"ל – מאוחדת (חלופת אשפוז).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני :

1 התובעים סבורים שלא.
2 הנתבעת סבורה שכן.
3 הקופה נתנה תשובה חיובית לשאלה זו.
4

5 ב. האם החלת סעיף 24 להסכם מ"ל – מאוחדת על התובע, מחייבת את הקופה לשאת במלוא
6 עלויות הסיעוד של התובע (בכפוף למגבלה של לא יותר מעלות יום אשפוז).
7 התובעים טוענים שעזרת הזולת הסיעודית אינה נכללת במסגרת השירותים הרפואיים אליהם
8 מתייחס סעיף 24, דהיינו התובע אינו זכאי לקבל יותר מהסך של 2,300 ₪ (לפי סעיף 15
9 להסכם).

10 הנתבעת טוענת כי הקופה מחויבת לשאת במלוא עלויות הסיעוד של התובע (בכפוף למגבלה
11 הנ"ל).

12 הקופה הודיעה כי אינה מחויבת לשאת במלוא עלויות הסיעוד, אלא מחויבת לשאת רק
13 בשירותים הרפואיים הניתנים במסגרת חלופת האשפוז ובכפוף למגבלה האמורה, וכי הסכימה
14 לשאת, לשיטתה לפני משורת הדין, בתשלום הסך של 2,300 ₪ המהווה שליש מעלות הסיעוד.
15

דין

16
17
18 107. השילוש נפגע תאונת דרכים – מבטחת – מ"ל/קופת חולים בכל הנוגע לזכויות הנפגע ולחובות
19 הגופים האחרים הוליד כבר התדיינויות לא מעטות בבתי המשפט, המתעצמות אף יותר,
20 כשמדובר בתאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה.

21
22 108. השאלות בנוגע לזכויות התובע אל מול קופת החולים, המעניקה לו את שירותי סל הבריאות
23 וכן את השירותים שהמל"ל מחויב להעניק לו, הן שאלות שבסמכותו של בית הדין לעבודה,
24 אשר לו סמכות ייחודית לדון בתביעות (למעט תביעות נזיקין) שבין מבוטח לבין קופת חולים
25 (ר' סעיף 54(ב) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994 (להלן: "חוק ביטוח בריאות", ור'
26 סעיף 391(א) לחוק המל"ל, אשר לפי פסיקה מפורשת של בית הדין הארצי לעבודה מקנה
27 סמכות עניינית לביית הדין לעבודה בתביעה של נפגע עבודה לפי סעיף 86(א) לחוק
28 המל"ל וכלשון בית הדין הארצי: "מכאן, כי ככל שתביעתו של המערער עניינה היקף זכאותו,
29 לרבות שיעור התשלום, בגין טיפול סיעודי שהוא זכאי לו מהקופה על פי חוק הביטוח הלאומי
30 והתקנות מכוחו - לבית הדין לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה", עב"ל (ארצי) 17476-05-
31 15 אזבארגה נ' המוסד לביטוח לאומי ושירותי בריאות כללית (17.6.18), סעיף 32 לפסק הדין).
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הפסיקה קבעה כי לא ניתן לצרף את קופת החולים כנתבעת בתביעת פיצויים לפי חוק הפלת"ד
2 המוגשת נגד המבטחת [רע"א 1001/11 איילון חברה לביטוח בע"מ נ' שירותי בריאות כללית
3 (18.7.11); רע"א 7325/12 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מכבי שירותי בריאות
4 (12.11.13)], להלן: "עניין הפניקס", ומטעם זה לא צורפה ולא נתבקש צירופה של קופת
5 החולים כבעלת דין בהליך.
6

7 110. ברע"א 1886/11 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' פלוני (30.11.11) נקבע כי מכוח עיקרון הסמכות
8 הנגררת הקבוע בסעיף 76 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 בית המשפט הדן
9 בתביעה לפי חוק הפלת"ד, הנמצאת בסמכותו, רשאי לצורך ההכרעה בשאלת גובה הפיצויים,
10 לדון גם בשאלה, אילו טיפולים רפואיים, מתוך אלה שהנפגע נזקק להם, כלולים בסל
11 הבריאות.
12

13 בעניין הפניקס נדונה הסוגיה דן בהרחבה, ובית המשפט העליון קבע כך:
14

15 "בתביעה על פי חוק הפיצויים, רשאי וצריך בית המשפט מכוח סמכותו הנגררת
16 לדון בשאלה אילו שירותים וטיפולים רפואיים נכללים בסל הבריאות (עניין
17 פרפרה). אך הכרעתו של בית המשפט האזרחי בשאלה זו היא אך "לצורך אותו
18 ענין" כאמור בסעיף 76 לחוק בתי המשפט, והיא אינה מכריעה במחלוקת בין
19 הנפגע לבין קופת חולים, שהסמכות לגביה נתונה לבית הדין לעבודה. מכאן
20 החשש להכרעות סותרות בין הערכאות השונות, ועל בית המשפט להישמר מפני
21 הכרעה שתותיר את הנפגע "קרח מכל הצדדים"...

22 חשוב אפוא להדגיש, כקו מנחה לבית המשפט הדן בתביעה על פי חוק הפיצויים,
23 כי יש למנוע מצב בו הנפגע "יפול בין הכסאות" במחלוקת בין קופת חולים לבין
24 חברת ביטוח. מצב מעין זה יכול להתרחש כאשר בית המשפט קובע בפסק דינו
25 כי הנפגע זכאי לקבל טיפול או שירות רפואי מסוים מקופת חולים ולכן אינו זכאי
26 לפיצוי בגינו. אולם, כאשר יבוא הנפגע לממש את זכותו הוא ייענה בסירוב על
27 ידי קופת חולים מן הטעם שהשירות הרפואי אינו כלול בסל הבריאות, וגם
28 תביעתו בבית הדין לעבודה תידחה.

29 על מנת למנוע תסריט מעין זה, על בית המשפט להנחות עצמו כי בכל מקרה בו
30 מתעורר ספק של ממש לגבי היקף הטיפולים או השירותים הרפואיים אותם
31 זכאי הניזוק לקבל מקופת חולים על פי סל הבריאות, ברירת המחדל צריכה
32 להיות חיובה של חברת הביטוח... ככל שחברת הביטוח סבורה כי טעה בית
33 המשפט בקביעתו וכי השירות הרפואי כלול בסל הבריאות, תיכבד ותיכנס בנעלי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הנפגע כמיטיבה או כחליפה, ותחזור על קופת חולים בתביעה בבית הדין
2 לעבודה...".

3
4 בהמשך, ובמסגרת דיון בשאלה האם יכולה חברת הביטוח לחזור על קופת החולים כמיטיבה
5 או כחליפה, מקום בו חייב בית המשפט את חברת הביטוח בתשלום עבור שירות רפואי מסוים
6 שהיא סבורה כי הוא כלול בסל הבריאות, קבע בית המשפט העליון כי:

7
8 "מקום בו בית משפט אזרחי פסק לנפגע פיצוי בגין שירותים רפואיים הנכללים
9 לכאורה בסל הבריאות, רואים את התובע כמי שהמחה לחברת הביטוח את
10 תביעתו כנגד קופת חולים, וחברת הביטוח רשאית להגיש בשמו תביעה לבית
11 הדין לעבודה מכוח סעיף 54(ב) לחוק ביטוח בריאות לגבי שירותים רפואיים
12 שהיא סבורה כי הם כלולים בסל".

13
14 111. עוד יש לציין את הנחיותיו הנוספות של בית המשפט העליון כדלקמן:

15
16 "על בית המשפט להישמר מזהות האינטרסים הלכאורית בין הנפגע לבין קופת
17 החולים ולפיה הנפגע לא מעוניין לקבל וקופת החולים לא מעוניינת לתת. אף יש
18 להישמר מהעברת ההכרעה בשאלה אם שירות רפואי מסוים נכלל בסל הבריאות
19 אל פתחן של קופת החולים. עם זאת, יש ליתן משקל לעמדה של נציג מוסמך
20 של קופת חולים, המעוגנת בדין ובאסמכתאות".

21
22 112. לאחר שנתתי דעתי לאמור לעיל, יש לבחון את המחלוקת שנזכרו בסעיף 106 לעיל.

23
24 א. האם חל סעיף 24 בעניינו של התובע

25
26 113. באשר לשאלה האם נכנס התובע בגדרו של סעיף 24 להסכם הנוכחי בין המל"ל לבין הקופה,
27 הקופה קבעה כי התובע בא בגדרו של הסעיף. ואף אני סבור עקרונית כי יש להחיל על התובע
28 את הוראות סעיף 24 הנ"ל. התובע שהה כ-5 שנים באשפוז מוסדי ב"בית פרוטיאה". לא עלתה
29 אז כל טענה כי אינו זקוק לאשפוז, והוא עבר לביתו רק בעקבות החלטת הוריו כי כך ייטב.
30 בביתו זוכה התובע לקבלת השירותים הרפואיים והאחרים שלא במסגרת אשפוז.
31 עם זאת, יש לציין כי סעיף 24 להסכם מחייב כתנאי להחלתו, כי הרופא המטפל במישרין
32 בתובע וכן הקופה, יקבעו כי מקבל השירות זקוק לאשפוז. בעניינו, הקופה אכן קבעה זאת,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 בהודעתה לבית המשפט, אך ד"ר פפירוב, הרופא המטפל ישירות בתובע, קבע במסמך מיום
2 12.10.17 כך: "לימרות תלות מעזרה של מטפלים ומשפחה מצבו של החולה יציב, ללא יום
3 אשפוז אחד ב 3 שנים. לפי דעתי אפשר וחייבים לטפל את החולה רק במסגרת ביתו (השגיאות
4 במקור – י.ק.). אין, אפוא, קביעה של הרופא המטפל כי התובע זקוק לאשפוז, ואולי אף להיפך
5 (אגב, חרף טענות התובעים לא הפנו הם לקביעה של מומחה בית המשפט כי התובע אינו זקוק
6 לאשפוז, ואוסיף כי גם אם הייתה קביעה כזו, אין היא מחייבת את הקופה).
7 עוד יש לציין כי הקופה לא הראתה כי התקיימו ההוראות שהיא עצמה קבעה, לצורך מימוש
8 הזכאות לחלופת אשפוז בבית במקום במוסד רפואי, במכתבה מיום 6.9.17 שתוכנו הובא
9 בסעיף 96 לעיל (בדיקה על ידי רופא שיקום מחוזי מטעם הקופה שיבחן את הצורך הרפואי
10 באשפוז, ואם השירות יכול להינתן בבית, העברת הסיכום של רופא השיקום לעיונו ולאישורו
11 של רופא השירות האמון על תחום תאונות העבודה מטעם הקופה, קבלת אישורו של רופא
12 השירות והעברתו לאישור המוסד לביטוח לאומי וקבלת אישור המוסד לביטוח לאומי).
13 הקופה הסתפקה בהבאת קביעתה הסופית בעניין זה.
14 עוד יש לציין כי לפי מכתב הקופה מיום 6.9.17, אשפוז בית מוגבל בזמן וייבחן מדי שנה או
15 שנתיים בהתאם לקביעת רופא השירות.
16 נוכח האמור לעיל, לא אקבע מסמרות בסוגיה דנן, בה הקופה והנתבעת מסכימות לתחולת
17 סעיף 24 והתובע מתנגד לכך, וזאת במיוחד לאור האמור להלן לעניין יישום הוראות סעיף 24
18 מבחינת תשלומי הקופה לתובע, שם מתעורר לכל הפחות ספק ממשי לעניין זכאות התובע
19 לקבל תשלומים העולים על 2,300 ₪, כפי שיפורט להלן.

ב. משמעות החלת הוראות סעיף 24 להסכם על התובע

114. מבחינת משמעות החלת הוראות סעיף 24 על התובע בהקשר של התשלום שבו על הקופה
24 לשאת, המחלוקת בין הצדדים מתייחסת לפרשנותו של סעיף 24, ובמיוחד לשאלה האם
25 התחייבות הקופה שבסעיף "לשאת בהוצאות הרפואיות שידרשו לשם ביצוע מתן השירותים
26 הרפואיים הדרושים למבוטח בבית מקבל השירות..." כוללת עלות שירותי סיעוד מלאים, או
27 רק את הטיפול הסיעודי לסיוע בצרכים רפואיים, כנזכר בהגדרת "עזרה סיעודית רפואית"
28 שבהסכם הנוכחי (ור' לעניין זה אזכור למחלוקת בסעיף 18 לפסק הדין בעניין הפניקס).
29 לקופה לא הייתה עמדה אחידה בעניין זה.
30 במהלך התקופה עד סוף שנת 2015, בה היה ההסכם הקודם בתוקף (ואף לתקופה של מספר
31 חודשים לאחר מכן), סברה הקופה כי עליה לשלם את כל הוצאות הסיעוד שהוצאו בפועל
32 בכפוף לתקרת עלות יום אשפוז, ללא אבחנה בין סיעוד רפואי לסיעוד שאינו רפואי, וכך אף

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 נהגה בפועל. אזכיר כי בהסכם הקודם נכללו סעיפים 6(א) ו-6(ג), שהם סעיפים דומים מאוד
2 לסעיף 24 בהסכם הנוכחי.
3 בהמשך הובעה דעה דומה על ידי הקופה בהודעתה מיום 24.5.17, בעדותה של הגב' ססי
4 רוזנפלד מיום 16.7.17 ובמכתב הקופה מיום 6.9.17.
5 השינוי בעמדת הקופה חל בשני מכתביה האחרונים מיום 2.7.18 ומיום 11.11.18, שם הדגישה
6 כי היא מחויבת לשאת רק בהוצאות האשפוז עבור שירותים רפואיים שמסופקים לתובע בשל
7 היותו בביתו ולא בבית החולים, כי אינה מחויבת לממן עלויות מלאות של מטפל המועסק אצל
8 נפגע עבודה, אשר מועסק אצלו ללא קשר לשירות הרפואי הכלול בעלות אשפוז הבית, וכי עקב
9 רצונה לבוא לקראת מבוטחיה נפגעי העבודה, תממן שליש מעלות מטפל סיעודי (אותו סכום
10 של 2,300 ₪), כל עוד ההוצאות הרפואיות אינן עלות כדי עלות יום אשפוז.
11
12 115. מצד אחד, אין להקל ראש בטיעוני המבטחת, כפי שהובאו לעיל, בדבר חובתה של קופת
13 החולים לממן את מלוא הטיפול הסיעודי בחלופת אשפוז בבית, עד גובה עלות יום אשפוז, אך
14 מנגד, הפרשנות הלשונית של סעיף 24, ויכול שגם הפרשנות התכליתית, כפי שבאה לידי ביטוי
15 בהודעותיה האחרונות של הקופה, ולפיה על הקופה לממן שירותים רפואיים בלבד, ולא את
16 מלוא עלות הטיפול הסיעודי בנפגע הנמצא בחלופת אשפוז, אינן נראות לכאורה מחוסרות
17 בסיס.
18
19 116. אין לשכוח כי אנו מצויים בסיטואציה מיוחדת בה יש למנוע "נפילה בין הכסאות" של הנפגע,
20 ומצב כזה יכול להיווצר שעה שביטח המשפט קובע, בניגוד לעמדת קופת החולים, כי נפגע זכאי
21 לקבל טיפול או שירות רפואי מהקופה בהתאם להוראות ההסכם בינה לבין המל"ל, ולמעשה
22 שולח את הנפגע להתמודד מול הקופה בערכאות, כאשר אם יפסיד בהתמודדות זו, לא יקבל
23 בסופו של דבר טיפול או שירות רפואי שהוא זכאי לקבל. לפיכך, נקבע בעניין הפניקס כי "על
24 בית המשפט להנחות עצמו כי בכל מקרה בו מתעורר ספק של ממש לגבי היקף הטיפול או
25 השירותים הרפואיים אותם זכאי הניזוק לקבל מקופת חולים על פי סל הבריאות, ברירת
26 המחדל צריכה להיות חיובה של חברת הביטוח..." וכי "ככל שחברת הביטוח סבורה כי טעה
27 בית המשפט בקביעתו וכי השירות הרפואי כלול בסל הבריאות, תיכבד ותיכנס בנעלי הנפגע
28 כמיטיבה או כחליפה, ותחזור על קופת חולים בתביעה בבית הדין לעבודה..."
29
30 117. בענייננו, לא רק שסברתי כי ספק של ממש אכן מתעורר במקרה זה, אלא שמבחינת פסיקת
31 בתי הדין לעבודה מתברר כי לפחות במקרה אחד, אשר דן בעניין דומה, הכריע כבר בית הדין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 במחלוקת הנזכרת לעיל, שעה שהניצים היו הנפגע מצד אחד, וקופת החולים (והמל"ל) מנגד,
2 כשבאותו עניין התקבלה עמדת הקופה כפי שבאה לידי ביטוי בתיק זה.
3 הכוונה היא לפסק הדין שניתן ב"ל (ת"א) 37206-11-13 אזבארגה נ' המוסד לביטוח
4 לאומי ושירותי בריאות כללית (12.4.15).

5
6 בית הדין האזורי לעבודה קבע באותו עניין, בין היתר, כך:

7
8 **"ראשית, יש להבחין בין דרישת התובע מהנתבעים, שהיא לתשלום בגין שירותי**
9 **סיעוד "רפואיים", לבין שירותים סיעודיים לעזרה בפעולות של תפקוד יום יומי,**
10 **שמוענקים לתובע במסגרת קצבה לשירותים מיוחדים...**
11 **ברור שהתובע זקוק ליווי ועזרה מעבר לאותן 8 שעות עליהן הוצהר, אך זאת**
12 **במסגרת סיעוד כללי, שמוענק דרך גמלה לשירותים מיוחדים, ולא כטיפול**
13 **רפואי סיעודי פעיל...".**

14 דהיינו, בית הדין מכיר באותו מקרה באבחנה בין שירותי סיעוד "רפואיים", לבין שירותי
15 סיעוד אחרים, המכוסים במסגרת קצבה לשירותים מיוחדים.
16 הסכום שאושר בסופו של דבר, לאחר גלגולים שונים, לתשלום על ידי הקופה שם לתובע באותו
17 מקרה היה שליש מעלות מטפל זר (כשהטיפול באותו מקרה ניתן על ידי בני משפחה), אשר
18 באותו מקרה הסתכם ב-2,567 ₪, סכום דומה לזה שבענייננו (2,300 ₪).
19 יצוין כי באותו עניין ההתייחסות הייתה למסמך משותף של המל"ל והקופה של "קווים מנחים
20 למתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה", ולסעיף המתייחס לטיפול סיעודי ביתי.

21
22 יצוין כי בתביעת הנזיקין שהגיש התובע שם נגד אותה המבטחת לבית המשפט המחוזי (ת"א
23 (מרכז) 1594-08-07), ובערעור לבית המשפט העליון (ע"א 7842/09) אושר ניכוי של 6,500 ₪
24 מסכומי עזרת צד ג' שנפסקו לתובע שם, וזאת לפי הערכה של סכום השתתפות בטיפול סיעודי
25 אותו הציעה הקופה לשלם, אלא שבשלב מאוחר יותר, התברר כי הקופה שילמה לתובע שם
26 סכום גבוה יותר מזה שהיה עליה לשלם לו, והסכום הנכון הוא סך של 2,567 ₪ אשר נזכר
27 לעיל.

28
29 בעב"ל (ארצי) 17476-05-15 אזבארגה נ' המוסד לביטוח לאומי (17.6.18) נדחה ערעורו של
30 המערער שם. נקבע כי בכל הקשור להיקף זכאותו של המערער לטיפול סיעודי מהקופה
31 ולשיעור התשלום המגיע לו מהקופה (או מהקופה והמוסד יחדיו) כהשתתפות בטיפול סיעודי
32 על פי חוק הביטוח הלאומי והתקנות, לא העלה המערער טענות כלשהן בערעור, ולכן אין
33 להידרש לנושא זה, ואילו באשר לטענות המערער לגבי מצג שהציגו המל"ל והקופה בפני בית

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 המשפט האזרחי שדן בתביעת הנזיקין של המערער, עילה זו אינה נמצאת בסמכותו העניינית
2 של בית הדין לעבודה.
3 באשר להיקף זכאות המערער לטיפול סיעודי מהקופה ולשיעור התשלום המגיע לו, הוסיף
4 וקבע בית הדין הארצי לעבודה כך:

5
6 **"...איננו מביעים עמדה, לכאן או לכאן, בנוגע לקביעותיו של בית הדין האזורי,
7 לרבות בנוגע לקביעתו בדבר שיעור התשלום המגיע למערער מהקופה. נציין, כי
8 לפני בית דין זה תלויים ועומדים שני ערעורים [עב"ל 16-01-55089; ע"ע
9 17-05-40779] [פורסם בנבו] בעניין השתתפות קופות החולים בטיפול סיעודי
10 לנפגעי עבודה, ובהן שנויות במחלוקת בין הצדדים שאלות רבות - מהות הזכאות
11 לטיפול סיעודי מקופת החולים והיחס בינה לבין הזכאות לקצבה מיוחדת; היקף
12 הזכאות לטיפול סיעודי מקופת החולים; שיעור התשלום המגיע לנפגעי עבודה
13 מקופות החולים, אשר על פי ההסכם בינן לבין המוסד לביטוח לאומי מספקות
14 לנפגעי עבודה שירותי ריפוי, החלמה ושיקום רפואי, ושאלות נוספות".**

15
16 יצוין כי גם בשני פסקי הדין של בתי הדין האזוריים לעבודה עליהם נסבים הערעורים הנזכרים
17 בציטוטים דלעיל, נזכרים סעיפים בהסכמים בין קופות החולים לבין המל"ל הדומים לסעיף
18 24 להסכם הנוכחי ולסעיף 6(א) להסכם הקודם, ובכל זאת מצאו בתי הדין האזוריים לעבודה,
19 בפסקי הדין שניתנו על ידם, נשוא הערעורים שנזכרו לעיל, לבצע את ההפרדה בין שירותי
20 סיעוד רפואיים ושירותי סיעוד אחרים, ואישרו כי הקופה תישא בהוצאות בגין שירותי הסיעוד
21 הרפואיים בלבד.

22 באחד מפסקי הדין הנ"ל [בתיק חב"ר (ת"א) 13-10-10635 בגו' נ' שירותי בריאות כללית
23 17.19.4]] סמך בית הדין ידו על נוהג בין קופת החולים שם לבין המל"ל לגבי תשלום שליש
24 מעלות העסקת עובד זר:

25
26 **"מהראיות שהוצגו לנו עולה בבירור שהנוהג שהיה קיים בין הצדדים,
27 לכל הפחות מאז 1998, הוא כי הכללית תשלם לנפגע העבודה 8 שעות
28 סיעוד ביום, וכשמדובר בהעסקת עובד זר תחושב זכות זו לפי שליש
29 מעלות העסקת העובד הזר".**

30
31 118. כל האמור לעיל מביאני למסקנה כי הנתבעת לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח שקופת
32 חולים מאוחדת חייבת לשלם לתובע את מלוא עלות הטיפול הסיעודי שמקבל התובע בביתו
33 (ר' סעיף 15 לפסק הדין בעניין הפניקס), כי קביעה אחרת תשלח את התובע למאבק בקופה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 ובמל"ל במסגרת בתי הדין לעבודה, אשר סופו מי ישורנו, ולפחות קיים ספק רב בהצלחת
2 התובע במאבק זה, וכי ככל שתחפוץ הנתבעת, תוכל להיכנס לנעלי התובע ולהגיש תביעה לבית
3 הדין לעבודה לגבי טענתה כי על הקופה לשאת במלוא עלות הטיפול הסיעודי בתובע בביתו
4 (סעיף 13 לעניין הפניקס).
- 5 אוסיף, כי התובע פעל כנדרש במקרה זה, פנה לקופה וביצע את הנדרש ממנו לפי ההנחיות
6 שקבעה הקופה במכתבה מיום 6.9.17, והמענה שקיבל בסופו של דבר היה בשתי הודעותיה
7 האחרונות של הקופה, בהן סירבה היא לממן את מלוא עלות הטיפול הסיעודי בתובע בביתו.
8
- 9 119. אין מתקיים כאן חשש שמא יפנה התובע לאחר מתן פסק דין זה על מנת למצות את זכויותיו
10 כלפי הקופה, ככל שקיימות, לקבלת עלות מלאה של הוצאות הטיפול הסיעודי בביתו, ובכך
11 יזכה לכפל פיצוי, שהרי מנוע הוא מלעשות כן. כמו כן, קופת החולים המודעת היטב להליך זה
12 בו נטלה למעשה חלק בהגשת עמדות ותשובות וכן בחקירת עדים רבים מטעמה, לא "תתנדב"
13 לשלם הוצאות אלה, ואף תדע כיצד להתגונן מול תביעה כזו, ככל שתוגש, לרבות בטענות
14 הנסמכות על ההליך הנוכחי.
15
- 16 120. להשלמת התמונה, ברי כי יש לקבוע שקופת החולים חבה למצער בתשלום לתובע של הסך של
17 2,300 ₪ מושא סעיף 15 להסכם הנוכחי בינה לבין המל"ל, וזאת לא לפני משורת הדין, אלא
18 מכוח חובתה לפי ההסכם הנ"ל. סכום זה על הקופה לשלם, בין אם לפי סעיף 15 (טענתה כאילו
19 הסעיף מתייחס אך ורק למי שאינם "מאושפזי בית" אינה נראית סבירה), ובין אם מכוח
20 חובתה לשאת בעלויות השירותים הרפואיים הניתנים במסגרת חלופת אשפוז בבית לפי סעיף
21 24 להסכם, כאשר אין כל מחלוקת כי חלק מהטיפול הסיעודי הניתן לתובע הוא טיפול סיעודי
22 רפואי.
- 23 אין באמור לעיל כדי להביע דעה לגבי המחלוקת שלא הוכרעה בפסק דין זה מהו התשלום שעל
24 הקופה לשאת בהתאם להוראות סעיף 24 להסכם.
25
- 26 121. לסיום פרק זה ניתן לקבוע, אפוא, את הסכומים בהם חבה הנתבעת בגין שירותי הסיעוד
27 שמקבל התובע בביתו החל מ-1.1.18 ועד תוחלת חייו, כשבסיס החישוב לאחר ניכוי הסך של
28 2,300 ₪ הוא 14,200 ₪ לחודש כדלקמן:
29 לגבי התקופה מ-1.1.18 – 31.12.19 – 340,800 ₪. בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מאמצע
30 התקופה ועד היום - 345,262 ₪.
31 לגבי העתיד – החל מ-1.1.20 – 3,261,812 ₪.
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 ג. השירותים הניתנים לתובע והמכוסים על ידי הקופה

2
3 122. סוגיה זו תידון במסגרת הדיון הפרטני בשירותים השונים.

4
5 האם התובע מיצה את זכויותיו לקבל את התשלומים ואת ההחזרים המגיעים לו מהקופה.

6
7 123. אף שאלה זו תידון במסגרת הדיון הפרטני, אך אציין כבר עכשיו, כי לא ניתן לקבל את טענת
8 הנתבעת כאילו התובעים לא פעלו כלל למיצוי זכויות התובע כנפגע עבודה. לא יכול להיות ספק
9 בכך כי אבי התובע הקדיש זמן רב לטיפול מול קופת החולים, בנושאים הקשורים לצרכיו של
10 התובע. טיפול זה נעשה בעיקר, אך לא רק, מול הגב' יהודית טביב שהיא מזכירת מחלקת
11 תאונות בסניף הקופה בהרצליה.

12 הגב' טביב אישרה את טיפולו המסור של האב, וכן גם את המקרים הרבים בהם לא יכולה
13 הייתה או התקשתה לתת מענה לפנייותיו, למשל:

14 "כל בקשה שהייתי מבקשת, הוא מיידיית היה מתייצב אצלי" (עמ' 711 ש' 20);

15 "ש. לקח לך ימים למצוא.

16 ת. נכון. שנשברתי גם כן באמצע" (עמ' 715 ש' 31-32).

17 "...תכתובת. והרבה פעמים הוא יושב מולי בסבלנות. יש לציין שהוא לאורך כל השנים, אני
18 מצדיעה לו. אבא אחר היה מתפרק. סורי. לידו גם הייתי עושה את השיחות טלפון. והוא היה
19 ממתין איתי והיה רואה שהטלפון מצלצל וכלום" (עמ' 716 ש' 30-33).

20
21 124. בנסיבות כאלה ואחרות שפורטו, וכשברור שהקופה הערימה פעמים רבות קשיים שונים על
22 בקשות התובע, נראה כי האב עשה כמיטב יכולתו על מנת לקבל את המגיע מהקופה. ברור כי
23 המצב האידיאלי הוא שהתובעים ידאגו למסמכים מתועדים לגבי כל אחת מפניותיהם,
24 ולתיעוד תשובות שהתקבלו או לא התקבלו, וגם הוצגו מסמכים (לא רבים יחסית), אך אין
25 לשכוח כי מדובר במצב מיוחד בו נמצא התובע, צרכיו מרובים, ובסדרי העדיפויות חשוב יותר
26 לטפל בתובע ובצרכיו, מאשר לתעד כל פניה ולנהל מאבקים השכם והערב מול קופת החולים.
27 אין משמעות האמור לעיל כי בכל נושא ונושא נעשו פניות על ידי התובעים אל הקופה או אל
28 הביטוח הלאומי, והדברים ייבחנו כאמור גם פרטנית, אך לגבי רוב רכיבי הטיפול, כך היה.

29
30 125. עוד אזכיר כי לפני בדיקת מיצוי הטיפול מול קופת החולים על ידי התובעים, מוטל הנטל על
31 הנתבעת להוכיח כי הקופה מחויבת ליתן את הטיפול/השירות או את עלותו (עניין הפניקס,
32 סעיף 15).

33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

126. אציין גם כי התנהלות הקופה בתיק זה הייתה מוקשית לא פעם, שלא כמצופה ממנה, כגוף
ציבורי החייב לקיים מינהל ציבורי תקין. על כך יעידו הדברים הנכתבים בפסק דין זה, לעיל
ולהלך, לגבי שינויים לא מעטים בעמדותיה של הקופה.
בנוסף, חלק מעדי הקופה, טענו כי אין הבדל בין זכאות נפגע עבודה לזכאות נפגע אחר, חרף
ההסכם הקיים בין הקופה לבין המל"ל בדבר הענקת שירותים נוספים לסל הבריאות לנפגעי
העבודה.
עדויותיהם של חלק מעדי הקופה היו תמוהות, כגון עדותה של רופאת השירות של הקופה, ד"ר
ברון, אשר ראתה את תפקידה באופן מצומצם ביותר (אישורים לתרופות ומזון בלבד);
סתירות בין עדויות עדי הקופה, כגון בין ד"ר ברון הנ"ל לגבי קושא, שתיהן מטעם הקופה,
בדבר הגורם האחראי למתן אישורים לחיתולים; אי התייצבות עדים, או משלוח עדים שלא
הוסבר להם אודות מה הם צריכים להעיד (כגון הגב' קושא, ראש אגף סיעוד בקופה, שנשלחה
מטעם הקופה במקום קודמתה בתפקיד, גב' דורית גולדמן, מבלי לקבל אפילו לעיונה את תיקו
של התובע, למרות שביקשה זאת, הגם שהתברר בסופו של דבר, שגם עדות קודמתה, כנראה
לא הייתה רלבנטית).

127. מכל מקום, אין באמור לעיל, כדי לפגוע בתובעים, שאינם אחראים להתנהלות הקופה,
והתנהלות זו, מדגימה גם את הקשיים בפניהם ניצבים התובעים, בבואם לבקש מהקופה את
הזכויות המגיעות להם ממנה.

טיפול פארארפואיים

פיזיותרפיה

128. המומחה קבע בחוות דעתו צורך בטיפול פיזיותרפי משך אחת לשבוע דרך קבע (והמשך תרגול
יום יומי על ידי המטפל האישי).
בעדותו חזר המומחה על כך כי מדובר בטיפול משמר (עמי' 330 ש' 11-15).

129. אין ולא צריכה להיות מחלוקת כי התובע זכאי לקבל את עלויות טיפולי הפיזיותרפיה
המקצועיים, בתדירות של אחת לשבוע.

130. המחלוקת היחידה, המתעוררת לא רק בתביעה זו, אלא גם בתביעות אחרות, היא האם הקופה
מחויבת לכסות עלויות אלה במלואן או רק בהיקף של 12 טיפולים בשנה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
2 131. אף כאן שינתה הקופה את טעמה.
3 במכתב ב"כ מאוחדת מיום 21.3.17 אשר הומצא בהתאם להחלטות בית המשפט, נכתב כי
4 **"התובע זכאי לטיפול פיזיותרפיה משמר אחת לשבוע"**.
5 כמו כן, בעמ' 143 למסמכי קופת החולים נכתב בכתב יד "טיפול פיזיותרפי משמר 1 בשבוע 56
6 טיפולים בשנה", כשמתחתיו נכתב: תמי אוגלניק, פיזיותרפיסטית מחוזית.
7 הגב' אוגלניק, אשר העידה בפני, טענה כי אין מדובר בכתב ידה, וכי היא לא כתבה זאת, אלא
8 פיזיותרפיסט של הקופה בשם בועז. הגב' הדסה ערוסי, רכזת תאונות עבודה מחוזית של
9 הקופה, העידה במועד מאוחר יותר כי היא זו שכתבה את שצוין לעיל בעמ' 143 הנ"ל, כי כתבה
10 זאת בעקבות שיחה עם הגב' אוגלניק, והעבירה זאת לב"כ הקופה, וכי הדברים שנרשמו נבעו
11 מאי הבנה בשיחתה עם הגב' אוגלניק (עמ' 679 ש' 19 – עמ' 680 ש' 22).
12
13 בעדויות עדי הקופה נטען כי התובע זכאי ל-12 טיפולי פיזיותרפיה בשנה.
14 גב' אוגלניק ציינה בעדותה כי חולה כרוני שהגיע למצב סטטי ואין התקדמות במצב, זכאי לפי
15 החלטת הקופה ל-12 טיפולי פיזיותרפיה בשנה ולא יותר מכך (עמ' 341 ש' 31 – עמ' 342 ש' 27).
16 ד"ר אולג שפיר, רופא יועץ של מחוז מרכז בקופה בתחום רפואה פיזיקלית ושיקום, עמד
17 בעדותו על כך שטיפול משמר לחולה כרוני בהגדרות סל הבריאות הוא 12 טיפולים פיזיקליים
18 בשנה קלנדרית, וכי אם יש צורך בטיפולים נוספים מעבר ל-12 הטיפולים, יקבל אותם החולה.
19 אם איש מקצוע מסכם כי הוא אינו רואה צורך להמשיך את הטיפול, אז הטיפול לא יימשך
20 (עמ' 403 ש' 29 – עמ' 404 ש' 23), אך אם הצוות המטפל ממליץ על טיפולים נוספים, ניתן לקבל
21 טיפולים נוספים (עמ' 414 ש' 33 – עמ' 415 ש' 11).
22
23 132. אין ספק, כי השינוי בטעמה של הקופה בעניין זה מטריד, אך אני סבור כי יש להתייחס
24 לעמדתה הסופית של הקופה בעניין זה, ועמדה זו היא כי לפי דעת רופאיה, אין התובע זכאי
25 ליותר מ-12 טיפולים בשנה, בשל כך שמדובר בטיפול משמר בלבד.
26
27 133. גם אם צודקת הנתבעת בפרשנותה לגבי סל הבריאות, בענייננו מדובר בתאונת עבודה אשר
28 הטיפולים הניתנים בגינה אינם מוגבלים לטיפולים המוענקים לפי סל הבריאות (ור' דברי כב'
29 השופט עמית בסוגיה זו בעניין הפניקס בסעיף 18 לפסק הדין), אך מנגד, יש לזכור כי התחייבות
30 הקופה בהסכם הנוכחי עם המל"ל היא למתן שירותים רפואיים שאינם נכללים בסל הבריאות
31 "הנדרשים לצורך ריפוי, החלמה ושיקום רפואי..." (סעיף 3 להסכם), וכי "מקבל השירות יהיה
32 זכאי לטיפול רפואי ככל שייקבע על ידי הרופא המטפל במישרין מטעם הקופה". שעה שמומחה
33 בית המשפט קבע כי טיפולי הפיזיותרפיה הינם בגדר טיפול משמר, והצוות הרפואי בקופה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 קבע כי התובע אינו זכאי ליותר מ-12 טיפולים בשנה, מתעורר אף כאן, אותו ספק של ממש
2 לגבי היקף הטיפולים או השירותים הרפואיים אותם זכאי הניזוק לקבל מקופת חולים על פי
3 סל הבריאות, וברירת המחדל צריכה להיות חיובה של חברת הביטוח, על מנת שהתובע לא
4 יפול בין הכסאות, ויכלה את זמנו במאבק מתיש מול הקופה, לקבלת הטיפולים המגיעים לו
5 לפי קביעת המומחה בתיק זה [סעיף 9(ב) בפסק הדין בעניין הפניקס; ע"א 3573/12 כלל חברה
6 לביטוח בע"מ נ' פלוני (2.2.14)]. מי שתנהל את המאבק במקרה זה, אם תחפוץ בכך, תהיה
7 חברת הביטוח.

8

9 134. איני סבור כי התובע כשל בבקשותיו לקבלת טיפולי פיזיותרפיה מהקופה, במיוחד לאור
10 ת/1126 בו קבע ד"ר שפיר כי אין לתובע פוטנציאל שיקומי, ולאור עמדתה של הקופה כפי
11 שהוצגה בדיונים בתיק, כי התובע אינו זכאי ליותר מ-12 טיפולים בשנה.

12

13 135. אשר על כן, ובהינתן נכונות הקופה ליתן לתובע 12 טיפולי פיזיותרפיה בשנה, זכאי התובע
14 לקבל מהנתבעת עלות 40 טיפולים נוספים בשנה בסך 1,000 ₪ לחודש (לפי תחשיב של 3.33
15 טיפולים לחודש בעלות של 300 ₪ לטיפול).

16 לגבי העבר (פברואר 2016 ועד אפריל 2017, מועד הגשת מוצגי התובעים האחרונים, סה"כ 15
17 חודש) – 15,000 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 15,685
18 ₪.

19 באשר לתקופה מיום 1.5.17 ועד 31.12.19 (32 חודש) – 32,000 ₪, בתוספת ריבית והפרשי
20 הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 32,592 ₪.

21 לגבי העתיד מ-1.1.20 זכאים התובעים לפיצוי בסך 1,000 ₪ לחודש, ובסה"כ 229,705 ₪.

22

23

הידרותפיה

24

25 136. בחוות דעתו לא המליץ המומחה על טיפולי הידרותרפיה לתובע, אך בעדותו השיב על שאלה
26 לגבי טיפולי הידרותרפיה שמקבל התובע כי מדובר בטיפול שאולי מפחית את הקישיון
27 (התופעות הספסטיות) "וזה בסדר". המומחה לא שינה את טעמו גם בחקירתו החוזרת על ידי
28 ב"כ הנתבעת, וציין כי אין מדובר בטיפול שבא במקום הפיזיותרפיה, כי ההידרותפיה יכולה
29 לשחרר את הפרקים במידה מסוימת, וכי לא ניתן לעשות פעילות זו בבית (עמ' 332-333).

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

137. בהינתן האמור לעיל ניתן לקבוע כי המומחה המליץ גם על טיפולי הידרותרפיה, וניתן לקבוע
כי הקופה לא תממן טיפולים אלה, שכן לשיטתה הזכאות ל-12 טיפולי פיזיותרפיה או
הידרותרפיה, והובאו בחשבון לעיל 12 טיפולי פיזיותרפיה על חשבון הקופה.
4
138. המומחה לא נשאל ולא קבע את היקף טיפולי ההידרותרפיה, ובהינתן האמור לעיל ומשהציג
התובע 11 קבלות מבית איזי שפירא לתקופה של כ-5 חודשים (מאז נרכש הרכב עבורו), כולן
על סך של 158 ₪ לטיפול (פרט לחשבונית על סך של 350 ₪ לאינטייק בטיפול הראשון), ניתן
לאשר טיפולים בהיקף של פעמיים בחודש, בעלות של 160 ₪ לטיפול, ובסה"כ 320 ₪ לחודש.
לגבי העבר (מדצמבר 2016 ועד אפריל 2017), לפי הקבלות שהוגשו – 1,930 ₪, בתוספת ריבית
והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 2,022 ₪.
לגבי 32 חודש מ-1.5.17 ועד 31.12.19 – 10,240 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מאמצע
התקופה ועד היום ובסה"כ 10,429 ₪.
לגבי העתיד – כאמור 320 ₪ לחודש, ובסה"כ 73,505 ₪.

ריפוי בעיסוק

139. המומחה קבע כי יש מקום לטיפול חד שבועי על ידי מרפאה בעיסוק, כשהתרגול השגרתי החד
יומי יכול שיתבצע על ידי המטפלים האישיים של התובע.
140. הדיון בנושא זה דומה לדיון בנושא הפיזיותרפיה. אף כאן קיימת מחלוקת אם מדובר בריפוי
או בטיפול משמר. אף כאן יש מחלוקת לגבי הטיפולים שניתן לקבל מקופת החולים.
בעניין זה אציין כי ד"ר שפיר חזר פעמיים על כך כי כל חולה כרוני זכאי לטיפול פיזיקלי משמר
שבסל הבריאות בהיקף של 12 טיפולי פיזיותרפיה או הידרותרפיה, או עד 20 טיפולים של ריפוי
בעיסוק.
נוכח האמור לעיל, נראה כי אף כאן קבלת הטיפולים בריפוי בעיסוק מקופת חולים מוטלת
בספק, כשלאור העמדת טיפולי הריפוי בעיסוק כחלופה לטיפול הפיזיותרפיה, וההתחשבות
במתן 12 טיפולי פיזיותרפיה על ידי הקופה, לא ניתן לסמוך כי טיפולי ריפוי בעיסוק יינתנו על
ידה כלל. לנוכח עמדת הקופה בנושא זה, איני רואה מקום לקבוע כי התובעים לא מיצו את
פניותיהם לקופה בעניין זה. (לתובעים הוצעו על ידי הקופה 8 טיפולי ריפוי בעיסוק בשנת 2016
אשר התובע לא קיבל אותם, שכן הדבר היה סמוך לאחר שמרפאה לעיסוק פרטית החלה לעבוד
עם התובע. 8 טיפולים מוצעים אלה ינוכו מהפיצוי המגיע לתובע בגין העבר, אך מעת שהקופה
הביעה עמדתה כאמור לעיל באמצעות ד"ר שפיר, אין לסמוך אף על קבלת מספר זה של

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 טיפולים על ידי הקופה). יש לקבוע, אפוא, כי על הנתבעת לפצות את התובע במלוא עלות
2 טיפולי הריפוי בעיסוק, ואם תחפוץ לבוא חשבון עם הקופה, לנוכח עמדתה כפי שהובאה לעיל,
3 תוכל לעשות כן.
4
5 141. באשר לעלות הטיפולים, התובע שילם 300 ₪ לטיפול. המומחית מטעמו, הגב' טל, קבעה כי
6 עלות טיפול בריפוי בעיסוק היא אכן 300 ש"ח.
7 המומחית מטעם הנתבעת, הגב' זילברברג קמחי, קבעה כי בתדירות טיפול זו עלות הטיפול
8 היא בין 180-200 ₪.
9 שתי המומחיות לא חזרו בהן מעמדות אלה בחקירתן, ומצאתי מקום להעמיד את עלות
10 הטיפול בריפוי בעיסוק על סך של 250 ₪ לטיפול, וזאת החל מ-5/2017, כשעד 4/2017 אתחשב
11 בסך של 300 ₪ לטיפול ששולם בפועל על ידי התובעים.
12
13 142. אם כך, עלות הטיפול לתקופה מ-7/2016 ועד 4/2017 (10 חודשים) תהיה 12,000 ₪ ובניכוי 8
14 טיפולים בסך 2,400 ₪ התוצאה תהיה 9,600 ₪ בגין תקופה זו, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה
15 מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 10,038 ₪.
16 לגבי 32 חודש מ-1.5.17 עד 31.12.19 – 32,000 ₪ לפי 1,000 ₪ לחודש, בתוספת ריבית והפרשי
17 הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 32,592 ₪.
18 החל מ-1.1.20 – לפי 1,000 ₪ לחודש, ובסה"כ 229,705 ₪.

טיפולי תקשורת

- 19
20
21
22 143. צרכי התובע נקבעים על ידי מומחי בית המשפט, ולכן לא ניתן להתייחס להמלצות רפואיות
23 שונות בעניין צרכי התקשורת, שהובאו על ידי התובעים, אלא לחוות הדעת ולדבריהם של
24 מומחי בית המשפט בלבד.
25 פרופ' גרוסוסר קבע בחוות דעתו כי "יש מקום לבצע הערכה תקופתית על ידי קלינאית
26 תקשורת כפעמיים בשנה על מנת לבחון את מצבו התקשורתי וכן לשקול שימוש בתקשורת
27 חלופית. באם יומלץ על טיפול של תקשורת חלופית יהא מקום לנסות וליישם המלצה זו
28 בטיפול אינטנסיבי של מספר שבועות על מנת לבחון באם החולה אכן מסוגל ליישם אמצעים
29 אלה".
30 בחקירתו השיב המומחה כי יש מקום גם לאור חוות הדעת של קלינאית התקשורת, לנסות
31 תקשורת חלופית, ומדובר בטיפול שיוכל לקדם את התובע בנושא ספציפי (שלא יתרגז, שיוכל
32 להביע את עצמו יותר טוב), אך מדובר בטיפול לפרק זמן מסוים, ולא לכל החיים, והוא יכול

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני :

- 1 לתת תוצאות עד גבול מסוים, ואחר כך אולי יצטרכו לשמר זאת, כמו טיפולים אחרים (עמ'
2 330 ש' 17-27).
- 3 לאחר מכן הוסיף המומחה בתשובה לשאלות שנשאל, כי הוא מעריך שנדרש טיפול אינטנסיבי
4 בתקשורת חליפית של 2-3 טיפולים בשבוע למשך חודשיים-שלושה, וכך יכול להיווצר מסד
5 לפעילות זו, ואם יהיו תוצאות, אחת לכמה חודשים יגיע איש מקצוע לבחון אם נוסף משהו
6 חדש (עמ' 334 ש' 2-18).
- 7 המומחית בתקשורת תומכת וחלופית (תת"ח), קלינאית התקשורת ד"ר טל לבל, סיכמה את
8 חוות דעתה בכך ששימוש בעזרי תת"ח מסוג אלה בהם התנסה התובע במפגש עם המומחית,
9 וב"מחשב תקשורת" בפרט, עשויים לפתוח בפניו הזדמנות לתקשורת והשתתפות שעוקפות
10 את מחסומי הנגישות הרבים שלו בתחומים השונים. מחשב התקשורת צריך להיות זמין ונגיש
11 עבור התובע במנחים השונים בהם הוא נמצא, כשעם השנים צפויה התקדמות בעזרים
12 הטכנולוגיים, שתאפשר קלות רבה יותר בשימוש בהם לתקשורת, הן מבחינת נגישות
13 ופונקציונליות, והן מבחינת גודלם הפיזי והמראה החיצוני שלהם.
- 14 המומחית ציינה כי חשובים ביותר טיפולים אינטנסיביים של קלינאית תקשורת עם מומחיות
15 וניסיון בהתערבות טיפולית בגישת תת"ח, אשר יסייעו לתובע להבין שהאחריות לתקשורת
16 מוטלת גם עליו, ולא רק ביוזמת אחרים. תפקיד קלינאית התקשורת הוא לנסות ולייעל את
17 התקשורת הטבעית של התובע, וללמד אותו להשתמש במחשב תוך הדרכת שותפי התקשורת
18 שלו שיאפשרו לו לקחת חלק פעיל בחיי היום יום.
- 19 ד"ר לבל לא נחקרה על חוות דעתה (הנתבעת שביקשה לזמנה ויתרה על כך), ולא נשאלה, אפוא,
20 שאלות בדבר משך ותדירות הטיפול של קלינאית התקשורת.
- 21 נותרנו, אפוא, עם דברי פרופ' גרוסוסר, ואני מקבל את דברי הנתבעת כי ניתן לתרגם לפעילות
22 אינטנסיבית של כ-40 טיפולים, ולאחר מכן מסגרת של כ-6 טיפולים בשנה (הנתבעת סברה כי
23 יש לתרגם ל-5 טיפולים כאמור).
- 24
- 25 144. מבחינת ההיבט של השתתפות קופת החולים בנושא זה, הרי לגבי העבר, הייתה נכונות של
26 קופת החולים ליתן לתובע טיפול דיבור שיקומי משך פעמיים בשבוע בבית החולים "רעות"
27 (נ/27), אך מקובלת עלי טענת התובעים כי ליווי התובע לטיפול בתל אביב, המתנה וחזרה,
28 לקיחת המחשב לטיפול, והתלוות אחד ההורים לטיפול, הינם מעמסה שאיננה מוצדקת, שניתן
29 לקבל טיפול בית, אשר אף אותו יכולה הקופה לספק, וכפי שהתברר בעדותה של הגב' גולדבלט,
30 קלינאית תקשורת מטעם הקופה, לא ניתן היה לספקו מטעמים התלויים בקופה (ר' מכתבה
31 ת/1129, וכן עמ' 543, 545).
- 32 בהתחשב באמור לעיל יש לאשר לתובעים את ההוצאות עבור קלינאית תקשורת בגינה הגישו
33 אסמכתאות בסך 12,250 ₪ (סעיף 195 לסיכומי הנתבעת).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2 באשר לעתיד, הרי לפחות מבחינת הטיפולים האינטנסיביים הנדרשים, נראה שהקופה
3 מחויבת ליתן טיפולים אלה או את שוויים, שכן מדובר בטיפולים שנועדו לקדם את התובע,
4 דהיינו נכללים בגדר ריפוי, וראינו גם כי הייתה נכונות כזו, כאשר כיום, לפי סעיף 6 להסכם
5 הנוכחי, אם הקופה אינה יכולה לספק את השירותים, עליה ליתן החזר כספי בגינם. הכרה
6 בטיפולים אלה לעתיד נובעת מכך, שלפי חוות דעתה של ד"ר לבל יש צורך בהם, גם אם קיבל
7 התובע קודם לכן מספר לא מועט של טיפולים.

8 לפיכך, ובהתחשב בכך שמדובר בחובתה של הקופה, ועל התובעים לפעול על מנת לקבל
9 טיפולים אלה, או את שוויים, אין מאושר פיצוי מהנתבעת בגין 40 טיפולים הנזכרים בסעיף
10 140 לעיל.

11

12 באשר להמשך שלאחר הטיפולים האינטנסיביים, מדובר בטיפול משמר, ויש חשש כי הקופה
13 לא תסכים לממן טיפול זה, ועל בסיס אשר נקבע לעיל, יש לזכות את התובעים בהוצאות אלה,
14 המסתכמות ב-125 ₪ לחודש (לפי 6 טיפולים בשנה ו-250 ₪ לטיפול).

15

16 145. לגבי אביזרי תקשורת, הגב' גולדבלט העידה כי הקופה לא אישרה רכישת מחשב תקשורת,
17 ואינה מחויבת לתת זאת, ורק סייעה בהשאלתו (עמ' 542 ש' 12-30). בהמשך טענה כי ניתן
18 לקבל מהקופה את המכשיר, לאור שינויים בסל הבריאות, אך לא כל מחשבי התקשורת
19 מאושרים על ידי משרד הבריאות.

20 סעיף 23 לתוספת השלישית לחוק ביטוח בריאות הנמצא בפרק של מכשירי שיקום הניתנים
21 באמצעות לשכות הבריאות קובע כך:

22

23. מחשבי תקשורת תומכת וחלופית

23

ייתנו מחשבי תקשורת תומכת חלופית מהסוגים המפורטים להלן

24

למטופלים שאינם יכולים לקיים תקשורת מילולית ושאינם יכולים

25

להיעזר במכשירי פלט קולי, לוחות תמונות או טאבלטים (כגון iPad)

26

לצורך תקשורת:

27

(1) מחשבים ייעודיים שעליהם מותקנת תוכנה ייעודית שניתן

28

להפעילם בדרכי שימוש ישירות או באמצעות אבזרי נגישות

29

שוניים;

30

(2) מחשבים לתקשורת תומכת וחלופית מבוססי מיקוד מבט".

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 בהתאם להסכם הנוכחי מל"ל – קופה, על הקופה לספק מחשבים אלה, כפי שציינה גם גבי
2 גולדבלט, וסעיף 17 להסכם הנוכחי קובע, בין היתר, כי על הקופה לספק למקבלי השירות
3 אביזרים כגון מכשירי שיקום וניידות בהתאם לתוספת השלישית הנ"ל.
4 עם זאת, בהתחשב בדברי הגב' גולדבלט כי לא כל מחשבי התקשורת מאושרים על ידי משרד
5 הבריאות, מחד גיסא, ומאחר שהתובעים לא הצביעו בסיכומיהם על עלויות לרכישת מחשב,
6 לעדכון תוכנות, ולהכנת לוחות תקשורת חדשים, כנטען על ידם, מאידך גיסא, נראה לי נכון
7 להותיר את הסך של 150 ₪ לחודש שהתובעים משלמים כדמי ביטוח במסגרת השאלת המחשב
8 מעזר לציון (ת/852), כסכום שעל הנתבעת לשאת בו.

9
10 146. התוצאות הכספיות של פרק זה הינן, אפוא, כדלקמן:
11 טיפולי תקשורת בתקופה עד 30.4.17 – 12,250 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מ-30.4.17
12 ועד היום ובסה"כ 12,795 ₪.
13 טיפולי תקשורת בתקופה 1.5.17 ועד 31.12.19 לפי 6 טיפולים בשנה, סך הכל 16 טיפולים –
14 4,000 ₪.
15 טיפולי תקשורת לעתיד לפי 125 ₪ לחודש ובסה"כ 28,713 ₪.
16 מחשב תקשורת לתקופה 13.10.15 – 31.12.19 לפי 150 ₪ לחודש – 7,575 ₪ בתוספת ריבית
17 והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 7,829 ₪.
18 מחשב תקשורת לעתיד לפי 150 ₪ לחודש – 34,455 ₪.

19

20

טיפולים נפשיים

21

22 147. התובעים טענו כי היה ניסיון לתת לתובע טיפול פסיכותרפי, וביקשו כי ייפסק להם סכום של
23 50,000 ₪ גלובלי, עבור 2 טיפולים פעמיים בשנה.

24

25 148. המומחה קבע כי "עקב העול הנפשי הכרוך בטיפול ובהתמודדות עם החולה יש מקום למתן
26 טיפול משפחתי נפשי תמיכתי מעת לעת".

27 הצדדים לא הפנו לכך שהמומחה נשאל שאלות בעניין זה בחקירתו, ומכאן שקביעת המומחה
28 מתייחסת לבני משפחתו הקרובים של התובע (ולא לתובע).

29

30 לא מצאתי מקום לפסוק פיצוי בסעיף זה, מכיוון שטיפול זה מכוסה לכאורה בסל הבריאות
31 (ראה סעיף 1(ב)23) וסעיף 22(ב)1) לתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות, וכן התובעים לא
32 פנו עד היום לטיפול, ואף לא הראו כי פנו לקופת החולים בבקשה לקבל טיפול זה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

ציוד לנכים

149. הציוד אותו יש לאשר הוא זה שהומלץ על ידי המומחה. המומחה לא המליץ על מכשיר אופניים, ונימק היטב עמדתו זו (עמ' 332-330), ולכן לא יובאו בחשבון העלויות של מכשיר זה שנרכש על ידי התובעים.

150. קופת החולים משתתפת ברכישת הציוד והומצאו אישורים שניתנו על ידה בעניין זה (נספח 9 למוצגי קופת חולים).

151. חלק מהציוד נרכש במחירים גבוהים מאלה שאושרו על ידי קופת חולים, ומקובלים עלי הסברי מר צפריר צדוק בעניין זה בנוגע לנחיצות הציוד שנרכש. בנוסף, המומחה אישר רכישת מנוף. לא צוין איזה מנוף, והוא אף לא נשאל על כך בחקירתו. התובעים רכשו מנוף תקרה שעלותו גבוהה יותר ממנוף רגיל שאושר על ידי קופת החולים. איני מקבל את טענת הנתבעת כאילו לא אישר המומחה מנוף תקרה, שכן קביעתו הייתה זו: **"החולה זקוק לבית ושירותים מותאמים לשימוש בכסא גלגלים. ביתו הנוכחי על שני המפלסים הקטנים והצורך בשימוש במנוף המותקן בתקרה העברה ממפלס למפלס אינו מהווה, לדעתי, תשובה הולמת לצרכי החולה"**. כוונת המומחה הייתה לכך שנדרש בית עם מפלס אחד, ולא לכך שהמנוף המתאים לתובע הוא מנוף רגיל.

מנוף התקרה משמש, אפוא, גם להעברת התובע בין המפלסים (ר' עדות מר צדוק עמ' 70-69), וכל עוד לא מתבצעת התאמת דיור לצורכי התובע הכוללים מפלס אחד, הוא כנראה הרע ההכרחי במיעוטו. לא ניתן לקבל את דברי הנתבעת בסיכומיה כאילו ניתן להעביר את התובע ממפלס למפלס באמצעות הנחת מתקן משופע עליו יוסע כיסא הגלגלים, הצעה שלא נתמכה באסמכתא מקצועית, לרבות בדבר העדר סיכון בטיחותי בה.

152. בסופו של דבר, הסכימה גם הנתבעת להכיר בהפרש בין הציוד שנרכש בפועל על ידי התובעים לבין השתתפות הקופה (משיקולים של פערים לא גבוהים). התוצאה היא כי הציוד לגביו היו פערי מחירים הוא כדלקמן:

עגלת רחצה -	₪ 4,390
מיטה חשמלית -	₪ 4,209
מזרון עמיד להרטבות ולמניעת פצעי לחץ -	₪ 1,827
מנוף תקרה ומסילות תקרה למנוף -	<u>₪ 23,611</u>
סה"כ	₪ 34,037

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1
2 לפיכך לגבי העבר תשלם הנתבעת לתובעים את הסך של 34,037 ₪, בתוספת ריבית והפרשי
3 הצמדה מיום 1.10.15 עד היום ובסה"כ 35,289 ₪.
4
5 לגבי העתיד, אין להביא בחשבון את ההפרש בעלות המנוף (שכן התאמת הדיור תייתר את
6 הצורך במנוף תקרה).
7 באשר ליתר הפריטים שעלות ההפרש לגביהם (ללא המנוף) היא 10,426 ₪, פרק הזמן
8 להחלפתם הוא כל 5 שנים, לפי עדות המומחה, וצירוף כל החלפות הנדרשות בסכומים חד
9 פעמיים ובהיוון כפול (החל מההחלפה השנייה ולתוחלת חיי התובע) מסתכם ב- 44,621 ₪.
10
11 153. עלות תחזוקת הציוד הוערכה על ידי המומחה צדוק ב-10% לשנה. בחקירתו הוברר כי מדובר
12 בעלות ביטוח תחזוקת הציוד למי שרוצה לבטח אותו, ולאור ההבדל בין ביטוח לבין עלות
13 תחזוקה, יש מקום להכיר בנסיבות אלה בעלות תחזוקה של 5% משווי הציוד, כאשר לא הוכח
14 על ידי הנתבעת כי קופת החולים מחויבת לשאת באחזקת הציוד, ולכן תישא הנתבעת באחזקה
15 זו.
16 עלות הציוד היא 60,717 ₪ (נלקח בחשבון מחיר של מנוף רגיל שאושר על ידי קופת חולים,
17 שכן עם התאמת הדיור לא יהיה צורך במנוף תקרה), ולכן העלות השנתית של תחזוקתו היא
18 3,000 ₪, דהיינו 250 ₪ לחודש, ובסה"כ 57,426 ₪.
19
20 154. מהסכומים הנזכרים בפרק זה יש לנכות מענק מיוחד מוגדל שיכול התובע לקבל מהביטוח
21 הלאומי בגין רכישת אביזרי עזר, לפי סעיף 2 לתקנות הביטוח הלאומי (מענק מיוחד וקיצבה
22 מיוחדת לנכים), תשכ"ה-1965, המסתכם לפי חוות הדעת האקטוארית העדכנית בסכום של
23 35,906 ₪.
24 הסכום הנ"ל ינוכה במסגרת ניכויי המל"ל.
25

הוצאות שונות

- 26
27
28 155. התובעים טענו להוצאות שונות שנגרמו להם בתקופת שהותו של התובע מחוץ לביתו.
29 צורפו אסמכתאות, אשר נטען כי הן חלקיות, בסכום של 33,920 ₪, בגין הוצאות דלק, מזון,
30 בתי מרקחת, מלונות, חניה, אביזרים אורתופדיים, קלינאית תקשורת, ריצוף שביל גישה,
31 טיפולי שיניים, פסיכותרפיה, אפוטרופוס כללי ועוד. כמו כן, טענו התובעים להוצאות רבות
32 לאחר שובו של התובע לביתו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 הם ביקשו לפסוק להם 80,000 ₪ בגין העבר, ו-1,000 ₪ לחודש בגין העתיד.

2

3 156. הנתבעת התנגדה לרכיב זה והעלתה טענות שונות נגדו.

4

5 157. אכן, חלק מההוצאות הנטענות מצויות בתוך רכיב עזרת הזולת לעבר, או רכיבים אחרים,
6 קיימות הוצאות המכוסות על ידי קופת חולים ובחלקן הוחזרו על ידה, חלק מההוצאות
7 נדרשות בגין רכיבי נזק אחרים.

8

9 158. לאחר שבחנתי את הטענות ואת האסמכתאות, בהתחשב בעירוב, ובחלק שלא ניתן לפצות
10 בגינו, ובהתחשב במגבלה הקיימת להמציא את מלוא האסמכתאות בגין כל ההוצאות בפועל,
11 מצאתי לנכון לפסוק לתובע בגין הוצאות שונות, סך של 40,000 ₪ בגין העבר.
12 לגבי העתיד, לא מצאתי כי קיימות הוצאות קבועות מחוץ לרכיבי הנזק האחרים שנתבעים,
13 אשר ניתן לפסוק פיצוי בגינן.

14

15

ציוד מתכלה

16

17 159. אין מחלוקת כי נדרשים טיטולים לתובע (המומחה קבע כי הוא נזקק ל-4 טיטולים ביום) וכן
18 לסדיניות ומגבונים.

19

20 התובעים העריכו את הסכום החודשי הדרוש ב-490 ₪ (טיטולים – 350 ₪, סדיניות – 105 ₪),
21 ומגבונים 35 ₪), וביקשו לקבלו החל מחזרת התובע לביתו ועד תום תוחלת חייו התובע.

22

23 הנתבעת טענה כי התובע זכאי לקבל חיתולים מקופת החולים כנפגע עבודה, כי לא פעל למצות
24 זכות זו, וכי הוא יכול לקבל החזרים רטרואקטיבית. כן נטען כי לא הוכח שהתובע לא זכאי
25 לקבל מהקופה פיצוי עבוד סדיניות ומגבונים. הנתבעת הציעה פיצוי גלובלי עבור מספר רכיבים
26 מעבר לסכומים בהם אמורה לשאת הקופה, ובכללם גם עבור הרכיבים מושא ראש פרק זה.

27

28 160. נציגת הקופה, הגב' שוש לוי, העידה באופן ברור ומחייב כי התובעים זכאים לקבל מהקופה
29 החזרים עבור טיטולים, וזאת מעבר לעלות יום אשפוז סיעודי (עמ' 497 ש' 15-10), וכן ציינה
30 כי אבי התובע לא הגיש בקשה לקבל החזרים אלה (עמ' 497 ש' 27-26).

31

32 אבי התובע טען כי מהקופה אמרו לו שלא מגיעים לו החזרים עבור טיטולים, אך בהינתן
האמור לעיל ובהעדר פניה בכתב של התובעים בעניין זה, מקובל עלי כי הקופה אמורה לשאת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 בהוצאה זו (ר' גם דברי כב' השופט עמית בסעיף 14 לפסק הדין בעניין הפניקס: "מקום בו
2 נציג מוסמך של קופת חולים העיד כי טיפול מסוים כלול בסל הבריאות, יקשה עד מאוד על
3 קופת חולים להתכחש לדברי העד מטעמה, בבחינת השתק שיפוטי או הודאה שילוחית. אף
4 לא למותר להזכיר כי בהיותה גוף ציבורי דו-מהותי, חלה על קופת חולים חובה מוגברת לנהוג
5 בהגינות, בתום לב, בסבירות, בענייניות ובאופן שוויוני כלפי מבוטחיה").
6
7 161. עדיין, נותר נושא הסדיניות והמגבונים (היה על הנתבעת להוכיח כי הקופה נושאת בהוצאה
8 זאת, ולא להיפך, והיא לא עשתה כן). כמו כן איני מקבל את דברי הנתבעת כאילו אישרה
9 הקופה כי התובע זכאי לקבל רטרואקטיבית סכומים שהוצאו על ידו בגין רכישת טיטולים,
10 שכן רופאת השירות התייחסה לפריט אחר. בנוסף לכך, איני סבור כי התובע היה מוציא מכיסו
11 סכומים נכבדים אילו ידע שהנתבעת מממנת רכישת טיטולים.
12 כעקרון, מקובל לפסוק סכומים סבירים עבור הוצאות שתובע יוציא מכיסו למרות ש"על פי
13 הספר" הוצאות אלה אמורות להיות מכוסות במלואן על ידי המל"ל/קופ"ח בשל היות התובע
14 נפגע עבודה [ר' ת"א (חי') 59355-09-16 פלוני' נ' יצחק שטרן ושות' בע"מ, סעיף 87 (22.7.19)];
15 ע"א 8074/15 פלוני' נ' המאגר הישראלי לביטוח רכב, סעיף 5 (22.5.16)), ובענייננו מצאתי
16 לפסוק ברכיב זה סכום גלובלי של 40,000 ₪ לעבר ולעתיד.

מזון רפואי

17
18
19 162. התובע מזון ישירות לקיבה באמצעות PEG, ומזונו הוא מזון מיוחד בשם נוטרן. התובע קיבל
20 מזון זה מקופת חולים עד חודש מאי 2016, ללא תשלום, ולאחר מכן נדרש לשלם 805 ₪ לחודש
21 לאחר הנחה (1,105 ₪ לפני הנחה).
22 רופאת השירות של הקופה, ד"ר ברון, העידה כי מתן המזון הרפואי הופסק מכיוון שלא היה
23 בסל הבריאות בשנת 2016, אך מתחילת שנת 2017 ניתן לקבלו, והתובע יוכל לקבל החזר
24 רטרואקטיבי בגין מזון זה. יצוין כי עדות ד"ר ברון הייתה מטרידה במובן זה, שהשיבה, שוב
25 ושוב, כי נפגע עבודה מוגבל לקבלת תרופות ומזון רפואי שבסל הבריאות בלבד (למשל, עמ' 526
26 ש' 3-2).
27
28 163. הנתבעת טענה כי התובע זכאי לקבל מזון זה מהקופה בחינם, וכי בכל מקרה, יש לנכות מעלות
29 המזון את ההוצאות הנחסכות של מזון רגיל, המסתכם לפי פרסומי הלמ"ס ב-800 ₪ לחודש.
30
31 164. אני דוחה את טענת הנתבעת בעניין ניכוי הוצאות נחסכות, שכן לא הובאה כל אסמכתא לניכוי
32 כאמור לעיל, ובנוסף לכך, לא הובאו ראיות לעלות הניכוי הנטען.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2 165. המצב כעת הוא שהמזון הרפואי מכוסה על ידי הקופה, אך בגין התקופה שלא היה מכוסה על
3 ידה, וכן לכיסוי מקרים בהם ייאלץ התובע לרכוש את המזון מכיסו ולא יקבל החזרים, מצאתי
4 מקום לפסוק לתובע ברכיב זה סכום גלובלי של 35,000 ₪ לעבר ולעתיד (10,000 בגין העבר,
5 והיתרה מ-1.1.20).

6

7

הוצאות עודפות - כביסה וייבוש ומיזוג

8

9 166. התובעים טוענים להוצאות מוגברות של 500 ₪ לחודש בגין מיזוג, ולהוצאות מוגברות של 100
10 ₪ לחודש בגין כביסה וייבוש.
11 הנתבעת טוענת כי המומחה לא קבע כי יש צורך בכביסה וייבוש מוגברים, כי עלויות מיזוג
12 מוגבר הן לכל היותר 150 ₪ לחודש, וכי אם תתקבל הטענה בדבר צורך בכביסה וייבוש
13 מוגברים מדובר בעלות של 43 ₪ לחודש.

14

15 167. באשר למיזוג, ברור כי התובע הנמצא כמעט כל הזמן בביתו, זקוק למיזוג באופן מוגבר, ביחס
16 למיזוג ה"רגיל". באשר לכביסה וייבוש מוגברים, נראה כי במצבו של התובע והחלפה יום
17 יומית של מצעי המיטה, יש מקום לפסוק פיצוי בגין כביסה וייבוש מוגברים.

18

19 168. עם זאת, יש לפסוק פיצוי רק עבור הוצאות עודפות בלבד, אשר בהתחשב בכל האמור לעיל
20 ובחוות דעת קצין, יש מקום לקובעו בגין כל הרכיבים הנ"ל בסכום של 250 ₪ לחודש.

21

22 169. הסכומים הנפסקים ברכיב זה, הם, אפוא, אלה:
23 לעבר (מ-1.9.15 ועד 31.12.19, 52 חודש) – 13,000 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מאמצע
24 התקופה ועד היום ובסה"כ 13,484 ₪.
25 לעתיד – 57,426 ₪.

26

27

ניידות

28

29 170. התובעים מחלקים את דרישתם ברכיב זה ל-3 תקופות:
30 א. התקופה מאז התאונה ועד חזרת התובע לביתו (70 חודש) – לפי סכום של 1,000 ₪ לחודש,
31 המורכב מנסיעות לבתי החולים ולבית פרטיאה, לסידורים, פגישות וכד'.
32 ב. התקופה מאז חזרת התובע לביתו ועד סוף 2017 (28 חודש) - לפי 1,600 ₪ לחודש, בשל
33 הסעת התובע לפעילות לא טיפולית - לבית פרטיאה, לטיולים בים ובפארק, לביקורים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 משפחתיים, ובשנה האחרונה, מאז קיבל התובע את רכבו, גם לטיפולים רפואיים
2 ולהידרותרפיה.
3 ג. התקופה מאז 1.1.18 ועד תוחלת חיי התובע – סך של 2,120 ש"ח עלות ממוצעת חודשית לפי
4 חוות דעת מומחי הצדדים (2,482 ש"ח מר קצין מומחה התובע, 1,756 ש"ח מר מוגילבקין מומחה
5 הנתבעת) של אחזקת רכב מסוג הרכב לו זקוק התובע, בתוספת 1,000 ש"ח לחודש בגין פעולת
6 נהיגה והמתנה שלא תיעשה על ידי עובדים זרים חסרי רישיון נהיגה, כשהחישוב נעשה לפי 8
7 שעות שבועיות ו-35 שעות חודשיות. בסה"כ 3,120 ש"ח לחודש.
8 התובעים ציינו כי התובע עושה ברכב שימוש יומיומי. 4 פעמים קבועות כל שבוע הוא נוסע
9 לבית פרוטיאה, בית איזי שפירא ברעננה (הידרותרפיה) פעם בשבוע טיול לים לפארק ועוד.
10 מעבר לכך יש נסיעות לביקורי משפחה, ולצרכים רפואיים שונים.
11 התובעים ציינו כי קצבת הניידות שמקבל התובע מהמל"ל בסך 3,583 ש"ח עולה על הסך הנ"ל
12 ומצביעה על סבירות הסכום הנקוב לעיל, כשלאור זאת עתרו הם כסעד ראשון לקיזוז קצבת
13 הניידות אל מול הפיצוי המגיע ברכיב זה לתובע (כלומר, שני הסכומים מאפסים זה את זה),
14 ולחלופין, את הסך של 115,000 ש"ח בגין העבר עד 31.12.17, ומאז ואילך, לפי 3,120 ש"ח לחודש.
15
16 171. הנתבעת טענה כי לגבי תקופת האשפוז (לרבות בבית פרוטיאה), הסכומים המבוקשים בגין
17 הוצאות ניידות נכללים בסכומי עזרת צד ג'.
18 לגבי התקופה שעד רכישת רכב על ידי התובע נטען שהוצגו קבלות דלק בסך 2,500 ש"ח בלבד,
19 וכי אלה מתקזזות עם כל הוצאה שהייתה לתובע אלמלא התאונה.
20 לגבי עלות הרכישה של הרכב הראשון לנכה, שלאחר ניכוי הלוואה עומדת שניתנה לתובע
21 מסתכם במעט למעלה מ-40,000 ש"ח, נטען כי עלות זו מתקזזת במלואה עם עלות רכישת רכב
22 בה היה נושא התובע אלמלא התאונה. לגבי רכישות נוספות נקבע על ידי מומחה התובע כי לא
23 תהיה הוצאה הונית בזמן החלפת הרכבים.
24 לגבי עלויות האחזקה נטען כי רכב התובע נוסע פחות מ-1,000 ק"מ לחודש, שכן נסיעות התובע
25 קצרות ורובן באזור מגוריו.
26 כן נטען כי לפי חו"ד מר מוגילבקין, מומחה הנתבעת, עלות אחזקת רכב אלמלא התאונה
27 מסתכמת בכ-2,400-1,700 ש"ח ל-1,000 ק"מ לחודש, ולפיכך, גם לפי ההנחות המיטיבות ביותר
28 עם התובע, דהיינו עלות של 2,482 ש"ח לתובע ל-1,000 ק"מ, מול עלות של 1,700 ש"ח ל-1,000 ק"מ
29 אלמלא התאונה, ההוצאות היתרות יסתכמו ב-726 ש"ח לחודש, ובעיגול מוצע לקבוע עלות של
30 750 ש"ח לחודש.
31 נטען כי אין בסיס לפסיקת עלויות נהיגה והמתנה, שכן אלה נכללות בשכר המטפל הזר, ואין
32 מניעה להעסיק מטפל בעל רישיון נהיגה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 לבסוף נטען כי ההצעה לקזז את הוצאות הניידות אל מול קצבת הניידות של המל"ל אינה
2 עומדת במבחן הפסיקה.

3
4 172. באשר לנסיעות בעבר, עד חזרת התובע לביתו, אני מעריך כי היקף העלויות היה ניכר, כששהה
5 התובע בבתי החולים בילינסון ובית לוינסטיין, ופחת עם מעברו של התובע לבית פרוטיאה,
6 הנמצא בהרצליה בה מתגוררים גם הורי התובע. מכל מקום, לגבי התקופה בה שהה התובע
7 בבית פרוטיאה, נכללה עלות הנסיעות, בסכום שנפסק כעזרת צד ג' לגבי אותה תקופה (ר' סעיף
8 55 לעיל).

9 העלות הממוצעת בגין נסיעות לתקופת האשפוז בבתי החולים בילינסון ובית לוינסטיין
10 מוערכת על ידי ב-1,000 ₪ לחודש ובסה"כ 8,500 ₪ ל-8.5 חודשים.
11 עבור התקופה מאז חזרת התובע לביתו (9/2015) ועד רכישת רכב הנכה עבור התובע בסוף מאי
12 2016 (סה"כ 9 חודשים) – לפי 1,000 ₪ לחודש, דהיינו 9,000 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה
13 מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 9,504 ₪.

14
15 173. בסוף מאי 2016 נרכש עבור התובע רכב מסוג פיאט דובלו.
16 הוגשו שתי חוות דעת מומחים על ידי הצדדים (קצין ומוגילבקין), והוסכם כי לא ייחקרו על
17 חוות הדעת.

18
19 174. כבר נפסק כי:

20
21 "בפסיקת הפיצוי עבור רכישת רכב ושימוש ברכב יש להביא בחשבון את
22 ההוצאות שהתובע היה מוציא ממילא עבור עצמו בגין רכישה ואחזקה של
23 מכונית משפחתית ממוצעת, או בגין שימוש בתחבורה ציבורית - ראה, לדוגמה,
24 ע"א 552/89 לוי נ' דיין (ניתן ביום 14.7.93); ע"א 3375/99 אקסלרד נ' צור שמיר
25 חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נד(4) 450 (2000); ע"א 3076/98 הפניקס הישראלי נ'
26 סמחי, (ניתן ביום 11.11.99); ע"א 185/01 המגן בע"מ נ' גדי סלוביק ואח' (ניתן
27 ביום 21.2.2002)). בנוסף, יש להתחשב גם בתועלת שתצמח מהרכב לבני
28 משפחה אחרים אשר יעשו בו שימוש – ע"א 3263/96 קופ"ח כללית נ' ינון
29 שבודי, פ"ד נב(3) 817, 831 (1998). מנגד, יש לקחת בחשבון כי לא כל תובע היה
30 רוכש רכב, ורכישת הרכב נכפתה עליו בבחינת "האצת רכישה", ולמיצער,
31 אילולא התאונה התובע היה רוכש רכב משומש ישן, שעלותו קטנה יותר" [ת"א
32 (חי') 1069/04 ג'בארין נ' הדר חברה לביטוח בע"מ (25.8.09)].

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיזוני:

1

2 175. כשאכמת את הפיצוי בגין הוצאות הניידות של התובע עקב התאונה, אתחשב, בין היתר,
3 בהנחות הבאות:

4

5 א. יש להביא בחשבון הוצאה הונית של חלק מעלות הרכישה הראשונה, שהסתכמה בקרוב ל-
6 45,000 ₪, שכן אין להניח כי התובע היה רוכש רכב בסכום כזה דווקא, ובנוסף, מתקיים כאן
7 האלמנט של האצת הרכישה.

8 ב. אין להביא בחשבון הוצאות הוניות בעת החלפת כלי הרכב, כפי שנקבע על ידי מומחה התובע
9 בעצמו.

10 ג. היקף נסיעה של 1,000 ק"מ בחודש סביר לפי תיאור אבי התובע את נסיעותיו.

11 ד. אין להעמיד את הוצאות הניידות באופן שרירותי על סכום קצבת הניידות החודשית, אלא
12 יש לקובען, ולאחר מכן לנכות את קצבת הניידות [ע"א 4484/08 סויסה נ' קרנית (5.7.09)].

13 ה. יש קושי לקבל את קביעת מומחה הנתבעת כאילו הוצאות האחזקה של רכב "רגיל" הן
14 באותו סדר גודל של הרכב המיוחד שנרכש עבור התובע (ר' עניין סויסה הנ"ל, סעיף 26 לפסק
15 הדין).

16 ו. ניתן להביא בחשבון, גם אם באופן מוגבל, שהתובע שאינו יכול לנהוג בעצמו, זקוק לכך
17 שיסיעו אותו, וכי לא תמיד ניתן יהיה לבצע את ההסעה באמצעות העובד הזר, בין אם בשל
18 העדר רישיון נהיגה, ומטעמים נוספים.

19

20 176. בהתחשב בכלל האמור לעיל, אני מעריך את הוצאות הניידות העודפות של התובע בסך של
21 1,500 ₪ לחודש מאז רכישת הרכב המיוחד עבורו.

22 לגבי התקופה שמיום 1.6.16 ועד 31.12.19 (43 חודש) תסתכם ההוצאה ב-64,500 ₪, בתוספת
23 ריבית והפרשי הצמדה מאמצע התקופה ועד היום ובסה"כ 66,850 ₪.

24 לגבי העתיד, לפי 1,500 ₪ לחודש, סה"כ 344,558 ₪.

25

26 **התאמת דיור**

27

28 177. עד התאונה התגורר התובע עם הוריו בדירת 4 חדרים בהרצליה, המצויה בקומה ראשונה על
29 עמודים ללא מעלית. מתחילת אוקטובר 2012 שכרו הורי התובע דירה בבניין סמוך (להלן:
30 "הדירה השכורה"), וזאת על מנת לאפשר ביקוריו של התובע בביתו, דבר שלא התאפשר
31 בדירה שבבעלות ההורים עקב מיקומה. הדירה השכורה מתוארת בחוות דעתו של מר יעקב
32 פטל מטעם התובעים, כדירת תלת פלקס בבית משותף, ובה דירת 4 חדרים ב-2 קומות מעל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 קומת עמודים מפולשת, בה מתגוררים ההורים עם יתר בני המשפחה, כאשר את קומת
2 העמודים הנמצאת במפלס הקרקע והחצר, הכשירו ההורים כדירה המתאימה לנכה דוגמת
3 התובע (להלן: "דירת התובע"), שבתחילה הגיע אליה לביקורים, ולבסוף, עבר להתגורר בה
4 בסוף אוגוסט 2015. עד אז התגוררו בדירה שבמפלס העמודים אחיו של התובע ולאחר מכן
5 אחותו.
6 את דירתם השכירו הורי התובע ב-5,000 ₪ לחודש, ועבור הדירה השכורה שילמו 5,500 ₪
7 לחודש, סכום נמוך יחסית, שהובטח ל-4 שנים, ושהוסבר בשל מצבה ובשל ההתאמות שנדרשו
8 לדירת התובע, לרבות הכשרת שביל גישה אל הדירה, ובניית משטח בגינה כדי שניתן יהיה
9 לשבת שם עם התובע.
10 האמור עד כאן מקובל, ולא נסתר.

11
12 178. מטעם התובעים הוגשה חוות דעת של מר פטל, ומטעם הנתבעת הוגשה חוות דעתו של מר בן
13 ארי, ולאחר קבלת חוות דעת המומחה פרופ' גרוסווסר, הוגשה גם חוות דעת משלימה של מר
14 בן ארי. המומחים לא נחקרו, וחוות הדעת שלהם מונחות בפני בית המשפט.

התאמת דיור בעבר

15
16
17
18 179. הנושא הראשון אליו מתייחסות חוות הדעת הוא עלות השיפוץ והתאמת דירת התובע לצרכיו.
19 עבודות השיפוץ בוצעו על ידי אביו של התובע בסיוע חברים בעלי מקצוע בתחומים שונים,
20 כאשר ההוצאות לא נתמכו בקבלות (למעט קבלות בודדות, בסכומים נמוכים ביחס להוצאות
21 הנטענות).
22 מומחה התובע העריך את עלויות השיפוץ וההתאמה ב-190,000 ₪ ומומחה הנתבעת העריך
23 אותן ב-91,000 ₪.
24 בהעדר חקירות של המומחים, ובהעדר אסמכתאות מספיקות של התובעים, וגם בהתחשב
25 בתוכן חוות הדעת, מצאתי כי הכף נוטה מעט יותר לכיוון חוות הדעת מטעם הנתבעת, ומצאתי
26 לקבוע את עלות השיפוץ והתאמת הדירה בסך של 125,000 ₪.
27 איני מקבל את טענת הנתבעת כאילו יש להפחית סכומים שהיו נדרשים לתובע לשכור דירה,
28 שכן התובע התגורר עובר לתאונה בבית הוריו, ואין ראיה כי היה עובר להתגורר בשכירות.
29 איני מקבל גם את טענת הנתבעת כי אין לבסס פיצוי על הסכומים דלעיל מאחר שדירת התובע
30 שימשה משך קרוב ל-3 שנים למגורי אחיו ואחותו, שכן תחילה שימשה הדירה לביקורי התובע,
31 ולאחר מכן עבר להתגורר בה.
32 הנתבעת תישא, אפוא, בתשלום 125,000 ₪ בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מיום 1.9.15
33 ובסה"כ 131,309 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

התאמת דיור בעתיד

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

180. מומחי הצדדים מסכימים כי הדירה הנוכחית בה מתגורר התובע אינה מתאימה לצרכיו. אוסיף גם כי דירה מושכרת מהווה פתרון נחות מדירה בבעלות, בשל החשש כי התובע יצטרך לעבור מספר דירות שכורות, שכן מטבע הדברים, המשך שכירות אינו תלוי רק בו, ובכל דירה מושכרת חדשה יש לבצע התאמות וכד'.
נוכח האמור לעיל, דירה בבעלות היא הפתרון האופטימלי. מובן שהנתבעת אינה אמורה לשאת בעלות רכישת דירה, אלא רק בעלות הנובעת מתוספת השטח הנדרשת בשל צורכי התובע, לעומת דירה סטנדרטית, וכן מעלויות ההתאמה הנדרשות.

181. מומחה בית המשפט, פרופ' גרוסוסר, קבע בסעיף 16 לחוות דעתו, כי "שטח דירה המותאמת לצרכי החולה כולל נגישות ומעברים רחבים גדול בכ-40 מ"ר משטח דירה רגילה". בתחילת הסעיף קבע המומחה כי דירת התובע צריכה להיות בקומת קרקע או בבית דירות עם מעלית. מומחה הנתבעת קבע כי תוספת השטח הנדרשת לצורכי התובע היא 23 מ"ר, ואילו מומחה הנתבעת קבע תוספת זו (עוד לפני שמומחה בית המשפט קבע את אשר קבע) ב-32 מ"ר.

182. ברע"א 2985/96 מדלסי נ' גוני (19.9.96) נקבע, בין היתר, כי תכנון דירה לצרכי התובע וכן התאמת הדירה לצרכים אלה, לא כל שכן העלויות הכרוכות בכך, אינן חלק מדרכי השיקום הרפואי לצרכיהן מתמנה מומחה בתחום השיקום, והידע בתחומים אלה אינו בתחום המומחיות של מומחה בתחום השיקום הרפואי, ובדרך כלל אדריכל או מהנדס יהיו בעלי ידע רב יותר בנושא זה, מזה שיש לרופא המתמחה בשיקום.
עוד נקבע כי:

" ייתכנו מקרים, ומומחה לשיקום רפואי אשר ניסיון רב לו בשיקומם של נכים, ירכוש ידע וניסיון גם בתחום תכנון הדיור לנכה והוא יוכל לתרום מידיעותיו ומניסיונו גם בטח זה. אך חוות-דעתו ועדותו בעניין זה לא יהו חוות-דעת בעניין שיקומו הרפואי של הנפגע ולא יהיו במסגרת אותם נושאים אשר ניתן להוכיחם רק באמצעות מומחה לפי התקנות אשר ימונה על-ידי בית המשפט".

183. בענייננו, קבע מומחה בית המשפט תוספת שטח גדולה יותר מזו שנקבעה על ידי מומחי הצדדים, אך לא נשאל דבר לגבי קביעתו בעניין זה, כגון, הידע והניסיון שצבר, פירוט של השטחים הנוספים הדרושים (פירוט שניתן על ידי מומחי הצדדים), ועוד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 בהינתן האמור לעיל, כאשר מחד גיסא המומחה נותן חוות דעת לא מעטות בתחום השיקום
2 ולא נשאל דבר לגבי קביעתו האמורה לעיל, ומנגד השטח הנוסף שנקבע על ידו עולה על זה
3 שנקבע על ידי מומחי הצדדים, מצאתי מקום להפחית מעט מקביעת מומחה בית המשפט,
4 ולהעמיד את השטח הנוסף הנדרש לדירה עבור התובע, על 35 מ"ר.
5
6 184. מומחי הצדדים קבעו גם את הסכומים הנדרשים לצורך התאמת הדירה הנרכשת עבור התובע
7 לצרכיו:
8 מומחה התובע העריך את ההתאמות הנדרשות בסכום של 90,000 ₪. מנספח 1 לחוות דעתו
9 עולה כי התאמות אלה מתייחסות לרכישת דירה יד שנייה.
10 מומחה הנתבעת העריך את ההתאמות הנדרשות ברכישת דירה יד שנייה ב-75,000 ₪, וב-
11 6,000 ₪ ברכישת דירה חדשה, שכן אז ניתן לשנות את תכנון הדירה טרם בנייתה בעלויות
12 זולות יותר.
13
14 באשר לשווי השטח הנוסף הנדרש, קבע מומחה התובעים כי שווי מ"ר ברכישת דירה יד שנייה
15 הוא 21,500 ₪, וברכישת דירה חדשה 23,500 מ"ר.
16 מומחה הנתבעת קבע כי ברכישת דירה יד שנייה שווי מ"ר הוא 20,700 ₪ (בחוות דעתו
17 הראשונה) וברכישת דירה חדשה שווי מ"ר הוא 24,000 ₪ (חוות הדעת המשלימה).
18
19 185. לאחר עיון בחוות הדעת מצאתי מקום לקבוע את העלות הנדרשת בגין השטח הנוסף לפי דירה
20 חדשה, דהיינו 840,000 ₪, בתוספת עלויות התאמה של 6,000 ₪, כקביעת מומחה הנתבעת,
21 ומשלא הייתה התייחסות של מומחה התובעת לעלויות הנדרשות להתאמת דירה חדשה
22 הנרכשת מקבלן לצרכי התובע.
23 הסכום הכולל של השטח הנוסף וההתאמה (לעתיד) הוא, אפוא, 846,000 ₪.
24 במאמר מוסגר אציין, כי אילו הייתי מבצע את החישוב לפי נתוני מומחה התובעים לגבי רכישת
25 דירה יד שנייה, הייתי מגיע לתוצאה דומה של $842,500 = 90,000 + (35 \times 21,500)$.
26
27 186. אוסיף עוד כי אבי התובע לא פנה לביטוח הלאומי לקבלת מענק מיוחד שניתן לקבלו לפי סעיף
28 2 לתקנות הביטוח הלאומי (מענק מיוחד וקיצבה מיוחדת לנכים), תשכ"ה-1965.
29 התנאים לקבלת מענק זה קבועים באותו סעיף והם אלה:
30 א. דרגת נכות גבוהה (כמפורט בתקנות).
31 ב. עקב הנכות נכותו ומטעמי בריאות דרושים לנפגע סידורים חד-פעמיים לשם קיום אורח
32 חיים סדיר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1 ג. המענק המיוחד דרוש לסיוע בהתאמת תנאי מגורים.
2 ד. המל"ל אישר את התוכנית בדבר השימוש במענק המיוחד.
3
4 187. נראה כי התובע זכאי לקבלת המענק האמור, או לפחות היה זכאי לו עת בוצעו ההתאמות
5 האמורות, אך משנשאל אבי התובע אם פנה בבקשה בעניין זה, השיב בשלילה, והסביר זאת
6 בכך שלא חשב שהביטוח הלאומי מממן זאת (עמ' 185 ש' 23-14). שעה שהתובע מיוצג, לא ניתן
7 לקבל תשובה זו, ולפיכך ינוכה הסכום אותו יכול או היה יכול התובע לקבל מהמל"ל כאמור
8 בסעיף הקודם לעיל, אשר שיעורו לפי חוות הדעת האקטוארית האחרונה הוא 95,963 ₪.
9 הסכום הנ"ל ינוכה במסגרת ניכוי המל"ל.

אפוטרוסות

10
11
12
13 188. הורי התובע, ובמיוחד אביו, משקיעים מאמץ רב בניהול ענייניו של התובע, לא רק בחשבון
14 הבנק ובעניינים כספיים שגרתיים, אלא גם בהתנהלות רבת היקף מול קופת החולים, דאגה
15 לצרכיו הרפואיים של התובע, לרבות קביעת תורים, תיאום בדיקות, ארגון הסעות (בתקופת
16 האשפוז), ליווי לבדיקות, התייעצות עם רופאים ומטפלים, רכישת ואספקת תרופות, ארגון
17 הטיפול בתובע, פיקוח על המטפלים ועוד (ר' סעיף 37 לתצהירו הראשון של אבי התובע,
18 ותצהירים נוספים, וכן עדותו).
19
20 189. בהינתן האמור לעיל, יש לפסוק את הסכום המקסימלי שניתן לפסוק כשכר אפוטרוסות, אשר
21 לפי תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרוסות (כללים בדבר קביעת שכר לאפוטרוסטים),
22 תשמ"ט-1988, מסתכם ב-1,010 ₪ לחודש כשהתובע נמצא בקהילה.
23 לגבי העבר, עבור תקופת האשפוז מגיע סך של 590 ₪ לחודש (למעט חודשיים ראשונים עבורם
24 מגיע סך של 1,240 ₪ לפי התקנות העדכניות), ועבור יתרת התקופה 1,010 ₪.
25
26 עבור העבר מגיעים, אפוא, הסכומים הבאים:
27 חודשיים ראשונים (10.12.09-11.10.09) - 2,480 ₪ בצירוף ריבית מאמצע התקופה ועד היום
28 ובסה"כ 3,055 ₪.
29 69 חודשים נוספים של אשפוז (11.12.09-31.8.15) - 40,710 ₪ בצירוף ריבית מאמצע התקופה
30 ועד היום ובסה"כ 44,537 ₪.
31 מיום 1.9.15 - 31.12.19 (52 חודש) - 52,520 ₪ בצירוף ריבית מאמצע התקופה ועד היום
32 ובסה"כ 54,474 ₪.
33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

עבור העתיד – 1,010 ₪ - עד תום תוחלת חיי התובע ובסה"כ 232,000 ₪.

נזק לא ממוני

190. לפי תחשיב עדכני להיום, מסתכם סכום הנזק הלא ממוני בסך של 198,285 ₪.

סך כל הסכומים הנפסקים לזכות התובע לפי הרכיבים השונים

191. הסכומים אותם אני פוסק לתובע ולתובעים 2-3 כמיטיבים הם, אפוא, אלה (מובא הסכום הכולל לגבי כל רכיב, עבר ועתיד גם יחד):

הפסדי השתכרות – 3,441,087 ₪.

הפסדי פנסיה – 127,929 ₪.

הפסד קצבת זקנה – 31,458 ₪.

תשלומים ל"בית פרוטיאה" – 369,624 ₪.

עזרת צד ג' – 4,378,376 ₪.

טיפול פיזיותרפיה – 277,982 ₪.

טיפול הידרותרפיה – 85,956 ₪.

ריפוי בעיסוק – 272,335 ₪.

טיפול ואביזרי תקשורת – 87,792 ₪.

ציוד לנכים – 137,336 ₪

הוצאות שונות – 40,000 ₪.

ציוד מתכלה – 40,000 ₪.

מזון רפואי – 35,000 ₪.

הוצאות עודפות כביסה, ייבוש ומיזוג – 70,910 ₪.

ניידות – 429,412 ₪.

התאמת דיור – 977,309 ₪.

אפוטרופסות – 334,066 ₪.

נזק לא ממוני – 198,285 ₪.

סך כל סכום הפיצוי – 11,334,857 ₪.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

ניכויים

2

3

ניכויי מל"ל

4

5 192. ראשית, יצוין כי התובעים הגישו אף הם חוות דעת אקטוארית, אך התובעים הודיעו לאחר
6 חקירת האקטואר מטעמם, כי הם מקבלים את חוות הדעת האקטוארית של מר שי ספיר (ר'
7 עמ' 548 לפרוטוקול). כיום אין מחלוקת לגבי חוות הדעת האקטואריות המעודכנות לגבי ניכויי
8 המל"ל, אשר הוגשו על ידי הנתבעת ביום 14.7.19.

9

10 193. לפי חוות דעת אלה, סכומי הניכויים של תגמולי ומענקי המל"ל הם כדלקמן:

11

12	₪ 2,189,969	קצבאות נכות מעבודה -
13	₪ 1,036,297	קצבת ניידות -
14	₪ 3,074,838	קצבה מיוחדת -
15	₪ 95,963	מענק להתאמת תנאי המגורים -
16	₪ 35,906	מענק מיוחד מוגדל בגין רכישת אביזרי עזר
17	₪ 6,432,973	סה"כ

18

19 194. עם זאת, סכומים אלה חושבו על ידי האקטואר לפי תוחלת החיים שנקבעה על ידי המומחה
20 (עד גיל 67 ו-8 חודשים), ובפסק דין זה נקבעה תוחלת חיים שונה (עד גיל 64). **לפיכך, תדאג**
21 **הנתבעת להגיש תוך 14 יום חוות דעת אקטואריות מעודכנות לפי תוחלת החיים שנקבעה**
22 **בפסק הדין, ובהעדר השגה של התובעים על הסכומים הנקובים בהן (תינתן להם אפשרות**
23 **להתייחס), ינוכו סכומים אלה מהפיצוי המגיע לתובע.**

24

ניכויים נוספים

25

26

27 195. עוד יש לנכות את ההוצאות הנחסכות בזמן אשפוז התובע במוסד "בית פרוטיאה" (ר' סעיף 38
28 לעיל) בסך של 330,372 ₪.

29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 22769-05-12 פלוני' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול")
בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

סיכום

196. הנתבעת תשלם לתובעים את סכום הפיצוי אשר נקבע בסעיף 191 לעיל, לאחר שינוכו ממנו קצבאות ומענקי המל"ל וההוצאות הנחסכות כאמור לעיל, וזאת תוך 30 יום מקבלת חוות הדעת האקטואריות המעודכנות, שאם לא כן יתווספו לסכום זה ריבית והפרשי הצמדה מהיום.

לסכום המתקבל יתווסף שכר טרחת עורך דין בשיעור 15.21% ממנו. מהסכומים הנזכרים לעיל ינוכה התשלום התכוף ששולם לתובע (סעיף 307 לסיכומי הנתבעת). כמו כן תשלם הנתבעת לתובעים כנגד אסמכתאות בכתב את שכר טרחת המומחים והעדים מטעמם (למעט שכ"ט האקטואר קומיסרנקו) ואת אגרת המשפט בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום ההוצאה, ועד יום התשלום לתובעים.

197. תשומת לב התובע 2, אבי התובע ואפוטרופסו, לחובתו לפעול בהתאם להוראות תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (דרכים להשקעת כספי חסוי), תש"ס – 2000.

198. פסק הדין ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, ה' טבת תש"פ, 02 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

יחזקאל קינר, שופט

